

Prohlášení o poslání Evropský veřejný ochránce práv usiluje o spravedlivé výsledky stížností proti orgánům Evropské unie, podporuje transparentnost a prosazuje administrativní kulturu služby. Jeho cílem je budovat důvěru prostřednictvím dialogu mezi občany a Evropskou unií, a podporovat nejvyšší standardy chování v orgánech Unie.

Evropský veřejný
ochránce práv

**Výroční zpráva
2011**

Obsah

Úvod veřejného ochránce práv	4
1 Stížnosti a šetření	11
1.1 Působnost a postupy veřejného ochránce práv	12
1.2 Přehled stížností zkoumaných v roce 2011	19
1.3 Analýza zahájených šetření	25
1.4 Závěry šetření veřejného ochránce práv	28
1.5 Nejdůležitější případy, které jsou příkladem osvědčených postupů	34
1.6 Tematická analýza uzavřených šetření	37
1.7 Postoupení a rady	55
2 Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty	59
2.1 Vztahy s orgány, institucemi a jinými subjekty EU	60
2.2 Vztahy s veřejnými ochránci práv a obdobnými institucemi	63
2.3 Vztahy s ostatními zainteresovanými subjekty	67
3 Zdroje	73
3.1 Zaměstnanci	74
3.2 Rozpočet	76
3.3 Využití zdrojů	77
Jak kontaktovat Evropského veřejného ochránce práv	78

Úvod veřejného ochránce práv

Je mi potěšením představit vám *výroční zprávu* Evropského veřejného ochránce práv za rok 2011. Doufám, že vám poskytne užitečné informace týkající se našeho úsilí o prosazování řádné správy v orgánech, institucích a jiných subjektech Evropské unie a o efektivní řešení stížností občanů, podniků a organizací.

Zpráva začíná tímto přehledem, v němž upozorňuji na nejdůležitější události naší instituce v roce 2011. Kapitola 1 nabízí komplexní výčet činností veřejného ochránce práv při vyřizování stížností a provádění šetření a obsahuje vysvětlení působnosti a postupů veřejného ochránce práv. Kapitola 2 se týká vztahů veřejného ochránce práv s ostatními orgány, institucemi a jinými subjekty EU¹, se společenstvím národních, regionálních a místních veřejných ochránců práv v Evropě a s ostatními klíčovými zainteresovanými subjekty. Kapitola 3 nakonec poskytuje podrobné informace o zaměstnancích a rozpočtu úřadu veřejného ochránce práv.

Přímou pomoc v roce 2011 získalo více než 22 000 osob

Jedním ze zastřešujících cílů strategie Evropského veřejného ochránce práv pro funkční období 2009-2014² je zajistit, aby evropští občané plně užívali svých práv. Rok 2011 byl v tomto ohledu úspěšný, protože veřejný ochránce práv přímo pomohl více než 22 000 osobám. Tento počet zahrnuje osoby, které k naší instituci podaly stížnost (v daném roce jsme se zabývali 2 510 stížnostmi), osoby, které obdržely odpověď na svou žádost o informace (1 284), a osoby, které získaly radu prostřednictvím interaktivního průvodce na naší internetové stránce (18 274). Pokles celkového počtu stížností podaných veřejnému ochránci práv v posledním ze tří po sobě jdoucích let je dalším odrazem úspěchu tohoto průvodce. Počet se snížil z maxima

ve výši 3 406 stížností v roce 2008 na 2 510 stížností v roce 2011, zejména díky tomu, že méně osob podává veřejnému ochránci práv stížnost z nesprávného důvodu. Namísto toho rovnou na počátku nacházejí správný opravný prostředek.

Občané, kterým Evropský veřejný ochránce práv poskytl pomoc v roce 2011	
Stížností zaznamenané v roce 2011	2 510
Poradenství poskytnuté prostřednictvím interaktivního průvodce na internetové stránce veřejného ochránce práv	18 274
Žádosti o informace, na které odpověděly služby veřejného ochránce práv	1 284

Pokud se na nás obrazejí jednotlivci v případech, kdy by vlastně měli svou stížnost podávat jinde, snažíme se jim poskytnout radu nebo věc postoupit jinam. Ve více než 65 % všech stížností, které jsme projednávali v roce 2011, jsme byli schopni uplatnit práva občanů zahájením šetření, postoupením případu příslušnému subjektu nebo poskytnutím rady, na koho se obrátit. Více než 50 % stížností bylo v působnosti člena Evropské sítě veřejných ochránců práv³, z toho o něco málo více než polovina (27 % celkového počtu) spadala do působnosti Evropského veřejného ochránce práv.

Zvláštní průzkum Eurobarometr z roku 2011, který byl věnován právům občanů a výkonnosti správy EU⁴, potvrdil hodnotu, kterou občané přikládají svému základnímu právu podat stížnost

1. Z důvodu stručnosti se ve zprávě pojem „orgán“ užívá k označení všech orgánů, institucí a jiných subjektů EU.

2. Strategie je k dispozici na internetových stránkách veřejného ochránce práv ve 23 jazycích: <http://www.ombudsman.europa.eu/resources/strategy.faces>

3. Tato síť se nyní skládá z více než 90 úřadů ve 32 evropských zemích. Síť zahrnuje národní a regionální veřejné ochránce práv a obdobné instituce členských států Evropské unie, kandidátských zemí na členství v EU, dalších zemí Evropského hospodářského prostoru a/nebo schengenského prostoru, jakož i Evropského veřejného ochránce práv a Petiční výbor Evropského parlamentu.

4. Pro tento zvláštní průzkum Eurobarometru, který zadal Evropský parlament a veřejný ochránce práv, provedla společnost TNS Opinion & Social v době od února do března 2011 osobní rozhovory s 27 000 občanů ve 27 členských státech EU. Shrnutí veřejného ochránce práv týkající se zvláštního průzkumu Eurobarometr, úplné znění zvláštního průzkumu Eurobarometr a informační listy za každý členský stát EU jsou k dispozici na internetové adrese: <http://www.ombudsman.europa.eu/cs/press/statistics.faces>

Úvod veřejného ochránce práv

k Evropskému veřejnému ochránci práv. Z hlediska důležitosti před ně občané zařadili jen právo svobodně se pohybovat a pobývat v EU a nové právo na řádnou správu stanovené v Listině základních práv Evropské unie. Odpovědi na průzkum posilují úlohu veřejného ochránce práv jako zásadního prvku propojení mezi evropskými občany a správou EU.

Oslovování občanů a ostatních zainteresovaných subjektů

Většina respondentů ve zvláštním průzkumu Eurobarometr uvedla, že Evropský veřejný ochránce práv by měl občany informovat o jejich právech a o tom, jak je uplatňovat. Při plnění tohoto úkolu jsme v roce 2011 uspořádali naši dosud největší akci pro zainteresované subjekty nazvanou „Je Lisabonská smlouva přínosem pro občany?“.

Svou snahu poskytovat občanům informace, poradenství a pokyny jsme rovněž zintenzivnili vydáním brožury nazvané *Problémy s EU? Kdo Vám může pomoci?* Poptávka po této publikaci, která poskytuje informace o celé škále mechanismů pro řešení problémů dostupných jednotlivcům, kteří čelí problémům s EU, byla vyšší než po jakékoli jiné publikaci v historii naší

*Problémy s EU?
Kdo Vám může pomoci?*

instituce. V souladu se snahou veřejného ochránce práv podporovat začleňování osob se zdravotním postižením, jak stanoví článek 26 Listiny základních práv, jsme tuto i jiné publikace na požádání zpřístupnili i v audio formátu a ve verzi pro slabozraké.

S cílem prosazovat povědomí o naší snaze bojovat proti nesprávným úředním postupům v orgánech EU začal veřejný ochránce práv počátkem roku 2011 zveřejňovat na své internetové stránce informace o šetřeních, která zahajuje. Tato nová politika by měla občanům, novinářům a dalším zainteresovaným osobám umožnit sledovat šetření již od samého začátku. Je mimořádně důležité, aby veřejný ochránce práv stál v čele úsilí o zajištění transparentní činnosti své instituce. Průzkum Eurobarometr

Veřejný ochránce práv každoročně pořádá celou řadu akcí pro občany, sdružení, nevládní organizace, společnosti, novináře, zástupce regionů i zemí a další zainteresované osoby. Hlavní akce v roce 2011 nesla název „Je Lisabonská smlouva přínosem pro občany?“ a uskutečnila se v Bruselu dne 18. března 2011. Hlavním řečníkem byl předseda Evropské rady pan Herman Van Rompuy. V diskusním panelu byli Evropský veřejný ochránce práv pan P. Nikiforos Diamandouros, místopředsedkyně Evropské komise paní Viviane Redingová, místopředsedkyně Evropského parlamentu paní Diana Wallisová a ředitel Střediska evropské politiky pan Hans Martens. Akci, která spojila více než 200 zainteresovaných subjektů, předsedala paní Ann Cahillová, prezidentka Mezinárodní tiskové asociace.

Evropská síť veřejných ochránců práv hraje důležitou úlohu v pomoci evropským občanům, aby se jejich práva stanovená v rámci EU stala každodenní skutečností. Členové sítě se ve dnech 21. a 22. října 2011 sešli v Kodani na osmém semináři národních veřejných ochránců práv. Téma semináře znělo „Právo, politika a veřejní ochránci práv v lisabonské éře“.

© Thomas Fryd

odhalil, že 42 % evropských občanů není spokojeno s mírou transparentnosti ve správě EU, zatímco spokojenost vyjádřilo jen 9 %. S ohledem na tyto skutečnosti jsem využil příležitosti „Mezinárodního dne práva na informace“, tedy 28. září, abych vyzval správu EU k tomu, aby byla ve věci transparentnosti proaktivnější. V této souvislosti jsem vyslovil požadavek na užitečné a uživatelsky přívětivé on-line rejstříky dokumentů. V prosinci 2011 jsme přijali rozhodnutí vytvořit veřejný rejstřík dokumentů, abychom usnadnili výkon práva občanů na přístup veřejnosti, které má veřejný ochránce práv v držení.

Spolupráce s veřejnými ochránci práv

Právo na přístup k dokumentům je základní právo, které vedle práva podat stížnost k veřejnému ochránci práv a práva na řádnou správu stanoví Listina. Proto je znepokojivé, že 85 % respondentů v průzkumu Eurobarometr prohlásilo, že postrádají dostatek informací o Listině. Vedle své vlastní snahy o prosazování povědomí o Listině jsem oznámil, že budu povzbuzovat členy Evropské sítě veřejných ochránců práv k šíření informací v členských státech. A právě k tomu se mi naskytla příležitost na osmém semináři národních veřejných ochránců práv, který

se konal v říjnu 2011 v Kodani. K důležitým rozhodnutím přijatým na semináři patřila dohoda s cílem nalézat prostřednictvím sítě způsoby, jak lépe informovat občany v celé Evropě o jejich právech.

Na semináři proběhla i diskuse o zásadách veřejné služby pro úředníky EU. Poté, co jsem předem konzultoval národní veřejné ochránce práv v rámci sítě, abych zohlednil osvědčené postupy členských států, vypracoval jsem návrh, který zahrnoval pět těchto zásad, tedy závazek, etický rozměr, objektivnost, úctu k ostatním a transparentnost. V únoru 2011 jsem zahájil veřejnou konzultaci návrhu a v prosinci jsem zveřejnil analýzu reakcí na veřejnou konzultaci. V první části roku 2012 zveřejním ve všech 23 úředních jazycích EU konečné znění zásad spolu s vysvětlujícím úvodem. Jsem pevně přesvědčen, že přímočaré a výstižné vyhlášení základních hodnot, které by mělo chování úředníků EU odrážet, může efektivně podpořit důvěru občanů v evropskou veřejnou službu a v orgány EU, kterým slouží.

A konečně, pokud jde o spolupráci se sítí v roce 2011, je důležité zmínit rekordní počet dotazů (11), které byly během uvedeného roku předloženy Evropskému veřejnému ochránci práv. Prostřednictvím tohoto postupu se na mě může obrátit

Úvod veřejného ochránce práv

kterýkoli člen sítě se žádostí o pomoc a rady ve věci aspektů práva EU spojených s případem, kterým se zabývá. Nový extranet sítě poskytuje nový přehled postupu vznášení dotazů ku prospěchu členů sítě. V Kodani bylo dále dohodnuto, že informace o těchto dotazech budou k dispozici veřejnosti na internetové stránce Evropského veřejného ochránce práv.

Postupy vstřícnější vůči občanům

Vedle rekordního počtu dotazů Evropský veřejný ochránce práv zahájil v roce 2011 i rekordní počet šetření, jmenovitě 396. Tento nárůst o 61 šetření oproti roku 2010 může do velké míry vysvětlit skutečnost, že jsme v roce 2011 své postupy upravili s cílem učinit je vstřícnějšími vůči občanům. V souladu s tím jsme zavedli nový druh šetření, tzv. „objasňovací šetření“, které stěžovatelům umožňuje vyjasnit svou stížnost, jestliže veřejný ochránce práv zprvu není přesvědčen, že existují důvody k tomu, aby si vyžádal stanovisko orgánu EU k určitému případu.

Veřejný ochránce práv vylepšil zjednodušený postup, jehož cílem je rychlé řešení stížností týkajících se neposkytnutí odpovědi na korespondenci. Dříve veřejný ochránce práv obvykle považoval stížnost na neposkytnutí odpovědi za vyřešenou, jakmile daný orgán zaslal odpověď. Po přehodnocení tohoto přístupu dospěl veřejný ochránce práv k názoru, že bude pro občany přívětivější, jestliže stěžovatelé již nebudou muset podávat novou stížnost, nebudou-li spokojeni s obsahem odpovědi. Nyní proto vyzývá stěžovatele, aby předložili připomínky. Jak je vysvětleno dále v kapitole 1, hlavní statistické důsledky tohoto nového přístupu spočívají v tom, že veřejný ochránce práv nyní uzavírá méně případů jako vyřešené

daným orgánem, zatímco větší počet případů uzavírá se zjištěním, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu nebo že další šetření již není odůvodněné. Dalším důsledkem je to, že dokončit šetření trvalo v průměru o něco déle, konkrétně v roce 2011 deset měsíců oproti devíti měsícům v roce 2010. Dle mého názoru toto malé prodloužení odůvodňují podstatná zlepšení, která jsme pro stěžovatele zavedli. Nadále jsme většinu šetření, konkrétně 66 %, uzavírali do jednoho roku (stejně procento jako v roce 2010). Všech výše uvedených výsledků bylo dosaženo s plánem pracovních míst, který v roce 2011 vykazoval celkem 64 pracovních míst, a s rozpočtovými prostředky ve výši 9 427 395 EUR.

Poslední zlepšení našich postupů, o němž veřejný ochránce práv rozhodl v roce 2011, zahrnuje zefektivnění našeho zpracování stížností, které nespádají do naší působnosti. Záměrem je informovat stěžovatele co nejrychleji, jestliže se Evropský veřejný ochránce práv nemůže jejich stížností zabývat. Těmito stížnostmi se tudíž bude zabývat registratura úřadu. Vysvětlí, proč se danou stížností nemůže zabývat veřejný ochránce práv, a pokud to bude možné, postoupí stížnost příslušnému subjektu nebo stěžovateli poradí, kam se obrátit.

Prosazování kultury služby v orgánech

Stejně jako každý rok se většina šetření zahájených veřejným ochráncem práv v roce 2011 týkala Evropské komise (231 šetření, tj. 58 % z celkového počtu). Vzhledem ke skutečnosti, že Komise je hlavním orgánem Společenství, který vydává rozhodnutí, jež mají přímý dopad na občany, je logické, že musí být hlavním předmětem stížností občanů. Během své

únorové schůzky se sborem komisařů jsem nastínil opatření určená k posílení spolupráce s Komisí v zájmu evropských občanů. Uvítal jsem tento posun kultury, k němuž v Komisi v posledních letech došlo ve věci uznávání a nápravy chyb. Dále jsem zdůraznil, že ve vhodných případech by nabídka odškodnění měla být dalším krokem v prohlubování kultury služby v rámci Komise.

V roce 2011 se 42 šetření (11 %) týkalo Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO), 16 (4 %) se týkalo Evropského parlamentu, 10 (3 %) se týkalo Rady EU a 3 (1 %) se týkala Soudního dvora Evropské unie. Pokud jde o Soudní dvůr, je důležité uvést, že veřejný ochránce práv může zahájit pouze šetření v souvislosti s jeho prací mimo soudní pravomoc.

Dalších 101 šetření se týkalo 35 jiných orgánů, institucí a jiných subjektů EU, což zdůraznilo nutnost, aby se veřejný ochránce práv zaměřoval na celou šíři správy EU. Celkově na agentury nyní připadá více než 10 % všech stížností, které veřejného ochránce práv vedou k zahájení šetření. V květnu 2011 jsem proto zahájil program návštěv agentur EU. Reakce některých agentur na práci veřejného ochránce práv se stížnostmi je příkladná. Z toho důvodu stojí za to věnovat úsilí nalezení a šíření osvědčených postupů s cílem pomoci řídicím pracovníkům v agenturách, kteří se snaží vybudovat a udržovat kulturu služby. Během roku jsem uskutečnil celkem šest návštěv a dne 1. června jsem se setkal s řediteli všech agentur EU a na tomto setkání jsem měl možnost vysvětlit tuto iniciativu podrobněji.

Hlavní typy údajně nesprávného úředního postupu ve stížnostech na orgány EU v roce 2011 se týkaly: zákonnosti (nesprávného uplatňování hmotných a/nebo procedurálních pravidel) (28 %

šetření), žádostí o informace (16,2 %), spravedlnosti (13,6 %), povinnosti uvádět důvody rozhodnutí a možnosti odvolání (8,1 %), přiměřených časových lhůt pro přijetí rozhodnutí (7,3 %), žádostí o přístup veřejnosti k dokumentům (7,1 %), zajištění nediskriminace (6,8 %), povinnosti odpovědět na dopis v jazyce občanů s uvedením příslušného úředníka (5,8 %) a řádné péče (3,5 %).

Výsledky pro stěžovatele

Během let jsem neustále zdůrazňoval, že orgán, v němž je pevně zakotvena kultura služby, nepovažuje stížnosti za hrozbu, ale za příležitost efektivněji komunikovat, a pokud došlo k chybě, za příležitost k nápravě a poučení pro budoucnost. Tuto filosofii podrobněji vyjadřuje naše nejnovější publikace, *Průvodce Evropského veřejného ochránce práv v oblasti stížností* (*The European Ombudsman's guide to complaints*), která byla v listopadu 2011 distribuována zaměstnancům všech orgánů EU. Ochota vedení i zaměstnanců spolupracovat s veřejným ochráncem práv s cílem dosáhnout uspokojivého řešení stížností je důležitým výrazem závazku k zásadě kultury služby. Tuto ochotu nejlépe dokládá deset nejdůležitějších případů, které jsem za tento rok vymezil. V této zprávě jsou zvýrazněny modrou barvou a slouží jako příklady osvědčených postupů v oblasti reakcí orgánů EU na stížnosti. Pět z těchto případů se týká Komise a dále je uveden jeden nejvýznamnější případ za Parlament, Evropský úřad pro výběr personálu, Evropskou agenturu pro léčivé přípravky, Evropský orgán pro bankovníctví a Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu. Témata a oblasti těchto případů zahrnovaly transparentnost, spravedlnost, práva osob se zdravotním postižením, smlouvy a nabídková řízení a jazykovou politiku.

Úvod veřejného ochránce práv

Tyto případy jsou uvedeny v části 1.5 této zprávy. Tematická analýza, která následuje, vymezuje nejvýznamnější právní a věcné závěry obsažené v rozhodnutích veřejného ochránce práv přijatých při uzavírání šetření v roce 2011. S ohledem na naši snahu prosazovat uplatňování Listiny základních práv věnuje analýza zvláštní pozornost případům, které se týkají práv stanovených v Listině. Hlavními tématy analýzy jsou: (i) otevřenost, přístup k dokumentům a ochrana osobních údajů, (ii) Komise jako strážkyně Smluv, (iii) zadávání zakázek a udělování grantů; (iv) plnění smluv, (v) správa a služební řád, (vi) konkurzy a výběrová řízení a (vii) institucionální, politické a jiné záležitosti.

Celkem veřejný ochránce práv v roce 2011 dokončil 318 šetření v porovnání s 326 šetřeními v roce 2010. Osm z nich byla šetření, která veřejný ochránce práv uskutečnil z vlastního podnětu a která se věnovala otázkám od nové politiky úřadu EPSO v otevřených výběrových řízeních až po problémy spojené s pozdními platbami ze strany Komise. Ve 47 případech veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu (nárůst ze 40 případů v roce 2010), a ve třinácti z těchto případů (oproti sedmi v roce 2010) dosáhl pozitivního výsledku pro stěžovatele tak, že předložil návrhy doporučení, které byly přijaty. Veřejný ochránce práv v roce 2011 vyslovil kritické poznámky v 35 případech, těchto případů bylo tedy o dva více než v roce 2010. Pokud jde o zlepšování kvality správy, v roce 2011 vznesl 37 dalších poznámek. Veřejný ochránce práv bude nadále sledovat

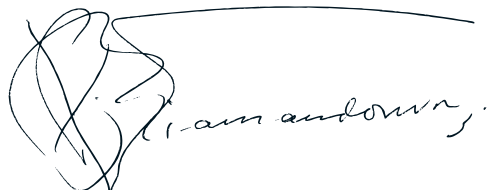
návazná opatření orgánů reagující na jeho poznámky prostřednictvím výroční studie, kterou zveřejní na své internetové stránce. Příslušná studie za rok 2011 byla zveřejněna v listopadu.

Jak již bylo uvedeno, počet případů, které orgány vyřešily, se v roce 2011 snížil. Celkově počet případů, které byly vyřešeny nebo ukončeny smírným řešením, klesl na 84 (v porovnání se 179 v roce 2010). Ve 128 případech (oproti 57 v roce 2010) měl veřejný ochránce práv za to, že další šetření není odůvodněné. V 64 případech neshledal žádný nesprávný úřední postup (oproti 55 v roce 2010).

Pokračujeme v práci na strategii veřejného ochránce práv

Rok 2011 nám umožnil splnit mnohé sliby, které jsme dali ve strategii veřejného ochránce práv pro funkční období 2009-2014. Stále je však před námi mnoho práce a předpokládáme, že budeme stejně usilovně pracovat i v roce 2012, protože se snažíme zlepšit kvalitu správy EU a zajistit, aby občané EU plně užívali svých práv. V této obtížné době budeme o splnění těchto ambiciózních cílů usilovat s novou energií a odhodláním.

Ve Štrasburku dne 13. února 2012

P. Nikiforos Diamandouros

Stížnosti a šetření

Kapitola 1 vysvětluje působnost a postupy veřejného ochránce práv, uvádí přehled stížností projednávaných během roku 2011 a obsahuje hloubkovou analýzu uzavřených šetření. Naleznete zde oddíl věnovaný nejdůležitějším případům a rovněž tematickou prezentaci. Kapitola končí pohledem na případy postoupené jiným subjektům vyřizujícím stížnosti.

Stížnosti a šetření

1.1 Působnost a postupy veřejného ochránce práv

Úloha Evropského veřejného ochránce práv

Úřad Evropského veřejného ochránce práv byl zřízen Maastrichtskou smlouvou jako součást občanství Evropské unie. Článek 24 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) stanoví právo stěžovat si u Evropského veřejného ochránce práv jako jedno z práv občanů Unie. Toto právo je zahrnuto rovněž v Listině základních práv EU (článek 43). O možných případech nesprávného úředního postupu se veřejný ochránce práv dozvídá především prostřednictvím stížností, ačkoliv provádí i šetření z vlastního podnětu.

Činnost veřejného ochránce práv se řídí článkem 228 SFEU, jakož i statutem veřejného ochránce práv¹ a prováděcími předpisy, které veřejný ochránce práv přijal podle článku 14 svého statutu². Statut a prováděcí předpisy jsou k dispozici na internetových stránkách veřejného ochránce práv (<http://www.ombudsman.europa.eu>). U úřadu veřejného ochránce práv je rovněž k dispozici tištěná kopie prováděcích předpisů.

Působnost veřejného ochránce práv

Článek 228 SFEU zmocňuje veřejného ochránce práv k přijímání stížností týkajících se nesprávného úředního postupu při činnosti orgánů, institucí a jiných subjektů Unie s výjimkou Soudního dvora Evropské unie při výkonu jeho soudní pravomoci.

Orgány, instituce a jiné subjekty Unie

Seznam orgánů EU je uveden v článku 13 Smlouvy o Evropské unii (SEU). Neexistuje žádná definice nebo směrodatný seznam orgánů, institucí a jiných subjektů Unie. Tento termín zahrnuje orgány vytvořené podle Smluv, jako jsou Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů, stejně jako instituce zřízené v souladu s právními předpisy, jako je Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí a Evropský institut pro rovnost žen a mužů. Lisabonská smlouva rozšířila působnost veřejného ochránce práv tak, aby byl zahrnut možný nesprávný úřední postup v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky.

Stížnosti na veřejné orgány členských států nespádají do působnosti Evropského veřejného ochránce práv, i když se týkají záležitostí, které spadají do oblasti působnosti práva EU. Mnoho takových stížností však spadá do působnosti národních a regionálních veřejných ochránců práv v Evropské síti veřejných ochránců práv (viz oddíl 1.7 níže).

1. V červnu 2008 Evropský parlament přijal rozhodnutí, kterým se mění statut veřejného ochránce práv s účinností od 31. července 2008 (rozhodnutí Evropského parlamentu 2008/587 ze dne 18. června 2008, kterým se mění rozhodnutí 94/262/ESUO, ES, Euratom o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv; Úř. věst. 2008, L 189, s. 25).

2. Dne 3. prosince 2008 veřejný ochránce práv revidoval své prováděcí předpisy s cílem zohlednit změny statutu z června 2008 a přihlídnout ke zkušenostem získaným od roku 2004, kdy došlo k poslední změně předpisů. Nové prováděcí předpisy vstoupily v platnost dne 1. ledna 2009.

Nesprávný úřední postup

V reakci na výzvu Evropského parlamentu, aby byl nesprávný úřední postup jasně definován, nabídl veřejný ochránce práv následující definici, kterou Parlament uvítal v usnesení, s níž vyjádřila souhlas také Komise:

„Pokud veřejný orgán nejedná v souladu s pravidlem nebo zásadou, které jsou pro něj závazné, jedná se o nesprávný úřední postup.“

Veřejný ochránce práv vymezil „nesprávný úřední postup“ způsobem, který vyžaduje dodržování právního státu, zásad řádné správy a základních práv. Evropský veřejný ochránce práv důsledně zastává stanovisko, že nesprávný úřední postup je široký pojem a že řádná správa vyžaduje mimo jiné dodržování právních předpisů a zásad včetně základních práv. Listina základních práv zahrnuje právo na řádnou správu jako základní právo občanství Unie (článek 41).

Je však důležité podotknout, že výše jmenovaná definice neomezuje nesprávný úřední postup na případy, kdy jsou pravidlo nebo zásada, jež jsou porušeny, právně závazné. Zásady řádné správy jdou dále než právo a vyžadují, aby orgány EU nejenže dodržovaly své právní povinnosti, nýbrž aby byly rovněž vstřícné a zajistily, aby se s osobami z řad veřejnosti řádně nakládalo a aby tyto osoby mohly plně užívat svých práv. Ačkoliv nezákonnost v záležitostech spadajících do působnosti veřejného ochránce práv znamená nutně nesprávný úřední postup, nesprávný úřední postup neznamená automaticky nezákonnost. Závěry, k nimž veřejný ochránce práv dospěje ve věci nesprávného úředního postupu, proto automaticky neznamenají, že došlo k protiprávnímu jednání, které by mohlo být potrestáno soudem³.

Pojem nesprávného úředního postupu má však svá omezení. Veřejný ochránce práv se například vždy domníval, že politická práce Evropského parlamentu nevyvolává

Listina základních práv zahrnuje právo na řádnou správu jako základní právo občanství Unie (článek 41).

Dne 6. září 2001 schválil Evropský parlament tzv. Evropský kodex řádné správní praxe, který by měli orgány EU, jejich správní útvary a úředníci dodržovat při jednání s veřejností. Kodex bere ohled na zásady evropského správního práva obsažené v judikatuře evropských soudů a čerpá inspiraci z vnitrostátních právních řádů. Parlament také vyzval veřejného ochránce práv, aby uplatňoval kodex řádné správní praxe při posuzování stížností a při šetřeních z vlastního podnětu.

otázku možného nesprávného úředního postupu. Stížnosti na rozhodnutí výborů Parlamentu, například Petičního výboru, proto nespádají do působnosti veřejného ochránce práv.

³. V této souvislosti viz rozsudky Tribunálu ze dne 28. října 2004 ve spojených věcech T-219/02 a T-337/02, *Herrera proti Komisi* [2004] Sb. rozh.-SC I-A-319 a II-1407 bod 101, a ze dne 4. října 2006 ve věci T-193/04 R, *Hans-Martin Tillack proti Komisi* [2006] Sb. rozh. II-3995 bod 128.

Stížnosti a šetření

Přípustnost a důvody pro šetření

Než veřejný ochránce práv může zahájit šetření stížnosti, je třeba zjistit, zda tato stížnost splňuje další kritéria přípustnosti. Tato kritéria stanovená v příslušných člancích statutu uvádějí:

1. Musí být uveden autor a předmět stížnosti (čl. 2 odst. 3).
2. Veřejný ochránce práv nesmí zasahovat do žádného soudního řízení ani zpochybňovat správnost soudního rozhodnutí (čl. 1 odst. 3).
3. Stížnost musí být podána do dvou let od okamžiku, kdy se stěžovatel dozvěděl o skutečnostech, z nichž stížnost vychází (čl. 2 odst. 4).
4. Stížnosti musí předcházet vhodné administrativní kroky vůči danému orgánu nebo instituci (čl. 2 odst. 4).
5. V případě stížností týkajících se pracovníprávních vztahů mezi orgány a institucemi na jedné straně a jejich úředníky a ostatními zaměstnanci na straně druhé musí být před podáním stížnosti vyčerpány možnosti vnitřních správních žádostí a stížností (čl. 2 odst. 8).

Článek 228 SFEU stanoví, že veřejný ochránce práv „provádí šetření, která považuje za opodstatněná“. Ve snaze předejít vzniku neopodstatněných očekávání u stěžovatelů a zajistit co nejlepší využití zdrojů služby veřejného ochránce práv pečlivě zkoumají všechny přípustné stížnosti s cílem ověřit, zda existuje přiměřená vyhlídka, že šetření povede k užitečnému výsledku.

V jednom výjimečném případě v roce 2011 (**268/2011/PB**) veřejný ochránce práv došel k závěru, že neexistují důvody pro zahájení šetření v důsledku jedinečných okolností vztahu stěžovatele s Komisí. Veřejný ochránce práv došel k závěru, že neexistují realistické vyhlídky na to, že by mohl být schopen dosáhnout urovnání dotčeného problému, které by bylo v souladu se specifickými zájmy stěžovatele nebo které by mohlo vést k řešení ve veřejném zájmu. Informoval stěžovatele, že při přípravě svého rozhodnutí přihlédl k tomu, že jako občan Unie má stěžovatel základní právo obrátit se na veřejného ochránce práv. Veřejný ochránce práv však vyjádřil politování nad tím, že i přes jeho nejlepší úsilí během četných šetření, která provedl ve věci stížností podaných stěžovatelem, musel dojít k závěru, že se mu nepodařilo prokázat možnost dosáhnout smysluplného závěru týkajícího se sporů stěžovatele s Komisí.

V průběhu roku 2011 veřejný ochránce práv přijal rozhodnutí, že pokud dospěje k předběžnému závěru, že zřejmě neexistují dostatečné důvody požádat dotčený orgán o stanovisko ke stížnosti, která je v pravomoci veřejného ochránce práv a je přípustná, může veřejný ochránce práv zahájit „objasňovací šetření“, a poskytnout tak stěžovateli příležitost předložit dodatečné informace, objasnění, podpůrnou dokumentaci nebo další argumenty na podporu jeho případu. Jestliže veřejný ochránce práv stále považuje informace předložené stěžovatelem za nedostatečné nebo nepřesvědčivé, může šetření uzavřít zjištěním, že „nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu“, resp. že „další šetření již není odůvodněné“. Pokud je na druhé

straně díky informacím nebo objasnění, které stěžovatel předloží, užitečné požádat příslušný orgán o stanovisko, veřejný ochránce práv tak učiní.

Například stěžovatel v případě **358/2011/ANA** žádal Komisi, aby jej informovala o krocích, které přijala k zajištění toho, aby irský kontrolní úřad provedl řádný audit určitých irských finančních institucí, aby tak předešel nekalým firemním a finančním praktikám. Následně se obrátil na veřejného ochránce práv s tvrzením, že Komise nesplnila řádně svou úlohu dohledu, pokud jde o audit těchto finančních institucí. Veřejný ochránce práv došel k názoru, že na základě informací, které stěžovatel poskytl, neexistovaly dostatečné důvody k tomu, aby požádal Komisi o stanovisko. Proto o tom informoval stěžovatele a vyzval jej, aby své obvinění vyjasnil. Po prozkoumání odpovědi stěžovatele veřejný ochránce práv konstatoval, že není potřeba žádat Komisi o stanovisko, protože (i) je jasné, že pravomoci dohledu Komise v oblasti zákonného auditu jsou omezené, a (ii) na základě argumentů a důkazů, které stěžovatel předložil, nebylo možné zjistit žádný nesprávný úřední postup ve věci toho, jak Komise v tomto případě využila svých pravomocí.

V důsledku této změny postupu procento přípustných případů, v nichž veřejný ochránce práv došel k závěru, že neexistují důvody k zahájení šetření, kleslo ze 40 % v roce 2010 na 24 % v roce 2011. Tyto případy „bez důvodů“ se do značné míry omezovaly na případy, kterými se již zabýval jiný orgán nebo kdy se stěžovateli nepodařilo předložit listinné důkazy na podporu jeho stížnosti.

Stížnosti a šetření z vlastního podnětu

Článek 228 SFEU zmocňuje veřejného ochránce práv k přijímání stížností od kteréhokoli občana Unie nebo od kterékoli fyzické osoby s bydlištěm či právnické osoby se statutárním sídlem v jednom z členských států Unie. Veřejný ochránce práv je rovněž oprávněn zahajovat šetření z vlastního podnětu. Pomocí své pravomoci zahájit šetření z vlastního podnětu může veřejný ochránce práv vyšetřit možný případ nesprávného úředního postupu, na nějž ho upozorní osoba, která není oprávněna podat stížnost. O tom, zda takto využije své pravomoci zahájit šetření z vlastního podnětu, rozhoduje veřejný ochránce práv případ od případu.⁴ Jeho obvyklým postupem v těchto případech je poskytnout dotčené osobě stejné procesní možnosti během šetření, jako kdyby byla daná věc projednávána jako stížnost. Veřejný ochránce práv v roce 2011 zahájil dvě taková šetření z vlastního podnětu.

Veřejný ochránce práv může využít pravomoc zahájit šetření z vlastního podnětu také v případě, kdy se zdá, že se jedná o systémové problémy orgánů. V roce 2011 tak učinil v šesti případech.⁵ Příklad **OI/5/2011/BEH** se týkal maximálních povolených hodnot radioaktivní kontaminace potravin v EU před nehodou v jaderné elektrárně Fukušima a po ní. Navazoval na několik stížností občanů, které uváděly nedostatek informací ze strany Komise ve věci změn provedených u maximálních úrovní. Další šetření se týkalo praxe v souvislosti s nezkonsumovanými potravinami v jídelnách orgánů. Toto šetření, **OI/14/2011/BEH**, bylo

Pomocí své pravomoci zahájit šetření z vlastního podnětu může veřejný ochránce práv vyšetřit možný případ nesprávného úředního postupu, na nějž ho upozorní osoba, která není oprávněna podat stížnost.

⁴ S podporou Evropského parlamentu veřejný ochránce práv prohlásil, že má v úmyslu využít své pravomoci zahájit šetření z vlastního podnětu, kdykoliv je jediným důvodem, proč nešetřit stížnost na údajný nesprávný postup Evropské investiční banky (EIB), skutečnost, že stěžovatel není občanem Unie ani osobou s trvalým bydlištěm v Unii. Uzavřel s EIB memorandum o porozumění, které obsahuje tento konkrétní závazek.

⁵ Jedno z výše zmíněných šetření z vlastního podnětu, **OI/4/2011/AN**, se také týkalo systémových problémů, jmenovitě toho, že Komise nezajistila, aby byly subdodavatelům vyplaceny částky jejich pohledávek, které Komise vyplatila hlavnímu dodavateli.

Stížnosti a šetření

adresováno Evropské komisi, Evropskému parlamentu, Radě EU, Soudnímu dvoru EU, Evropskému účetnímu dvoru, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Evropské centrální bance a Výboru regionů. Případ **OI/2/2011/OV** se naopak týkal vztahu mezi metodou EU Pilot pro zpracování stížností pro porušení právních předpisů a sdělením Komise z roku 2002 o vztazích se stěžovatelem ve věcech stížností pro porušení právních předpisů. Případ **OI/7/2011/EIS** se rovněž týkal Komise a stížností pro porušení právních předpisů – tentokrát rozhodnutí Komise přerušit korespondenci se stěžovatelem, který během dvou let podal 57 stížností pro porušení právních předpisů. Případ **OI/3/2011/KM** se týkal schopnosti Rady dodržovat lhůty stanovené nařízením č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům. A konečně případ **OI/6/2011/VL** týkající se Komise vycházel ze stížnosti účastníka výběrové komise ve věci části stížnosti, která by jinak byla promlčena. S výjimkou případu **OI/5/2011/BEH** všechna uvedená šetření na konci roku 2011 ještě probíhala.

V roce 2011 veřejný ochránce práv zahájil program návštěv agentur EU s cílem prosazovat mezi těmito subjekty EU řádnou správu a sdílet osvědčené postupy. Na základě prvotních zkušeností bylo rozhodnuto, že tyto návštěvy by měly být formálně prováděny na základě pravomoci veřejného ochránce práv vést šetření z vlastního podnětu. Proto platí obvyklé procesní záruky týkající se šetření.⁶ Po každé návštěvě veřejný ochránce práv dotčenou agenturu písemně informuje o svých zjištěních. Jestliže vydává konkrétní návrhy, obvykle požádá agenturu, aby jej informovala o veškerých odpovídajících návazných opatřeních.

Podle reakce dané agentury veřejný ochránce práv buď zváží uzavření šetření, nebo přijme další kroky, například formou vydání formálních doporučení. Šetření veřejného ochránce práv z vlastního podnětu v této oblasti se v roce 2011 týkala šesti agentur: Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) v Kodani, Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) a Evropské agentury pro námořní bezpečnost (EMSA), obou se sídlem v Lisabonu, a Evropského orgánu pro bankovníctví (EOB), Evropské agentury pro léčivé přípravky (EMA) a Evropské policejní akademie (CEPOL), s jejichž zástupci se veřejný ochránce práv setkal v Londýně. Úplné informace o těchto šetřeních jsou k dispozici na adrese: <http://www.ombudsman.europa.eu/activities/visits.faces>

Postupy veřejného ochránce práv

Písemné šetření a zjednodušené postupy při šetření

Veškeré stížnosti zaslané veřejnému ochránci práv jsou zaznamenány a potvrzeny obvykle do týdne po obdržení. Dopis potvrzující přijetí informuje stěžovatele o postupu a obsahuje referenční číslo, jakož i jméno a telefonní číslo pracovníka, který se stížností zabývá.

Stížnost je nejdříve analyzována, aby se zjistilo, zda má být zahájeno šetření, a stěžovatel je obvykle o výsledcích analýzy informován do jednoho měsíce. Pokud šetření není zahájeno, je stěžovatel informován o důvodu. Jestliže stížnost nespadá do působnosti veřejného ochránce práv, je postoupena, kdykoli je to možné, nebo je stěžovateli

6. K těm mimo jiné patří právo agentury žádat, aby veřejný ochránce práv považoval informace a dokumenty týkající se návštěvy za důvěrné. Viz články 5.1, 5.2 a 14.2 prováděcích ustanovení veřejného ochránce práv.

poskytnuta odpovídající rada, na který příslušný orgán by se mohl obrátit. S cílem informovat stěžovatele co možná nejrychleji o tom, že se jejich stížností nemůže zabývat, rozhodl se veřejný ochránce práv v roce 2011 zefektivnit zpracování stížností, které nespádají do jeho působnosti. Proto se těmito stížnostem bude věnovat registratura úřadu, která dotčeným stěžovatelům vysvětlí, proč se jejich stížností nemůže zabývat veřejný ochránce práv, a pokud to bude možné, postoupí stížnost příslušnému subjektu nebo stěžovatelům poradí, kam se obrátit.

Během šetření veřejný ochránce práv informuje stěžovatele o každém svém novém kroku. Jakmile veřejný ochránce práv rozhodne o uzavření šetření, vyrozumí stěžovatele o jeho výsledcích a o svých závěrech. Rozhodnutí veřejného ochránce práv nejsou právně závazná a stěžovateli ani dotčenému orgánu nevznikají na jejich základě práva ani závazky, které by byly právně vymahatelné.

Rozhodnutí veřejného ochránce práv nejsou právně závazná a stěžovateli ani dotčenému orgánu nevznikají na jejich základě práva ani závazky, které by byly právně vymahatelné.

Místo zahájení písemného šetření možného nesprávného úředního postupu a s cílem vyřešit příslušný problém rychle využívá veřejný ochránce práv neformální, pružné postupy, a to se souhlasem dotyčného orgánu a ve spolupráci s ním. V roce 2011 bylo 47 případů vyřešeno poté, co se po zásahu veřejného ochránce práv podařilo získat rychlou odpověď na nezodpovězenou korespondenci (podrobnosti o tomto postupu viz oddíl 2.9 *Výroční zprávy za rok 1998*). Dalších pět případů bylo vyřešeno poté, co veřejný ochránce práv zajistil pro

stěžovatele důkladnější odpověď na jeho korespondenci.

Výše uvedené číselné údaje jsou podstatně nižší než odpovídající čísla za rok 2010 (91, resp. 73). Důvodem jsou procesní změny provedené počátkem roku 2011. Dříve veřejný ochránce práv obvykle považoval stížnost na neposkytnutí odpovědi za vyřešenou, jakmile daný orgán zaslal odpověď. Po přehodnocení tohoto přístupu dospěl k názoru, že bude pro občany příznivější, jestliže stěžovatelé již nebudou muset podávat novou stížnost, pokud nebudou spokojeni s obsahem odpovědi. Nyní proto vyzývá stěžovatele, aby předložili připomínky. Mnozí stěžovatelé se rozhodli tak neučinit. V takových případech obvykle veřejný ochránce práv uzavírá své vyšetřování zjištěním, že žádná další šetření nejsou nutná. Na druhé straně někteří stěžovatelé uvedou důvody, proč nejsou s odpovědí daného orgánu spokojeni. Jestliže se veřejný ochránce práv domnívá, že důvody stěžovatele by mohly být

oprávněné, provede šetření a požádá daný orgán o stanovisko. Pokud však považuje odpověď orgánu za uspokojivou, uzavírá daný případ zjištěním, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu, resp. závěrem, že žádná další šetření nejsou nutná. Hlavní statistické důsledky tohoto nového přístupu spočívají v tom, že veřejný ochránce práv nyní uzavírá méně případů jako vyřešené daným orgánem, zatímco větší počet případů uzavírá se zjištěním, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu nebo že další šetření již není odůvodněné.

Stížnosti a šetření

Nahlížení do spisů a slyšení svědků

Ustanovení čl. 3 odst. 2 statutu veřejného ochránce práv vyžadují, aby orgány EU poskytly veřejnému ochránci práv veškeré informace, o které je požádá, a umožnily mu přístup k příslušným spisům. Pravomoc veřejného ochránce práv nahlížet do spisů mu umožňuje ověřovat úplnost a přesnost informací, které mu poskytl dotčený orgán EU. Proto je pro stěžovatele a veřejnost důležitou zárukou, že veřejný ochránce práv může provádět důkladné a úplné šetření. V roce 2011 byla pravomoc veřejného ochránce práv nahlížet do spisů daného orgánu využívána v rostoucí míře a byla použita v 38 případech, v porovnání s 26 případy v roce 2010.

Ustanovení čl. 3 odst. 2 statutu vyžadují, aby úředníci a ostatní zaměstnanci orgánů EU na požádání veřejného ochránce práv svědčili, i když jsou nadále vázáni příslušnými pravidly služebního řádu, zejména povinností zachovávat profesní tajemství. Veřejný ochránce práv v roce 2011 nevyužil své pravomoci vyslýchat svědky.

Revize statutu z roku 2008 objasnila a posílila požadavek, aby veřejný ochránce práv zachovával důvěrnost dokumentů a informací získaných v průběhu šetření. Pozměněný statut stanoví, že přístup veřejného ochránce práv k utajovaným informacím nebo dokumentům, zejména citlivým dokumentům ve smyslu článku 9 nařízení č. 1049/2001⁷, podléhá dodržení pravidel týkajících se bezpečnosti dotčeného orgánu EU. Orgány, které poskytnou takovéto utajované informace nebo dokumenty, veřejného ochránce práv informují o tomto utajení. Veřejný ochránce práv musí mimoto s dotčným orgánem předem dohodnout podmínky nakládání s utajovanými informacemi nebo dokumenty a jinými informacemi, na něž se vztahuje povinnost zachování profesního tajemství.

7. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise; Úř. věst. 2001, L 145, s. 43.

1.2 Přehled stížností zkoumaných v roce 2011

V roce 2011 zaznamenal⁸ veřejný ochránce práv 2 510 stížností, v porovnání s 2 667 stížnostmi v roce 2010. Ze zpracovaných 2 544 stížností⁹ spadalo do působnosti veřejného ochránce práv 27 % (698 stížností).

Téměř 61 % stížností obdržených v roce 2011 bylo podáno prostřednictvím internetu. Velké množství z těchto stížností (53 %) bylo předloženo prostřednictvím elektronického formuláře stížnosti, který je k dispozici na internetových stránkách veřejného

v roce 2010. Ačkoli hlavním prostředkem korespondence je nadále e-mailový účet veřejného ochránce práv, 50 žádostí bylo přijato a zodpovězeno prostřednictvím běžné pošty a faxu. Významný trvalý pokles počtu žádostí o informace přijatých v posledních několika letech (1 000 v roce 2010, 1 850 v roce 2009, 4 300 v roce 2008 a 4 100 v roce 2007) je důkazem úspěchu interaktivního průvodce veřejného ochránce práv, který je k dispozici na jeho internetových stránkách od počátku ledna 2009. Průvodce umožňuje zainteresovaným stranám získat informace bez nutnosti podávat žádost. V roce 2011 veřejný ochránce práv celkem zpracoval více než 3 800 stížností a žádostí o informace.

Významný trvalý pokles počtu žádostí o informace přijatých v posledních několika letech je důkazem úspěchu interaktivního průvodce veřejného ochránce práv, který je k dispozici na jeho internetových stránkách od počátku ledna 2009.

| Téměř 61 % stížností obdržených v roce 2011 bylo podáno prostřednictvím internetu.

ochránce práv ve 23 úředních jazycích EU. V roce 2011 veřejný ochránce práv obdržel více než 1 200 žádostí o informace, na které také odpověděl, v porovnání s přibližně 1 000 žádostmi

Evropský veřejný ochránce práv zahájil na základě stížnosti 382 šetření a dalších 14 šetření zahájil z vlastního podnětu. Tomu v roce 2010 odpovídalo 323, resp. 12 šetření.

Tabulka 1.1: Případy projednávané v roce 2011

Stížnosti zaznamenané v roce 2011	2 510
Stížnosti vyřízené v roce 2011	2 544
Stížnosti v působnosti člena Evropské sítě veřejných ochránců práv	1 321
Stížnosti v působnosti Evropského veřejného ochránce práv Z toho:	698 198 nepřijatých 118 přijatých, chyběly však důvody pro zahájení šetření 382 šetření zahájených na základě stížnosti
Šetření z vlastního podnětu	14
Uzavřená šetření Z toho:	318 (včetně 8 šetření z vlastního podnětu) 171 z roku 2011 89 z roku 2010 58 z předchozích let

8. Stížnosti, které byly v daném kalendářním roce „zaznamenané“, a stížnosti, jež byly v témže období „obdržené“, zaznamenané však byly až v následujícím roce.

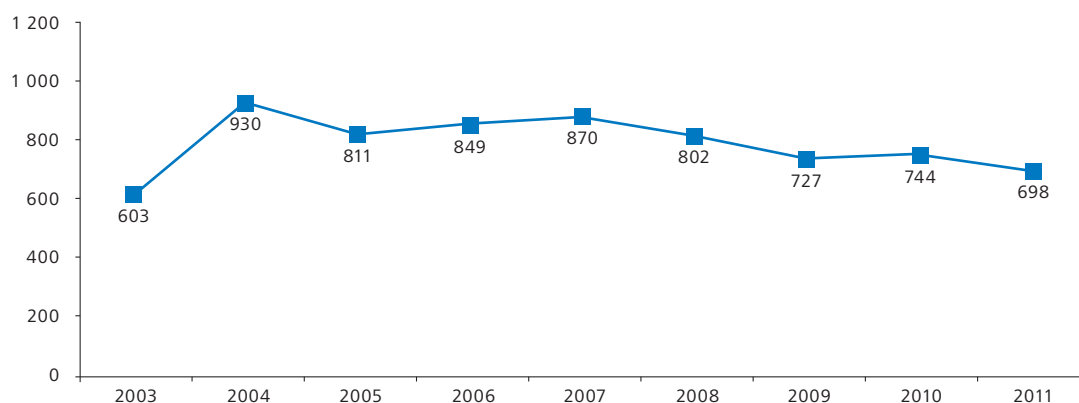
9. Statistická kategorie „vyřízené“ znamená, že veřejný ochránce práv dokončil svou analýzu toho, zda stížnost (i) spadá do jeho působnosti, (ii) splňuje nebo nesplňuje kritéria přípustnosti a (iii) obsahuje nebo neobsahuje důvody pro zahájení šetření, a odpovídajícím způsobem informoval stěžovatele. Jelikož taková analýza vyžaduje určitý čas, počet „vyřízených“ stížností v daném roce se liší od počtu „zaznamenaných“ stížností v témže roce. Počet vyřízených stížností v daném roce zahrnuje stížnosti zaznamenané ke konci předešlého roku a vyřízené na začátku daného roku. Nezahrnuje počet stížností zaznamenaných ke konci daného roku a vyřízených na začátku roku následujícího.

Stížnosti a šetření

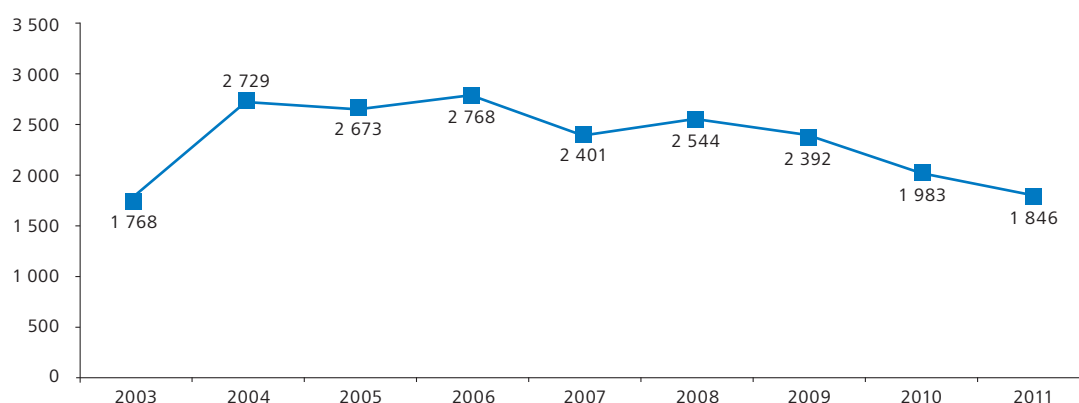
Jak vyplývá z obr. 1.1¹⁰, počet stížností spadajících do působnosti veřejného ochránce práv se za posledních devět let zvyšoval. Z minima 603 stížností v roce 2003 bylo vrcholu dosaženo počtem 930 v roce 2004, v letech 2005 až 2008 se průměr pohyboval mezi 800 a 900 a následně se počet stížností lehce snížil.

Jak ukazuje obr. 1.2¹¹, počet stížností nespadaajících do působnosti veřejného ochránce práv v roce 2011 klesl na 1 846, což byl nejnižší počet zaznamenaný od roku 2003. Veřejný ochránce práv se nadále snaží snižovat počet stížností nespadaajících do jeho působnosti. Činí tak poskytováním jednoznačných informací o tom, co může a co nemůže učinit, a tím, že pomáhá směřovat stěžovatele hned napoprvé na správnou adresu.

Obr. 1.1: Počet stížností v rámci působnosti veřejného ochránce práv v období 2003-2011

Obr. 1.2: Počet stížností nespadaajících do působnosti veřejného ochránce práv v období 2003-2011

^{10.} V roce 2005 se 335 podaných stížností, které spadaly do působnosti veřejného ochránce práv, týkalo téhož problému. Aby bylo možné provést přesnější srovnání za jednotlivé roky, bylo z v obr. 1.1 zohledněno pouze 11 z těchto stížností.

^{11.} V roce 2006 se 281 podaných stížností, které nespadały do působnosti veřejného ochránce práv, týkalo téhož problému. Aby bylo možné provést přesnější srovnání za jednotlivé roky, bylo z v obr. 1.2 zohledněno pouze 11 z těchto stížností.

Tabulka 1.2 podává přehled o původu stížností zaznamenaných v roce 2011 podle zemí. Tradičně podávali nejvyšší počet stížností stěžovatelé z Německa jakožto nejlidnatější země EU, následovalo Španělsko. V roce 2011 se však tento trend

změnil, když se Španělsko posunulo z druhého místa na první, následováno Německem, Polskem a Belgií. V poměru k počtu obyvatel pocházelo nejvíce stížností z Lucemburska, Kypru, Belgie, Malty a Slovinska.

Tabulka 1.2: Země původu stížností zaznamenaných v roce 2011

Země	Počet stížností	% stížností	% obyvatelstva EU	Poměr stížností
Lucembursko	29	1,2	0,1	11,6
Kypr	26	1,0	0,2	5,2
Belgie	190	7,6	2,1	3,6
Malta	7	0,3	0,1	2,8
Slovinsko	28	1,1	0,4	2,8
Bulharsko	71	2,8	1,6	1,8
Irsko	38	1,5	0,9	1,7
Španělsko	361	14,4	9	1,6
Portugalsko	71	2,8	2,1	1,3
Rakousko	52	2,1	1,7	1,2
Česká republika	64	2,5	2,1	1,2
Polsko	233	9,3	7,7	1,2
Finsko	31	1,2	1,1	1,1
Slovensko	29	1,2	1,1	1,1
Litva	18	0,7	0,7	1,0
Maďarsko	47	1,9	2	0,9
Řecko	53	2,1	2,3	0,9
Švédsko	41	1,6	1,8	0,9
Dánsko	23	0,9	1,1	0,8
Německo	308	12,3	16,6	0,7
Lotyšsko	9	0,4	0,5	0,7
Nizozemsko	44	1,8	3,3	0,5
Francie	167	6,7	12,8	0,5
Spojené království	141	5,6	12,3	0,5
Estonsko	3	0,1	0,3	0,4
Rumunsko	42	1,7	4,4	0,4
Itálie	97	3,9	11,9	0,3
Jiné	137	5,5		
Neznámé	150	6,0		

Poznámka: Údaj o poměru stížností byl získán vydělením procentního podílu stížností procentním podílem obyvatel. Poměr je vyšší než 1, pokud z příslušné země pochází více stížností, než by se dalo očekávat vzhledem k počtu jejích obyvatel. Procentuální údaje byly zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

V roce 2011 připadalo na 14 členských států více stížností, než by se dalo očekávat vzhledem k počtu jejich obyvatel; na 12 členských států však

připadalo méně stížností, zatímco počet stížností z jednoho členského státu (Litva) odpovídal skutečnému počtu jeho obyvatel.

Stížnosti a šetření

Níže uvedená mapa vychází z počtu stížností, které veřejný ochránce práv obdržel z každého členského státu v poměru k počtu obyvatelstva daného státu (viz poznámka pod tabulkou 1.2 ohledně výpočtu poměru stížností).

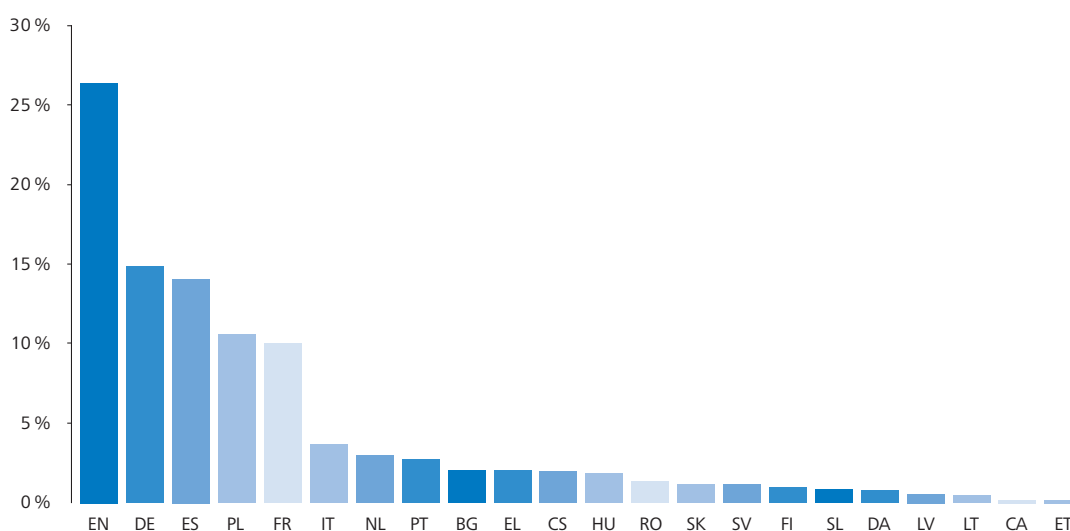
Poměr (% stížností / % populace)

Stěžovatel může veřejnému ochránci práv předložit stížnost v kterémkoli z 23 úředních jazyků EU¹². Jak ukazuje obr. 1.3, v roce 2011 se většina stěžovatelů rozhodla podat veřejnému ochránci práv stížnost v angličtině, po níž následovala němčina a španělština.

Obr. 1.3: Rozdělení stížností podle jazyků

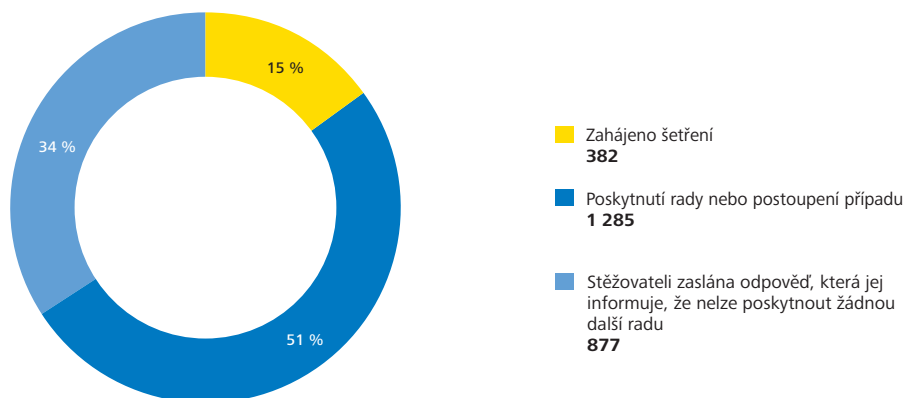

¹². Angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, irština, italština, litevština, lotyšština, maďarština, maltština, němčina, nizozemština, polština, portugalsština, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština. Na základě dohody podepsané v listopadu 2006 mezi Evropským veřejným ochráncem práv a španělskou vládou mohou občané předložit veřejnému ochránci práv stížnost v kterémkoli ze společných úředních jazyků ve Španělsku (katalánština/valencijština, galicijština a baskičtina). Podpisem této dohody sladil veřejný ochránce práv svou praxi se závěry Rady EU z června 2005, které stanoví, že užívání těchto jazyků usnadní komunikaci španělských občanů s orgány EU.

Stížnosti a šetření

Jak ukazuje obr. 1.4, ve více než 65 % případů byl veřejný ochránce práv schopen stěžovateli pomoci. Buď zahájil šetření (15 % případů), postoupil případ příslušnému subjektu nebo stěžovateli poradil, na koho se obrátit (51 %). Oddíl 1.7 této zprávy se zabývá případy, které veřejný ochránce práv postoupil nebo v nichž stěžovateli poradil, na koho se obrátit. Ve 34 % případů, kterými se veřejný ochránce práv v roce 2011 zabýval, došel k závěru, že nelze poskytnout žádnou další radu, a informoval o tom stěžovatele. V některých případech bylo důvodem to, že stěžovatel neuvedl, na koho nebo na co si chce stěžovat.

Obr. 1.4: Druh opatření přijatých po obdržení stížnosti

Poznámka: Údaje v tabulce výše zahrnují 124 stížností zaznamenaných na konci roku 2010, které byly vyřízeny v roce 2011. Nezahrnují 38 stížností zaznamenaných ke konci roku 2011, které byly na konci roku dosud zpracovávány s cílem určit, jaké opatření přijmout.

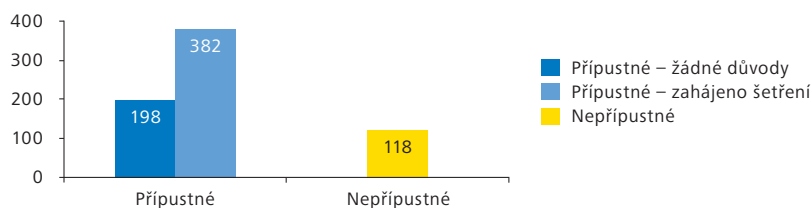
1.3 Analýza zahájených šetření¹³

Jak již bylo uvedeno, v roce 2011 veřejný ochránce práv upravil své zjednodušené postupy, aby je učinil vstřícnější vůči občanům. To do velké míry vysvětluje, proč zahájil větší počet šetření než v roce 2010 a proč mu v roce 2011 trvalo dokončit šetření v průměru o něco déle. Úprava rovněž znamenala, že veřejný ochránce práv uzavřel méně případů jako případy

vyřešené daným orgánem než v roce 2010, zatímco větší počet případů uzavřel se zjištěním, že další šetření není odůvodněné.

Všechny stížnosti, které spadaly do působnosti veřejného ochránce práv, byly dále analyzovány s cílem určit jejich přípustnost. Z 698 stížností spadajících do jeho působnosti bylo u 198 stížností zjištěno, že nejsou přípustné, zatímco u dalších 118 stížností, které byly přípustné, veřejný ochránce práv neshledal důvody pro zahájení šetření.

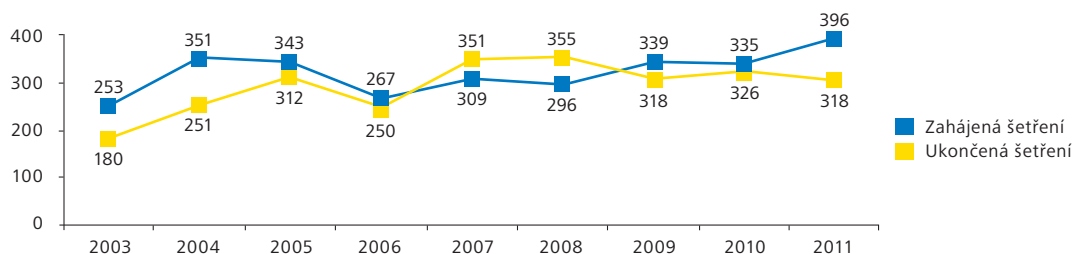
Obr. 1.5: Stížnosti v působnosti Evropského veřejného ochránce práv

Na základě stížností veřejný ochránce práv v průběhu roku zahájil celkem 382 šetření. To oproti roku 2010 představuje nárůst o 15,5 %. Veřejný ochránce práv zahájil rovněž 14 šetření z vlastního podnětu.

Jak udává obr. 1.6, počet šetření zahájených veřejným ochráncem práv v roce 2011 byl dosud nejvyšší a překročil úroveň, jichž bylo dosaženo v letech 2004 (351) a 2005 (343).

Obr. 1.6: Vývoj počtu šetření

¹³. Analýza v tomto oddíle se týká počtu šetření zahájených v roce 2011, nikoli celkového počtu šetření vedených v průběhu daného roku.

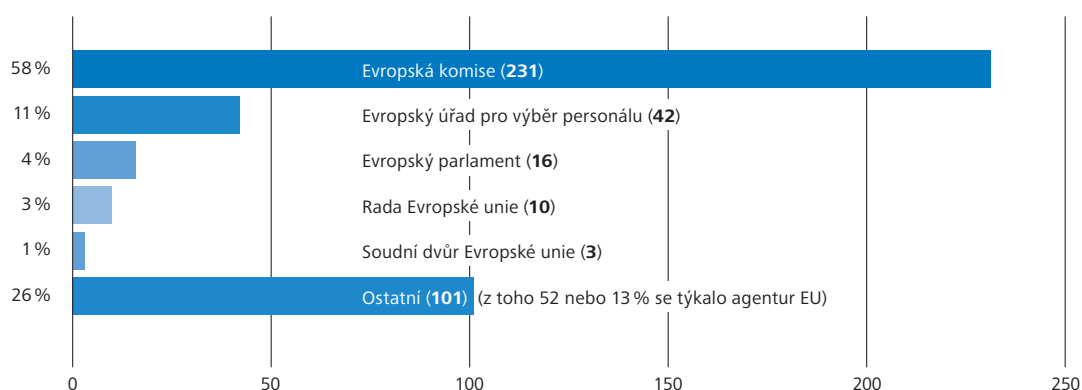
Stížnosti a šetření

Většina šetření, jež veřejný ochránce práv v roce 2011 zahájil, se týkala Evropské komise.

Většina šetření, jež veřejný ochránce práv v roce 2011 zahájil, se týkala Evropské komise (na základě 231 stížností, neboli 58 %). Odpovídající údaj pro rok 2010 činil 219 případů. Vzhledem ke skutečnosti, že Komise je hlavním orgánem EU, jehož rozhodnutí mají přímý dopad na občany, je logické, že by měla být hlavním předmětem stížností občanů. Na druhém místě byl Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) se 42 šetřeními (35 v roce 2010). Počet šetření, která veřejný ochránce práv zahájil ve

vztahu k Evropskému parlamentu, klesl o více než polovinu v porovnání s rokem 2010. Na druhé straně zahájil o třetinu více šetření týkajících se Rady Evropské unie než v předchozím roce, zatímco počet stížností týkajících se Soudního dvora EU zůstal stabilní. Je důležité zmínit, že veřejný ochránce práv může zahájit pouze šetření v souvislosti s prací Soudního dvora mimo jeho soudní pravomoc. Předmětem dalších 101 šetření bylo třicet pět dalších orgánů, institucí a jiných subjektů EU¹⁴.

Obr. 1.7: Instituce, orgány a jiné subjekty, jichž se týkala šetření

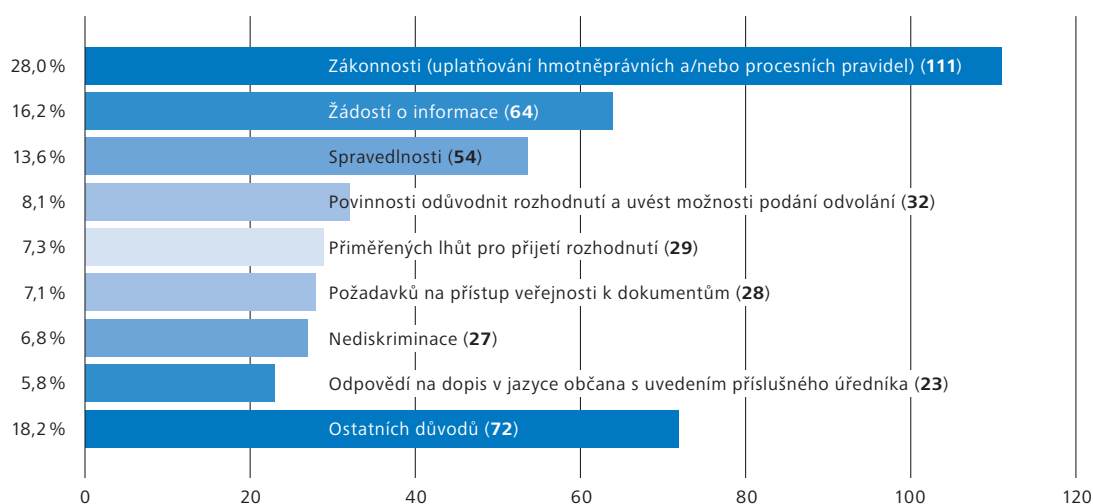
Poznámka: Veřejný ochránce práv v roce 2011 ze svého vlastního podnětu zahájil jedno šetření v souvislosti s více než jedním orgánem. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

14. Evropský úřad pro boj proti podvodům (16), Evropská služba pro vnější činnost (11), Evropská agentura pro léčivé přípravky (8), Evropský orgán pro bankovnínictví (5), Eurojust (4), Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (4), Evropská investiční banka (4), Agentura Evropské unie pro základní práva (3), Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (3), Evropská centrální banka (3), Evropský účetní dvůr (3), Evropská agentura pro bezpečnost letectví (3), Výkonná agentura pro transevropskou dopravní síť (2), Evropský hospodářský a sociální výbor (2), Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (2), Evropská rada (2), Europol (2), Výkonná agentura pro výzkum (2), Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací (2), Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum (2), Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (2), Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (2), společný evropský podnik pro ITER a rozvoj energie z jaderné syntézy (2), Výbor regionů Evropské unie (1), Výkonná agentura pro konkurenceschopnost a inovace (1), Úřad pro publikace Evropské unie (1), Frontex (1), Evropský institut pro rovnost žen a mužů (1), Evropská agentura pro chemické látky (1), Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (1), Evropská agentura pro životní prostředí (1), Evropský úřad pro bezpečnost potravin (1), Evropská policejní akademie (1), Evropská agentura pro námořní bezpečnost (1) a Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (1).

Hlavní typy údajně nesprávného úředního postupu, které byly předmětem šetření veřejného ochránce práv v roce 2011, se týkaly zákonnosti (28 % šetření), žádostí o informace (16,2 %), spravedlnosti (13,6 %), uvádění důvodů rozhodnutí a možností odvolání (8,1 %), přiměřených časových lhůt pro přijetí rozhodnutí (7,3 %), žádostí o přístup veřejnosti k dokumentům (7,1 %), zajištění nediskriminace (6,8 %), jakož i povinnosti odpovědět na dopis v jazyce občanů s uvedením příslušného úředníka (5,8 %).

Obr. 1.8: Údajně nesprávný úřední postup se týkal:

Poznámka: V některých případech šetření zkoumalo dva nebo více typů údajně nesprávného úředního postupu. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

Stížnosti a šetření

1.4 Závěry šetření
veřejného ochránce práv

Jak ukazuje obr. 1.6 výše, veřejný ochránce práv v roce 2011 uzavřel 318 šetření. Z toho 310 šetření zahájil na základě stížností a 8 z vlastního podnětu.

Celkem 82 % stížností vedoucích k šetřením (253) bylo podáno jednotlivými občany, zatímco 18 % (57) předložily podniky, sdružení a jiné právnické osoby.

Celkem 82 % stížností vedoucích k šetřením (253) bylo podáno jednotlivými občany, zatímco 18 % (57) předložily podniky, sdružení a jiné právnické osoby.

Tabulka 1.3: Zdroj stížností vedoucích k šetřením, která byla uzavřena v roce 2011

Společnosti, sdružení a jiné právnické osoby	18 % (57)
Občané	82 % (253)

Většina šetření uzavřených veřejným ochráncem práv v roce 2011 byla uzavřena do jednoho roku (66 %). Více než jednu třetinu, tedy 36 %, uzavřel veřejný ochránce práv do tří měsíců. Tato poslední kategorie zahrnuje případy, kdy veřejný ochránce práv mohl případ vyřešit velmi rychle, například tím, že se na dotčený orgán obrátil telefonicky a navrhl mu řešení¹⁵. Veřejný ochránce práv uzavřel více než 80 % šetření do 18 měsíců. Průměrná délka šetření činila deset měsíců oproti průměru z roku 2010, který činil devět měsíců.

Tabulka 1.4: Délka šetření případů uzavřených v roce 2011

Průměrná délka šetření	10 měsíců
Případy uzavřené do 3 měsíců	36 %
Případy uzavřené do 12 měsíců	66 %
Případy uzavřené do 18 měsíců	80 %

Poznámka: Založeno na měsíci s 30 dny.

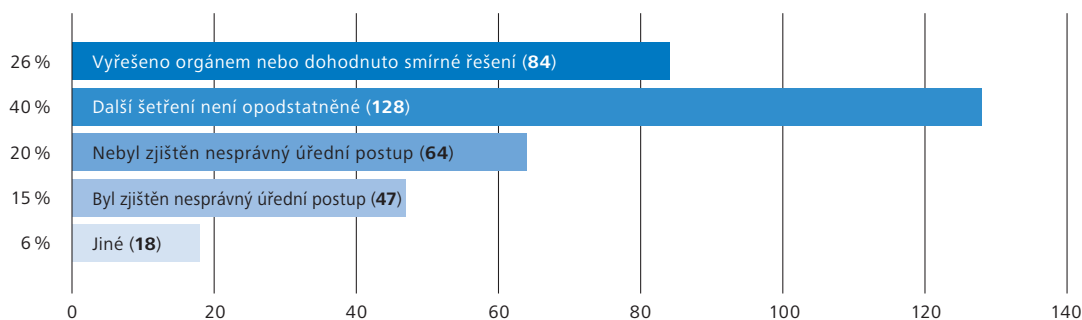
Jak je vidět z obr. 1.9, bylo v 84 případech, které veřejný ochránce práv uzavřel v roce 2011, dosaženo pozitivního výsledku, kdy dotčený orgán přijal smírné řešení nebo záležitost vyřešil. Veřejný ochránce práv neshledal nesprávný úřední postup v 64 případech a ve 47 dalších případech nesprávný úřední postup zjistil. Ve třinácti z těchto případů (oproti sedmi v roce 2010) dotčený orgán zcela nebo zčásti přijal návrh doporučení. Veřejný ochránce práv uzavřel 35 případů kritickou poznámkou (viz obr. 1.10). Ve 39 případech učinil veřejný ochránce práv další poznámky s cílem přispět ke zlepšení budoucích výsledků příslušných orgánů. Tato zjištění jsou podrobněji popsána níže¹⁶.

¹⁵. Tento údaj zahrnuje případy, kdy by veřejný ochránce práv provedl úplné šetření, pokud by stěžovatel stížnost nestáhl. Zahrnuje i případy, kdy veřejný ochránce práv provedl šetření, které pak uzavřel, protože stěžovatel se rozhodl obrátit se na soud.

¹⁶. Následující analýza vychází z šetření, jež byla uzavřena v roce 2011. Pokud se šetření zabývalo více než jedním tvrzením nebo nárokem, mohl veřejný ochránce práv dojít k několika zjištěním.

Obr. 1.9: Výsledky šetření uzavřených v roce 2011

Poznámka 1: V některých případech veřejný ochránce práv uzavřel šetření na základě dvou nebo více důvodů. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

Poznámka 2: V jednom případě, kdy veřejný ochránce práv zjistil nesprávný úřední postup, uzavřel šetření kritickou poznámkou i návrhem doporučení, který daný orgán plně akceptoval.

Nezjištěný nesprávný úřední postup

V roce 2011 veřejný ochránce práv uzavřel 64 případů, v nichž neshledal žádný nesprávný úřední postup. To, že nebyl zjištěn nesprávný úřední postup, nutně neznamená negativní výsledek pro stěžovatele, který od dotčeného orgánu obdrží alespoň úplné vysvětlení jeho kroků. Stěžovatel získá i nezávislou analýzu daného případu provedenou veřejným ochráncem práv. Jak dokládá případ uvedený níže, takovéto zjištění současně slouží jako hmatatelný důkaz, že dotčený orgán jedná v souladu se zásadami řádné správy.

Právo svobodně se pohybovat v EU

Irskému občanovi žijícímu v Nizozemsku bylo diagnostikováno degenerativní onemocnění a byly mu předepsány paliativní léčivé přípravky obsahující konopí. Několikrát se pokusil získat povolení ke krátké návštěvě své rodiny v Irsku. Irské orgány však uvedly, že po vstupu do Irska by byl zadržen z důvodu držení nelegálních drog. Stěžovatel podal stížnost pro porušení právních předpisů Komise, která shledala, že Irsko neporušilo právní předpisy Evropské unie. Stěžovatel se obrátil na veřejného ochránce práv, který po šetření (případ **2062/2010/JF**) nezjistil žádný nesprávný úřední postup ze strany Komise. Tento případ se týkal ustanovení schengenského *acquis*, které v té době pro Irsko ještě nebylo závazné, a proto Irsko mohlo zákonně používat své právní předpisy týkající se drog bez ohledu

To, že nebyl zjištěn nesprávný úřední postup, nutně neznamená negativní výsledek pro stěžovatele, který od dotčeného orgánu obdrží alespoň úplné vysvětlení jeho kroků.

na uvedené *acquis*. Navzdory tomuto zjištění tento případ na veřejného ochránce práv hluboce zapůsobil. Proto o případu informoval irského veřejného ochránce práv a předsedu irského výboru pro lidská práva a vyzval je, aby přijali všechna opatření, která budou považovat za užitečná.

Stížnosti a šetření

Další poznámky

I v případě, že veřejný ochránce práv nezjistí nesprávný úřední postup nebo dospěje k závěru, že neexistují důvody pro další šetření, může vydat další poznámku, pokud zjistí, že existuje možnost zvýšení kvality správy dotčeného orgánu. Další poznámka by neměla být chápána jako kritika orgánu, jemuž je určena. Jejím účelem je spíše poskytnout danému orgánu doporučení, jak zlepšit konkrétní postup s cílem zvýšit kvalitu služeb poskytovaných občanům. Veřejný ochránce práv vydal v roce 2011 další poznámky ve 39 případech, včetně tohoto:

Údajné neposkytnutí úplného přístupu k dokumentům

Komisař odpovědný za obchod se v roce 2008 setkal se zástupci obchodní organizace. Organizace občanské společnosti požádala o přístup k zápisu z tohoto setkání a získala pouze částečný zápis. Podala stížnost k veřejnému ochránci práv (případ **1633/2008/DK**), který zjistil, že Komise neposkytla přiměřené odůvodnění pro své rozhodnutí odmítnout přístup k určitým částem dotčeného dokumentu a vymazat jeho část. Ve své odpovědi Komise poskytla revidované odůvodnění svého rozhodnutí a poskytla přístup k té části, kterou dříve vymazala. Veřejný ochránce práv konstatoval, že odpověď Komise na jeho návrh na smírné řešení byla do značné míry uspokojivá. Učinil však další poznámku, v níž připomněl, že orgány nemohou rozhodnout, že určitá část stávajícího dokumentu představuje „dílčí dokument“ nebo jiný dokument jen proto, že obsahuje jiný druh nebo typ informací. Orgány by kromě toho měly odkazy na přílohy považovat za součást dotčeného dokumentu a neměly by je vylučovat ze své analýzy při zpracování žádosti o přístup k dokumentům.

Případy vyřešené orgánem a smírným řešením

Kdykoli je to možné, snaží se veřejný ochránce práv dosáhnout oboustranně pozitivního výsledku, který uspokojí stěžovatele i orgán, vůči němuž je stížnost vznesena. Spolupráce orgánů EU je nezbytná pro dosažení takových výsledků, které přispějí ke zlepšení vztahů mezi orgány a občany a umožní vyhnout se nákladným a časově náročným soudním sporům.

V roce 2011 v 84 případech buď orgán věc vyřešil, nebo bylo dosaženo smírného řešení. Níže uvádíme ilustrativní příklad jednoho takového případu.

Nedostatek informací

Zemětřesení a tsunami v březnu 2011 v Japonsku poškodily tamější jadernou elektrárnu v prefektuře Fukušima, což vedlo ke zvýšené radioaktivní kontaminaci přilehlé oblasti. Veřejný ochránce práv obdržel několik stížností od občanů, které tvrdily, že není dostatek informací o provedených změnách maximálních povolených úrovní radioaktivní kontaminace potravin, které EU dováží z Japonska. Když veřejný ochránce práv položil dotaz Komisi (v šetření z vlastního podnětu **OI/5/2011/BEH**), Komise vysvětlila, že ihned po nehodě EU aktivovala pohotovostní mechanismy, které přijala po nehodě v Černobylu. Tyto mechanismy zahrnovaly maximální povolené úrovně radioaktivní kontaminace potravin, které byly vyšší než úrovně japonské. V dubnu 2011 Komise maximální povolené úrovně snížila, aby je uvedla do souladu s japonskými.

Pokud šetření vede k předběžnému zjištění nesprávného úředního postupu, veřejný ochránce práv se snaží pokud možno prosadit smírné řešení. Během roku uzavřel deset případů (včetně níže uvedeného), v nichž bylo dosaženo smírného řešení. Ke konci roku 2011 bylo dosud zvažováno 28 návrhů na smírné řešení.

Stěžovatel byl se změnou jazykové politiky úřadu OHIM zcela spokojen. Veřejný ochránce práv ocenil reakci úřadu OHIM a považoval věc za vyřešenou.

Pokud šetření vede k předběžnému zjištění nesprávného úředního postupu, veřejný ochránce práv se snaží pokud možno prosadit smírné řešení.

Nezákonná jazyková politika

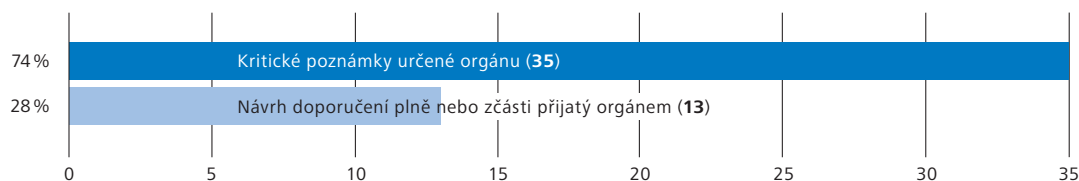
Polský občan zaznamenal, že internetová stránka Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM) je k dispozici pouze v angličtině, francouzštině, němčině, italštině a španělštině. Zaslal úřadu OHIM e-mail v polštině, v němž upozornil na to, že internetová stránka úřadu není k dispozici v polštině, a požádal úřad o nápravu tohoto stavu, který považoval za nezákonný. Úřad OHIM odpověděl v angličtině a uvedl, že na e-maily může odpovídat pouze v jednom z výše uvedených pracovních jazyků. Poradil stěžovateli, aby další dotazy předkládal v jednom z těchto jazyků. Stěžovatel se pak obrátil na veřejného ochránce práv (případ **2413/2010/MHZ**), který zahájil šetření ve věci jeho tvrzení. Úřad OHIM po šetření veřejného ochránce práv změnil svou praxi tak, aby na dotazy odpovídal v kterémkoli z 23 úředních jazyků EU. Rovněž oznámil, že zpřístupní domovskou stránku svých internetových stránek ve všech uvedených jazycích a vysvětlí svou jazykovou politiku.

V některých případech lze stížnost vyřešit nebo dospět k smírnému řešení, pokud dotyčný orgán stěžovateli nabídne odškodnění. Tyto nabídky se činí *ex gratia*, to znamená bez přiznání právní odpovědnosti a vytvoření právního precedentu.

Případy nesprávného úředního postupu

Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že v 15 % případů uzavřených v roce 2011 došlo k nesprávnému úřednímu postupu. Třicet pět těchto případů uzavřel s kritickou poznámkou pro dotčený orgán (33 případů v roce 2010). Kromě toho třináct případů uzavřel, když orgán, jehož se stížnost týkala, přijal od veřejného ochránce práv návrh doporučení.

Obr. 1.10: Šetření, kdy byl zjištěn nesprávný úřední postup

Poznámka: V jednom případě, kdy veřejný ochránce práv shledal nesprávný úřední postup, instituce částečně přijala návrh doporučení, zároveň však veřejný ochránce práv vydal kritickou poznámku. Výše uvedené procentuální číslo proto činí více než 100%.

Stížnosti a šetření

Kritické poznámky

Pokud smírného řešení nelze dosáhnout nebo pokud je snaha o takové řešení neúspěšná, veřejný ochránce práv buď případ uzavře kritickou poznámkou pro daný orgán, nebo podá návrh doporučení. Veřejný ochránce práv obvykle učiní kritickou poznámku v případě, že (i) dotčený orgán již nemůže nesprávný úřední postup napravit, (ii) tento nesprávný úřední postup zřejmě nemá obecné důsledky a (iii) podle všeho není třeba, aby veřejný ochránce práv činil následné kroky. Veřejný ochránce práv učiní kritickou poznámku rovněž tehdy, pokud se domnívá, že by návrh doporučení byl zbytečný. Obdobně postupuje v případech, kdy dotčený orgán nepřijme návrh doporučení a kdy se veřejný ochránce práv domnívá, že není vhodné předkládat zvláštní zprávu Parlamentu.

Kritická poznámka je potvrzením stěžovateli, že jeho stížnost je oprávněná. Rovněž dotčenému orgánu ukazuje, co učinil nesprávně, aby se tak orgán mohl v budoucnu podobných nesprávných úředních postupů vyvarovat. Následující příklad ilustruje okolnosti, které mohou veřejného ochránce práv vést k vydání kritické poznámky.

Zavádějící informace

Když v dubnu 2010 vybuchla islandská sopka, byly v Evropě zrušeny tisíce letů. Dne 4. května 2010 Komise zveřejnila na různých internetových stránkách informace pro cestující v letecké dopravě, kterých se tato událost dotkla, včetně dokumentu obsahujícího otázky a odpovědi. Následující den zaslalo Sdružení evropských leteckých společností Komisi e-mail, v němž ji upozornilo na informace, které považovalo za zavádějící. Konkrétně poukázalo na to, že dokument nesprávně

navozoval dojem, že cestující mají automatické právo na odškodnění ve všech případech, které zahrnovaly zpožděná zavazadla. Komisi trvalo dva týdny, než dospěla k závěru, že část informací v dokumentu byla skutečně zavádějící, a více než měsíc jí trvalo odstranit dokument z příslušné internetové stránky. V případě **1301/2010/GG** veřejný ochránce práv kritizoval Komisi za to, že zveřejnila zavádějící informace. Rovněž konstatoval, že doba, kterou Komisi trvalo stažení informací z internetové stránky, byla nepřijatelně dlouhá. Veřejný ochránce práv byl toho názoru, že bylo nutné jednat daleko rychleji, protože význam informací klesal s tím, jak se situace na evropských letištích vracela k normálnímu stavu.

Opatření přijatá v návaznosti na kritické a další poznámky

S cílem zajistit, aby se orgány poučily ze svých chyb a aby se v budoucnu předešlo nesprávným úředním postupům, informuje veřejný ochránce práv každoročně veřejnost o svých zjištěních týkajících se opatření přijatých orgány v návaznosti na kritické a další poznámky. Činí tak prostřednictvím studie, kterou zveřejňuje na svých internetových stránkách.

Opatření přijatá v návaznosti na kritické a další poznámky učiněné v roce 2010¹⁷

Veřejný ochránce práv vyzval dotyčné orgány, aby na kritické a další poznámky, které učinil v roce 2010, reagovaly do šesti měsíců. Obdržel odpovědi na všechny vydané poznámky, ačkoliv v některých případech opožděně.

V některých případech byla opatření přijatá v návaznosti na kritické a další poznámky příkladná, což jasně ukazovalo, že odpovědné subjekty uznávají hodnotu tohoto postupu pro zlepšování služeb, které poskytují občanům. V jiných případech byla

Kritická poznámka je potvrzením stěžovateli, že jeho stížnost je oprávněná. Rovněž dotčenému orgánu ukazuje, co učinil nesprávně, aby se tak orgán mohl v budoucnu podobných nesprávných úředních postupů vyvarovat.

¹⁷ Studie veřejného ochránce práv o následných opatřeních je k dispozici na adrese: <http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/followup.faces/en/11058/html.bookmark>

reakce defenzivní a byla zklamáním, což naznačovalo, že pro zajištění vysoce kvalitní správy v EU je zapotřebí dalšího úsilí ze strany veřejného ochránce práv i orgánů samotných. Pokud se vezmou kritické a další poznámky učiněné v roce 2010 dohromady, činila míra uspokojivých následných opatření 78 %. Opatření přijatá v návaznosti na

Během roku 2011 veřejný ochránce práv vydal 25 návrhů doporučení, včetně doporučení v níže uvedeném případě. Mimoto vedlo deset návrhů doporučení z roku 2010 k rozhodnutím v roce 2011, zatímco tři další případy byly uzavřeny na základě návrhů doporučení podaných v roce 2009. Veřejný ochránce práv v daném roce uzavřel 13 případů, kdy

Pokud se vezmou kritické a další poznámky učiněné v roce 2010 dohromady, činila míra uspokojivých následných opatření 78 %.

další poznámky byla uspokojivá v 95 % případů, zatímco míra uspokojivých opatření přijatých v návaznosti na kritické poznámky byla významně nižší a činila 68 %.

Zvláštní zmínku jako případy, jež by měly sloužit jako vzor pro ostatní orgány, pokud jde o nejlepší reakci na kritické a další poznámky, si zasluhuje sedm z následných opatření. Týkají se Parlamentu (1825/2009/IP), Komise (485/2008/PB, 1039/2008/FOR, 1658/2008/PB a 1302/2009/TS), Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) (182/2010/MHZ) a Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (Frontex) (923/2009/FOR).

Návrhy doporučení

Pokud je možné, aby dotýčný orgán nesprávný úřední postup napravil, nebo v případech, kdy je nesprávný úřední postup zvláště závažný nebo má obecné důsledky, obvykle veřejný ochránce práv dotýčnému orgánu nebo orgánu, na který byla podána stížnost, podá návrh doporučení. Podle čl. 3 odst. 6 statutu veřejného ochránce práv musí orgán do tří měsíců zaslat podrobné stanovisko.

dotýčný orgán zcela nebo částečně přijal návrh doporučení. Veřejný ochránce uzavřel osm případů kritickou poznámkou. Na konci roku 2011 bylo dosud zvažováno 21 návrhů doporučení, včetně tří návrhů podaných v roce 2010 a osmnácti podaných v roce 2011.

Otevřenost, řádná správa a nediskriminace

Komise pravidelně provádí veřejné konzultace, aby se občané, sdružení a ostatní zúčastnění strany mohli podílet na tvorbě rozhodnutí EU. V roce 2010 podal španělský právník veřejnému ochránci práv stížnost na to, že Komise zveřejnila konzultaci ke zdanění finančního odvětví pouze v angličtině, francouzštině a němčině (případ 640/2011/AN). Komise uznala, že jazyková bariéra může občanům bránit v účasti na jejích konzultacích. Tvrdila však, že mnohojazyčnost mohou omezit čas a zdroje a že není povinna zveřejňovat konzultace ve všech jazycích EU. Veřejný ochránce práv došel k závěru, že omezující jazyková politika Komise představuje nesprávný úřední postup, a vyzval ji, aby své konzultace zveřejňovala ve všech 23 jazycích EU nebo aby poskytovala překlady na požádání. Termínem, do něhož měla Komise předložit podrobné stanovisko, byl 29. únor 2012.

Stížnosti a šetření

Zvláštní zprávy

Pokud orgán Unie uspokojivě nereaguje na návrh doporučení, může veřejný ochránce práv podat zvláštní zprávu Evropskému parlamentu. Tato zvláštní zpráva může obsahovat doporučení.

Jak poukazuje výroční zpráva Evropského veřejného ochránce práv za rok 1998, možnost předložit zvláštní zprávu Evropskému parlamentu má pro práci veřejného ochránce práv nesmírnou cenu. Zvláštní zpráva Evropskému parlamentu je posledním věcným krokem, který veřejný ochránce práv v souvislosti

1.5 Nejdůležitější případy, které jsou příkladem osvědčených postupů

Deset nejdůležitějších případů uzavřených v roce 2011 představuje názorné příklady osvědčených postupů. Ochota orgánů spolupracovat s veřejným ochráncem práv s cílem dosáhnout uspokojivého řešení stížností je důležitým výrazem závazku k zásadě kultury služby. V některých případech se jako zásadní prvek pro dosažení řešení výhodného pro obě strany ukázala i konstruktivní účast stěžovatelů.

Deset nejdůležitějších případů uzavřených v roce 2011 představuje názorné příklady osvědčených postupů.

s určitým případem podniká. Důvodem je skutečnost, že přijetí usnesení a výkon pravomocí Parlamentu jsou předmětem politického úsudku Parlamentu. Veřejný ochránce práv samozřejmě poskytuje Parlamentu při projednávání zvláštní zprávy veškeré informace a pomoc, které Parlament případně požaduje.

V souladu s jednacím řádem Evropského parlamentu je za vztahy Parlamentu s veřejným ochráncem práv odpovědný Petiční výbor. Na zasedání Petičního výboru konaném dne 12. října 2005 se veřejný ochránce práv zavázal, že v souladu s čl. 205 odst. 3 jednacího řádu Evropského parlamentu ve výboru vystoupí vždy, když bude Parlamentu předkládat zvláštní zprávu.

V roce 2011 veřejný ochránce práv Parlamentu nepředložil žádné zvláštní zprávy.

Takovým příkladem je případ **3264/2008/GG**. Veřejný ochránce práv vyjádřil uznání Komisi, konkrétně jejímu Generálnímu ředitelství pro informační společnost a média, za konstruktivní přístup k uvedenému případu. Komise sdělila zaměstnavateli stěžovatele své předpoklady týkající se stěžovatele a jeho manželky, které překračovaly rámec pouhé domněnky o možné existenci střetu zájmů v tomto případě. Ve své odpovědi Komise předložila návrh dopisu, který chtěla poslat zaměstnavateli stěžovatele za účelem objasnění dané záležitosti. Po dalších kontaktech mezi stěžovatelem, veřejným ochráncem práv a Komisí souhlasila Komise s tím, že znění dopisu upraví. V dopise, který nakonec poslala, Komise uznala, že překročila rámec svých nezbytných pravomocí, když zaměstnavateli sdělila své domněnky o stěžovateli i jeho manželce. Komise dále uvedla, že tyto domněnky se následně ukázaly jako neopodstatněné.

Dalším příkladem užitečné spolupráce mezi veřejným ochráncem práv, stěžovatelem a orgánem je případ

2533/2009/VIK, který se týkal údajné jazykové diskriminace na internetové stránce úřadu EPSO. Stěžovatel podal námitku proti prohlášení, které na své internetové stránce uváděl úřad EPSO, podle něhož je úřad z provozních důvodů schopen odpovídat pouze na dotazy položené v angličtině, francouzštině nebo němčině. Úřad EPSO vysvětlil, že jeho internetová stránka je určena dvěma různým okruhům cílových osob, jmenovitě (i) uchazečům v konkurzech a výběrových řízeních a (ii) veřejnosti. Pokud jde o první skupinu, úřad EPSO vysvětlil své důvody, proč se domnívá, že korespondenci s uchazeči ve výběrových řízeních lze omezit na angličtinu, francouzštinu a němčinu. Proti tomu stěžovatel nevznnesl námitku. Pokud jde o druhou skupinu, úřad EPSO poukázal na to, že ke všem žádostem občanů o informace přistupuje rovným způsobem, jediným rozdílem je to, že poskytnutí odpovědi na žádost podanou v jiném jazyce než v angličtině, francouzštině nebo němčině může vzhledem k možné potřebě překladu trvat déle. Stěžovatel vysvětlení úřadu EPSO přijal, měl však za to, že tato informace by měla být zveřejněna na internetové stránce úřadu EPSO. V tomto ohledu předložil přesné a konstruktivní návrhy, na které úřad EPSO reagoval kladně.

Vzhledem k množství případů týkajících se transparentnosti, kterými se veřejný ochránce práv každoročně zabývá, jsou zásadní případy v této oblasti zvláště vítány. Příklad **2497/2010/FOR** se týkal zamítnutí udělení přístupu veřejnosti k seznamu účastníků veřejného projednání, které uspořádal Evropský výbor orgánů bankovního dohledu (CEBS). Vzhledem k tomu, že ke dni 1. ledna 2011 se z výboru CEBS stal Evropský orgán pro bankovníctví (EOB), zaměřilo se šetření veřejného ochránce práv na orgán EOB. Ten

uvedl, že přijal okamžitá opatření, aby vyhověl všem požadavkům souvisejícím s transparentností. Na důkaz svého odhodlání dodržovat tyto požadavky orgán EOB souhlasil se zpřístupněním seznamu účastníků výboru CEBS stěžovateli.

V reakci na návrh doporučení veřejného ochránce práv Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) souhlasila s poskytnutím přístupu veřejnosti ke zprávám o podezření na závažné nepříznivé reakce týkající se léčivého přípravku. Při uzavírání případu **3106/2007/FOR** veřejný ochránce práv uznal významný pokrok, kterého agentura dosáhla při zvyšování transparentnosti své práce.

Krátce poté, co veřejný ochránce práv zahájil šetření případu **2609/2010/BEH**, jej stěžovatel informoval, že Komise mu poskytla neomezený přístup ke všem požadovaným dokumentům. Dokumenty se týkaly „interpretačního sdělení Komise týkajícího se uplatňování článku 296 Smlouvy s ohledem na zadávání zakázek v oblasti obrany“. Komise původně tvrdila, že na všechny požadované dokumenty se vztahuje výjimka stanovená v čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1049/2001 týkající se „obraných a vojenských záležitostí“.

Poslední případ ve věci transparentnosti, **3072/2009/MHZ**, se týkal toho, že Komise řádně nevyřídila stížnost týkající se jejího rejstříku zástupců zájmových skupin („rejstříku transparentnosti“). Nevládní organizace si stěžovala na údaje o rozpočtu konkrétní zájmové skupiny na lobbování, které Komise ve svém rejstříku uváděla. Veřejný ochránce práv předložil návrh na smírné řešení, ve kterém uvedl, že Komise by mohla požádat dotčenou zájmovou skupinu, aby vysvětlila své náklady na lobbování. Rovněž navrhl, že Komise by

Stížnosti a šetření

mohla stanovit a zveřejnit obecná pravidla (i) týkající se jejich postupů při vyřizování stížností týkajících se rejstříku, (ii) pro způsob provádění výpočtu rozpočtu na lobbování zájmovými skupinami a (iii) jak by tyto skupiny měly hlásit své způsobilé činnosti pro účely rejstříku. Komise všechny tyto návrhy přijala.

Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM) souhlasil se změnou své jazykové politiky v reakci na šetření veřejného ochránce práv v případě [2413/2010/MHZ](#). Veřejný ochránce práv tvrdil, že řádná správní praxe vyžaduje, aby orgány, instituce a jiné subjekty EU poskytovaly občanům informace v jejich vlastním jazyce. V důsledku toho se úřad OHIM zavázal přijímat písemné dotazy od kteréhokoli občana Unie v kterémkoli úředním jazyce uvedeném v čl. 55 odst. 1 SEU a poskytnout odpověď v témže jazyce. Rovněž oznámil, že zpřístupní domovskou stránku svých internetových stránek ve všech jazycích EU a vysvětlí na ní svou jazykovou politiku.

Případy [1804/2009/MHZ](#) a [899/2011/TN](#) se týkaly dvou ustanovení Listiny základních práv, jmenovitě začlenění osob se zdravotním postižením a zásady spravedlnosti jako prvku práva na řádnou správu¹⁸. Konkrétně se tyto případy týkaly ustanovení služebního řádu EU, podle něhož lze zdvojnásobit příspěvek zaměstnanci/zaměstnankyni na vyživované dítě, jestliže jeho/její dítě trpí závažným onemocněním, které je spojeno s velkými výdaji. V prvním případě se Parlament zavázal při rozhodování o případech, kdy je podle dotčeného úředníka obtížné prokázat existenci velkých výdajů vyplývajících ze zdravotního postižení jeho dítěte, zohledňovat rozhodnutí svých zaměstnanců pracovat na

částečný pracovní úvazek. Ve druhém případě Komise souhlasila s tím, že by měla stěžovateli vyplatit dvojnásobný příspěvek od data, kdy začal pracovat jako úředník EU, a nikoli od data jeho žádosti o příspěvek. Tento případ byl uzavřen rychle po kladné odpovědi Komise na sérii otázek, které jí veřejný ochránce práv položil ve svém dopise, jímž zahájil šetření.

A konečně také veřejný ochránce práv uvítal kroky, které Komise podnikla v případě [1786/2010/PB](#), aby učinila financování výzkumu EU méně byrokratickým. Tento případ se týkal fondů pro tzv. „předběžné financování“ vyplácené Komisí v 7. rámcovém programu EU pro výzkum. Stěžovatel podal námitku proti tomu, že Komise od příjemců financování EU požadovala, aby zajistili generování úroku z přijatých finančních prostředků ve prospěch rozpočtu EU. Tato povinnost byla podle stěžovatele byrokratická a nepřiměřená. Veřejný ochránce práv konstatoval, že příslušná ustanovení finančního nařízení a souvisejících prováděcích ustanovení lze vykládat jako ustanovení podporující postoj stěžovatele, zejména s ohledem na obecnou zásadu spravedlnosti. Dále došel k názoru, že není v souladu se zásadou řádného finančního řízení ukládat povinnosti, které pro příjemce znamenají nepřiměřenou zátěž. V odpovědi Komise oznámila nová pravidla a postupy, kterými má být doporučení veřejného ochránce práv v tomto případě provedeno. Komise tyto změny zavedla s okamžitým účinkem. Obecněji Komise vyjádřila svůj souhlas s veřejným ochráncem práv na tom, že zásada řádného finančního řízení by měla být uplatňována v kontextu s ohledem na sledované politiky a jejich souvislosti. Vyjádřila svůj záměr uplatnit tento přístup i na legislativní úrovni.

18. Článek 26, resp. čl. 41 odst. 1 Listiny.

1.6 Tematická analýza uzavřených šetření

Rozhodnutí o uzavření případu jsou obvykle zveřejňována na internetových stránkách veřejného ochránce práv (<http://www.ombudsman.europa.eu>) v angličtině a v jazyce stěžovatele, pokud se liší. Je vypracováno i shrnutí každého rozhodnutí v anglickém jazyce. Na internetových stránkách jsou zveřejňována shrnutí vybraných případů ve 23 úředních jazycích EU. Tato shrnutí odrážejí celou škálu témat a orgánů Unie, jichž se týkalo 318 rozhodnutí o uzavření případů, která veřejný ochránce práv přijal v roce 2011, jakož i různé důvody pro uzavření případů.

Tento oddíl představuje nejdůležitější právní a věcné závěry obsažené v rozhodnutích veřejného ochránce práv o uzavření šetření v roce 2011. Zahrnuje případy, které měly významný dopad z hlediska podpory transparentnosti a řádné správy v orgánech EU, případy, které vyústily v obzvlášť pozitivní výsledek pro stěžovatele, a případy,

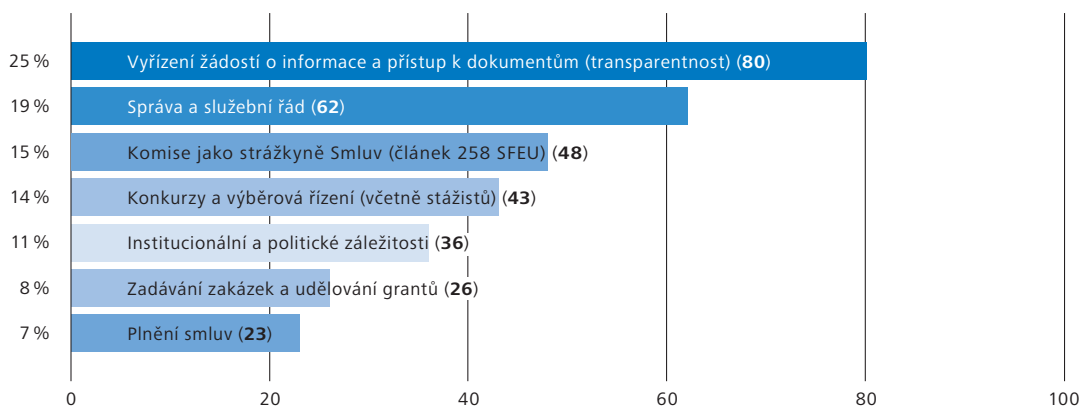
které umožnily veřejnému ochránci práv vyjasnit významné právní otázky nebo se zabývat otázkami, které mu předtím nebyly předloženy. Na základě úsilí veřejného ochránce práv o prosazování Listiny základních práv byly rovněž zdůrazněny důležité případy, které se týkají práv stanovených v Listině.

Oddíl analyzuje tyto hlavní předměty šetření:

- otevřenost, přístup k dokumentům a ochrana osobních údajů,
- Komise jako strážkyně Smluv,
- zadávání zakázek a udělování grantů,
- plnění smluv,
- správa a služební řád,
- konkurzy a výběrová řízení,
- institucionální, politické a jiné záležitosti.

Výše uvedené předměty šetření se značně překrývají. Například otázky otevřenosti jsou často uváděny ve stížnostech týkajících se nábory zaměstnanců nebo úlohy Komise jako strážkyně Smluv. Je nutno uvést, že kategorie nejsou uvedeny v pořadí, v jakém se objevují na obr. 1.11¹⁹.

Obr. 1.11: Předmět uzavřených šetření

¹⁹ Obr. 1.11 poskytuje informace o všech šetřeních uzavřených v roce 2011. Jeho cílem je zobrazit důležitost projednávaných záležitostí, pokud jde o celkový počet případů řešených veřejným ochráncem práv. Nehledě na překrývání jsou případy v tomto obrázku uváděny jen v rámci jedné položky.

Stížnosti a šetření

Otevřenost, přístup k dokumentům a ochrana osobních údajů

Přístup veřejnosti k dokumentům

Podle čl. 10 odst. 3 SEU jsou rozhodnutí v Unii přijímána „co nejotevřeněji a co nejbližší občanům“, zatímco čl. 15 odst. 1 SFEU vyžaduje, aby orgány, instituce a jiné subjekty Unie jednaly co nejotevřeněji s cílem podpořit řádnou správu věcí veřejných a zajistit účast občanské společnosti. Čl. 15 odst. 3 SFEU stanoví právo občanů na přístup k dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů Unie. Stejné právo je stanoveno v článku 42 Listiny. Toto základní právo na přístup k dokumentům upravuje nařízení č. 1049/2001²⁰.

Podle nařízení č. 1049/2001 si mohou žadatelé vybrat, jaké opravné prostředky použijí. Mohou úplné nebo částečné zamítnutí přístupu napadnout buď v soudním řízení soudu podle článku 263 SFEU, nebo podat stížnost veřejnému ochránci práv. V roce 2011 uzavřel veřejný ochránce práv šetření dvaceti stížností týkajících se uplatňování nařízení č. 1049/2001, z nichž čtrnáct bylo podáno na Komisi. Tato šetření se týkala jak procedurálních otázek, tak uplatňování výjimek z přístupu veřejnosti k dokumentům stanovených v článku 4 nařízení. Pokud jde o první předmět stížností, poměrně častými záležitostmi byly pozdní registrace a opožděné

odpovědi na žádosti²¹. Pokud jde o druhý předmět stížností, jsou níže zdůrazněny výjimky, které jsou uplatňovány opakovaně²².

Výjimka týkající se mezinárodních vztahů

V případě 1051/2010/BEH Komise²³ odmítla poskytnout přístup k oddílu týkajícímu se problematiky víz ve zprávě o jednáních, která se konala mezi zástupci EU a Ruska. Odvolala se na čl. 4 odst. 1 písm. a) třetí odrážku nařízení č. 1049/2001 a vysvětlila, že: (i) zpřístupněním by došlo k tomu, že by byla veřejnosti zpřístupněna hodnocení týkající se vízové problematiky, která nebyla sdělena ruské delegaci. Kromě toho by (ii) zpřístupnění oslabilo vyjednávací pozici Evropské unie. Veřejný ochránce práv přihlédl k tomu, že podle judikatury soudů EU mají zájmy chráněné čl. 4 odst. 1 písm. a) zvláště citlivou povahu. Orgány proto mají rozsáhlou rozhodovací pravomoc při určování toho, zda by zpřístupnění ohrozilo chráněný veřejný zájem. Veřejný ochránce práv se domníval, že výsledky jeho nahlédnutí do daného dokumentu potvrdily argument, podle něhož by zpřístupnění oslabilo vyjednávací pozici EU. Kromě toho se příslušný oddíl dokumentu týkal probíhajících jednání a umožňoval vyvození závěrů o tom, jak Evropská unie hodnotí přístup Ruské federace. Argument orgánu, že zpřístupnění příslušného oddílu by ohrozilo vzájemnou důvěru mezi Ruskou federací a EU, byl proto věrohodný.

²⁰. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise; Úř. věst. 2001, L 145, s. 43. Dne 30. dubna 2008 předložila Komise návrh (KOM(2008)229 v konečném znění) na změnu a nahrazení nařízení č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Dne 15. prosince 2011 Evropský parlament hlasoval o *Cashmanově zprávě*, která se návrhem Komise zabývá.

²¹. Veřejný ochránce práv proto uvítal prohlášení, které Komise uvedla ve své reakci na kritickou poznámku veřejného ochránce práv z roku 2010, podle něhož je zavedený systém vhodně organizován tak, aby obecně vyřizoval žádosti o přístup k dokumentům ve lhůtách stanovených nařízením č. 1049/2001. Veřejný ochránce práv toto prohlášení chápe v tom smyslu, že Komise považuje uvedené lhůty za realistické a splnitelné.

²². V mnoha případech je uplatňována více než jedna výjimka.

²³. Nežli služby veřejného ochránce práv přistoupily k prozkoumání dotčeného dokumentu, informovala Komise veřejného ochránce práv o tom, že po zřízení Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) spočívá nyní odpovědnost za daný případ na této službě.

Výjimka týkající se právního poradenství

V případě 1170/2009/KM německý občan požadoval, aby mu Rada poskytla přístup ke stanovisku své právní služby, které se zabývalo právním základem nařízení o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech. Rada poskytla přístup jen k úvodním odstavcům stanoviska a argumentovala tím, že vlastní text dokumentu spadá do výjimky podle nařízení č. 1049/2001 týkající se ochrany právního poradenství. Po prozkoumání daného dokumentu došel veřejný ochránce práv k předběžnému závěru, že při řádném výkladu rozsudku ve věci *Turco*²⁴ Rada neprokázala, že bylo třeba odepřít přístup, aby tak byl chráněn zájem Rady získávat od své právní služby užitečné právní poradenství. Navrhl, aby Rada dotčený dokument plně zpřístupnila. V souvislosti s procesními otázkami, na které stěžovatel poukázal, veřejný ochránce práv navrhl, aby Rada podle nařízení č. 1049/2001 informovala žadatele o datu, k němuž má být rozhodnutí vydáno, a o opravných prostředcích, které mají k dispozici před tímto datem. Rada s rozbohem veřejného ochránce práv nesouhlasila, rozhodla se však vzhledem k již uplynulé době daný dokument zpřístupnit. Rovněž souhlasila, že bude žadatele informovat o datu, do kterého musí rozhodnout o jejich žádosti. Zamítla však návrh, aby žadatele předem informovala o opravných prostředcích, které jsou jim k dispozici.

Výjimka týkající se inspekci, vyšetřování a auditů

Následující tři případy se týkaly žádosti o přístup k dokumentům souvisejícím s právem EU v oblasti hospodářské soutěže. Příklad 297/2010/GG se týkal toho, že Generální ředitelství

Komise pro hospodářskou soutěž (GŘ pro hospodářskou soutěž) odmítlo poskytnout přístup ke své příručce postupů pro zpracování případů v oblasti hospodářské soutěže podle článků 101 a 102 SFEU (Antitrust ManProc). Komise argumentovala tím, že zpřístupnění by výrazně ohrozilo její rozhodovací proces a rovněž by narušilo účel jejích kontrol a šetření v dotčené oblasti. Vysvětlila však, že právě vybírá a upravuje výtahy z dokumentace svých řízení týkajících se antimonopolních případů s cílem zveřejnit je na své internetové stránce jakožto osvědčené postupy. Stěžovatel nebyl s tímto postupem spokojen a obrátil se na veřejného ochránce práv. Veřejný ochránce práv příručku Antitrust ManProc prozkoumal a došel k závěru, že Komise byla oprávněna odmítnout zpřístupnění určitých částí příručky, nikoli však celého dokumentu. Vyzval Komisi, aby poskytla částečný přístup k modulům (nejdůležitější části příručky Antitrust ManProc) a aby neformálně jednala se stěžovatelem s cílem nalézt spravedlivé řešení ve věci přístupu k ostatním dokumentům, které tvoří součást příručky Antitrust ManProc. Komise návrh veřejného ochránce práv uvítala a přijala opatření k jeho provedení.

Příklad 1403/2010/GG se týkal toho, že GŘ pro hospodářskou soutěž údajně nevyřídilo včas a náležitě žádost o přístup ke dokumentům týkajícím se vyšetřování státní podpory. Během šetření veřejného ochránce práv Komise stěžovateli odpověděla a omluvila se za zpoždění, k němuž došlo. Pokud jde o věcný aspekt, Komise se odvolala na nedávný rozsudek Soudního dvora ve věci *Technische Glaswerke*²⁵, který uvádí existenci „obecné domněnky, podle které zpřístupnění dokumentů obsažených ve správním spise v zásadě porušuje ochranu

²⁴. Spojené věci C-39/05 P a C-52/05 P, *Švédsko a Turco proti Radě* [2008] Sb. rozh. I-4723.

²⁵. Věc C-139/07 P, *Komise proti Technische Glaswerke Ilmenau*, rozsudek ze dne 29. června 2010, dosud nezveřejněno ve Sbírce rozhodnutí.

Stížnosti a šetření

cílů vyšetřování“. Veřejný ochránce práv konstatoval, že přístup Komise byl v souladu s právními předpisy EU, jak je vykládá Soudní dvůr. Dále měl za to, že stěžovatel neprokázal, že se ve spisu Komise nacházejí dokumenty, na které se nevztahuje uvedená domněnka a které nebyly zpřístupněny, ani že existuje převažující veřejný zájem na jejich zpřístupnění. Poznamenal však také, že je nepravděpodobné, že by nějaký žadatel kdy byl v takové pozici, aby vyvrátil výše uvedenou domněnku, ledaže by věděl, jaké dokumenty jsou obsahem daného spisu. Veřejný ochránce práv byl proto potěšen tím, že Komise stěžovateli poskytla seznam dokumentů v jejím spisu týkajícím se tohoto případu. Učinil další poznámku, v níž Komisi vyzval, aby takto postupovala ve všech případech, v nichž by měla v úmyslu uplatnit uvedenou domněnku.

Veřejný ochránce práv také souhlasil s názorem GR pro hospodářskou soutěž v případě **1735/2010/MHZ**, že mělo odmítnout přístup ke správnímu spisu Komise ve věci jiného vyšetřování státní podpory, znovu s ohledem na rozsudek Soudního dvora ve věci *Technische Glaswerke*. Nesouhlasil však s tím, že se Komise opírala o výjimku týkající se ochrany jejího rozhodovacího procesu (čl. 4 odst. 3 první pododstavec nařízení č. 1049/2001), neboť je přesvědčen, že zkušené osoby přijímající v Komisi rozhodnutí se nenechají nepatřičně ovlivnit vnějším tlakem.

V případě **1581/2010/GG** se Komise opět odkázala na výjimku týkající se ochrany cílů inspekce, vyšetřování a auditu, když odmítla poskytnout přístup k odpovědím, které jí zaslaly členské státy a profesní organizace v rámci jejího šetření stížnosti na porušení povinnosti. Po nahlédnutí do daných dokumentů

nebyl veřejný ochránce práv přesvědčen, že výjimka, které se Komise dovolávala, dovoluje odmítnout přístup k těm částem dotčených dokumentů, které obsahují čistě faktické informace. Komise odpověděla, že znovu zváží žádost stěžovatele o přístup s ohledem na poskytnutí plného nebo částečného přístupu po konzultaci s dotčenými členskými státy.

Případ **2073/2010/AN** se také týkal přístupu k dokumentům souvisejícím s řízením o nesplnění povinnosti, tentokrát ve věci problematiky životního prostředí ve Španělsku. Poté, co veřejný ochránce práv zahájil své šetření, poskytla Komise stěžovateli přístup k některým z požadovaných dokumentů, ale přístup k jiným dokumentům odmítla. Veřejný ochránce práv shledal, že s ohledem na výjimky, jichž se španělské orgány dovolávaly, bylo odmítnutí Komise poskytnout přístup k určitým dokumentům, které pocházely od těchto úřadů, odůvodněné. Pokud jde o vyřízení žádosti o přístup ke zbývajícím dokumentům, veřejný ochránce práv kritizoval Komisi za to, že nesprávně odmítla zpřístupnit stěžovateli některé ze svých interních dokumentů, nezhodnotila možnost poskytnout stěžovateli částečný přístup a neposoudila řádně existenci převažujícího veřejného zájmu na zpřístupnění dokumentů. Také kritizoval zpoždění, k němuž došlo při vyřizování potvrzující žádosti stěžovatele.

Výjimka týkající se rozhodovacího procesu orgánu

Případ **1294/2009/DK** se týkal neposkytnutí plného přístupu ke zprávě o posouzení dopadů návrhu nařízení Rady. Během šetření veřejného ochránce práv Komise předložila Radě a Parlamentu svůj legislativní návrh, který byl částečně připraven na základě obsahu dotčené zprávy. Ačkoli Komise

nakonec plný přístup ke zprávě poskytl, provedl veřejný ochránce práv analýzu jejího prvotního rozhodnutí neposkytnout plný přístup. Došel k závěru, že Komise ve svém původním rozhodnutí dostatečně neprokázala, (i) proč by zpřístupnění požadované zprávy v daném okamžiku vážně ohrozilo její rozhodovací proces, a (ii) že neexistoval převažující veřejný zájem na zpřístupnění.

Přístup veřejnosti k informacím

Článek 41 Listiny základních práv přiznává každému právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a jinými subjekty EU řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě. To zahrnuje právo na odpověď. Veřejný ochránce práv se v roce 2011 zabýval mnoha případy, kdy občan tvrdil, že správní orgán neodpověděl přiměřeně nebo neodpověděl vůbec. Tyto případy byly projednány urychleně za použití zjednodušených postupů s cílem zajistit pro stěžovatele včasnou odpověď. Příklad **1711/2010/BEH** je příkladem plnohodnotného šetření, v němž stěžovatel tvrdil, že mu nebyly poskytnuty informace. Konkrétně se šetření týkalo odmítnutí Komise uvést výši důchodových nároků, které vznikly bývalému dočasnému zaměstnanci. Komise uvedla, že je na stěžovateli, aby provedl výpočet sám, a vysvětlila vzorec, který má být k tomuto účelu použit, jakož i částky, které by v tomto případě měly být do tohoto vzorce dosazeny. Stěžovatel veřejnému ochránci práv poděkoval za jeho důrazné úsilí o řešení této záležitosti.

Případ **2470/2009/TN** se rovněž týkal vyřízení žádosti o informace, tentokrát Evropským úřadem pro výběr personálu (EPSO). Poté, co zjistil, že úřad EPSO

v patřičnou dobu neposkytl stěžovateli v souladu s článkem 18 *Evropského kodexu řádné správní praxe* dostatečně jasné vysvětlení, proč nelze informace poskytnout, uzavřel veřejný ochránce práv případ kritickou poznámkou.

Ochrana údajů

Články 7 a 8 Listiny základních práv upravují základní právo na soukromí, resp. na ochranu osobních údajů. V rámci výjimek stanovených v článku 4 nařízení č. 1049/2001 se uvedených práv dotýká čl. 4 odst. 1 písm. b). Tato výjimka byla relevantní v případě **3106/2007/FOR**, kdy Evropská agentura pro léčivé přípravky odmítla poskytnout přístup veřejnosti ke zprávám o podezření na závažné nepříznivé reakce týkající se léčivého přípravku. Agentura nakonec souhlasila s tím, že stěžovateli poskytne přístup k požadovaným dokumentům poté, co odstraní osobní údaje týkající se pacientů a lékařů, kteří poskytli uvedené zprávy.

Komise jako strážkyně Smluv

K principům, na nichž je Evropská unie založena, patří zásada právního státu. Jednou z nejvýznamnějších povinností Komise je sloužit jako strážkyně Smluv²⁶. V článku 258 SFEU je stanoven obecný postup, jímž může Komise vyšetřovat a předávat Soudnímu dvoru možné případy porušení právních předpisů EU členskými státy. Komise může zahájit šetření z vlastního podnětu, na základě stížností, nebo pokud je Evropským parlamentem požádána, aby se zabývala peticemi, které byly Evropskému parlamentu zaslány podle článku 227 SFEU. Jiné postupy se použijí v případě zvláštních záležitostí, jako jsou protiprávní státní podpory.

²⁶. Článek 17 SEU stanoví, že Komise „zajišťuje uplatňování Smluv a opatření přijatých orgány na jejich základě“.

Stížnosti a šetření

V této souvislosti je důležité zmínit projekt „EU Pilot“²⁷, pracovní metodu, kterou v roce 2007 vyvinula Komise s členskými státy s cílem dosáhnout nápravy porušení právních předpisů EU v co nejranější fázi, aniž by bylo využito řízení o nesplnění povinnosti. Cílem tohoto projektu je zajistit, aby členské státy prováděly právní předpisy účinněji a aby byly stížnosti občanů a podniků řešeny rychleji.

Veřejný ochránce práv dostává a vyřizuje stížnosti na Komisi v její úloze strážkyně Smluv.

Veřejný ochránce práv dostává a vyřizuje stížnosti na Komisi v její úloze strážkyně Smluv. Když veřejný ochránce práv zahájí šetření takové stížnosti, vždy jasně upozorní, že šetření nebude zkoumat, zda došlo k porušení předpisů. Oblast působnosti Evropského veřejného ochránce práv totiž nezahrnuje šetření kroků orgánů členských států. Šetření veřejného ochránce práv je nasměrováno pouze na přezkoumání jednání Komise při analýze a vyřizování stížnosti na protiprávní jednání, která jí je předložena. Veřejný ochránce práv může projednávat procesní i věcné aspekty jednání Komise.

Procesní povinnosti

Co se týče procesních povinností Komise vůči stěžovatelům, hlavním referenčním dokumentem pro veřejného ochránce práv je sdělení, které Komise vydala v roce 2002²⁸. Sdělení stanoví povinnost registrovat stížnosti, stanoví určité výjimky z této povinnosti a také určuje lhůty pro vyřízení stížností a informování stěžovatelů. Komise toto sdělení vydala v reakci na předchozí šetření veřejného ochránce práv a kritiku týkající se těchto záležitostí. Veřejný ochránce práv

považuje toto sdělení za důležitý základ důvěry občanů v Komisi jakožto strážkyně Smluv.

Jak dokládají níže uvedené příklady, šetření veřejného ochránce práv v roce 2011 odhalila řadu procesních nedostatků.

Nezaregistrování stížností a nevyslechnutí stěžovatele

Případ 2403/2008/OV představuje jeden takový případ, v němž Komise nedodržela ustanovení svého sdělení z roku 2002. Komise uznala, že nedodržela určité body včetně bodu 3 týkajícího se registrace, a omluvila se za to. Neuznala však výslovně, že nedodržela bod 10 sdělení, který stanoví, že před zamítnutím stížnosti by měl být stěžovatel vyslechnut. Veřejný ochránce práv uzavřel své šetření a uvedl, že mezitím zahájil šetření z vlastního podnětu týkající se vztahu mezi novým projektem EU Pilot a procesními zárukami stanovenými ve sdělení²⁹.

Stěžovatel v případě 2587/2009/JF tvrdil, že Komise se řádně nezabývala jeho obavami týkajícími se právních předpisů EU v oblasti životního prostředí a energetiky v Irsku. Během šetření veřejného ochránce práv Komise vysvětlila, že mezitím zaregistrovala některé části následné korespondence stěžovatele jako stížnost a provádí její šetření. Komise dále uspořádala schůzku, na níž mohl stěžovatel své obavy vysvětlit osobně. Komise trvala na tom, že plní svůj úkol sledovat správné provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí a že bude šetřit všechna dokumentovaná porušení příslušných právních předpisů.

27. Viz sdělení Komise nazvané „Evropa přinášející výsledky – uplatňování práva Společenství, KOM(2007)502“.

28. Sdělení Evropskému parlamentu a evropskému veřejnému ochránci práv o vztazích se stěžovatelem v případech porušení právních předpisů Společenství; Úř. věst. 2002, C 244, s. 5.

29. S ohledem na reakci Komise na kritickou poznámku vznesenou v roce 2010 veřejný ochránce práv zahájil šetření z vlastního podnětu (01/2/2011/OV) týkající se vztahu mezi metodou EU Pilot pro zpracování stížností pro porušení právních předpisů a sdělením Komise z roku 2002. Konkrétně se dotázal Komise, zda hodlá (i) přistoupit k revizi sdělení a (ii) pokud ano, zda hodlá v této souvislosti konzultovat veřejného ochránce práv. Šetření probíhá.

Prodlení

Případ 489/2011/MHZ se týkal sedmiměsíčního prodlení při reakci na připomínky stěžovatele ve věci porušení právních předpisů, které Komise nebyla schopna odůvodnit. Veřejný ochránce práv však zjistil, že ve svých dopisech zaslaných přímo stěžovateli Komise poskytla příkladné prohlášení o důvodech svého rozhodnutí daný případ uzavřít. Veřejný ochránce práv učinil další poznámku v tom smyslu, že Komise by dodržela zásady řádné správy, pokud by poté, co stěžovatel předložil připomínky k jejímu oznámení o tom, že hodlá uzavřít případ týkající se porušení právních předpisů, došla ke konečnému rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Pokud dojde k prodlení, měla by Komise vysvětlit jejich důvod a případně se omluvit.

Práva na obhajobu

Případ 705/2010/ANA se týkal práv třetí strany, která intervenovala ve prospěch Řecka ohledně stížnosti na porušení právních předpisů týkající se této země. Komise tvrdila, že zajistila respektování práv stěžovatele na obhajobu tak, že mu v průběhu řízení umožnila, aby se k případu vyjádřil, a všechny poskytnuté informace vzala v úvahu a posoudila je. Dodala, že se v průběhu řízení snažila při posuzování stížnosti jednat objektivně a opírat se při tom o vyvážené a důkladné šetření. Nakonec se Komise rozhodla případ porušení právních předpisů uzavřít. Ve svém rozhodnutí veřejný ochránce práv došel k závěru, že Komise přijala opatření k urovnání dané záležitosti, a tím vyhověla stěžovateli.

Věcné otázky

Při šetření stížností na porušení právních předpisů může veřejný ochránce práv přezkoumat rovněž podstatu analýz a závěrů, k nimž dospěla Komise. Může například zkontrolovat, zda jsou takové analýzy a závěry přiměřené, řádně doložené a zda byly stěžovatelům řádně vysvětleny. Šetření a závěry veřejného ochránce práv plně respektují ve Smlouvách a v judikatuře Soudního dvora Evropské unie uznanou rozhodovací pravomoc Komise ve věci rozhodování o tom, zda stížnosti na porušení právních předpisů předá Soudnímu dvoru či nikoli³⁰. Pokud veřejný ochránce práv zásadně nesouhlasí s posouzením Komise, toto uvede a poukáže na to, že nejvyšším orgánem při výkladu práva EU je Soudní dvůr. Neshody tohoto druhu jsou však výjimečné.

Spory týkající se výkonu rozhodovací pravomoci Komise

Případ 1561/2010/FOR se týkal toho, že Komise údajně řádně nevyšetřila, zda Španělsko dodržuje pravidla EU v oblasti ochrany životního prostředí. Španělský občan tvrdil, že přírodní stanoviště *Picris Willkommii*, vzácné rostliny vyskytující se pouze v blízkosti ústí řeky Guadiana ve Španělsku, je poškozeno rozsáhlým stavebním projektem. Veřejný ochránce práv konstatoval, že odůvodnění Komise pro její rozhodnutí uplatnit volné uvážení a případ uzavřít bylo náležité. Komise v zásadě vysvětlila, že pokračování v řízení o nesplnění povinnosti by pro rostlinu *Picris Willkommii* nezajistilo lepší ochranná opatření, než jsou ta, která již přijaly nebo plánují přijmout španělské úřady, které souhlasily s přijetím různých

Šetření a závěry veřejného ochránce práv plně respektují ve Smlouvách a v judikatuře Soudního dvora Evropské unie uznanou rozhodovací pravomoc Komise ve věci rozhodování o tom, zda stížnosti na porušení právních předpisů předá Soudnímu dvoru či nikoli.

³⁰. Veřejný ochránce práv v tomto ohledu bere na vědomí, že skutečnost, že došlo k porušení práva EU, automaticky neznamená, že Komise by měla zahájit řízení o nesplnění povinnosti. Komise však musí odůvodnit, jak svou volnost rozhodování vykonává.

Stížnosti a šetření

ochranných opatření. Veřejný ochránce práv však učinil další poznámku, v níž vyzval Komisi, aby stěžovatele v budoucích podobných případech upozornila na veškeré možné opravné prostředky na vnitrostátní úrovni.

Nesouhlas s posouzením ze strany Komise

Tématem dvou případů bylo schengenské *acquis*³¹. Příklad **2267/2009/KM** se týkal toho, že Komise údajně nezahájila řízení o nesplnění povinnosti v souvislosti s schengenskými pravidly pro víza. Konkrétně stěžovatel tvrdil, že Německo uplatňuje příliš přísná kritéria pro záruky poskytované hostitelem, které mohou žadatelé o vízum použít k prokázání dostatečných prostředků na pokrytí nákladů na jejich pobyt v této zemi. Veřejný ochránce práv souhlasil s posouzením Komise, že pravidla pro potvrzování platební schopnosti ručitelů spadají do působnosti vnitrostátních právních předpisů. Rovněž považoval ze přiměřené prohlášení Komise, že (i) tato pravidla nesmí být používána svévolně a (ii) postup Německa nebyl svévolný. A konečně se také domníval, že rozhodnutí Komise zabývat se postupy

Zadávání zakázek a udělování grantů

Veřejný ochránce práv se zabývá stížnostmi na zadávání zakázek (nebo na nezadání zakázky), jakož i na udělování grantů (nebo na neudělení grantu). Domnívá se však, že orgány, a zejména hodnotící výbory a orgány zadávající zakázky mají ve výběrových řízeních širokou rozhodovací pravomoc a že by jeho přezkum takovýchto případů měl být omezen na ověření toho, zda jsou dodržena pravidla, jimiž se řízení řídí, zda jsou skutečnosti správné a zda se nevyskytla zjevná chyba posouzení nebo zda nedošlo k zneužití pravomocí. Může však přezkoumat, zda orgány splnily své povinnosti uvést důvody a zda jsou tyto důvody logické a přiměřené.

K otázkám, které veřejný ochránce práv šetřil v oblasti zadávání zakázek a udělování grantů v roce 2011, patřila údajná nespravedlnost a nesprávné uplatnění příslušných pravidel. Pokud jde o první problém, je důležité zdůraznit, že spravedlnost je zmíněna v čl. 41 odst. 1 Listiny v rámci základního práva na řádnou správu.

Veřejný ochránce práv dlouhodobě považuje spravedlnost za základní zásadu řádné správy.

všech členských států není nepřiměřené. S přihlédnutím k omluvě Komise za skutečnost, že stěžovateli zpočátku neodpověděla, veřejný ochránce práv případ uzavřel.

Veřejný ochránce práv dlouhodobě považuje spravedlnost za základní zásadu řádné správy. Jeho cílem je najít rozumnou a spravedlivou rovnováhu mezi právy a zájmy, které jsou ve vzájemném střetu, a pomoci k takovému přístupu i ostatním, jak ukazují následující příklady případů v rámci části nazvané „Nespravedlnost“.

³¹ Příklad **2062/2010/JF**, který se týkal ustanovení schengenského *acquis*, jež nejsou dosud závazná pro Irsko, je uveden v oddíle 1.4 výše. I v tomto případě veřejný ochránce práv souhlasil s tím, jak Komise posoudila stížnost na porušení právních předpisů.

Nespravedlnost

Případ **2605/2009/MF** se týkal pokusu Komise vymoci zpět grant od neziskové organizace po provedení auditu.

Veřejný ochránce práv požádal Komisi o vysvětlení, proč nemohla pozměnit závěry, které učinila na základě zprávy o auditu, a přitom zohlednit dokumenty předložené stěžovatelem, přestože byly předloženy opožděně. Komise odpověděla, že je připravena provést celkovou analýzu příslušných dokumentů a přehodnotit částku původně požadovanou v jejím inkasním příkazu.

Případ **1992/2010/RT** se rovněž týkal údajně nespravedlivé žádosti o vrácení finančních prostředků, tentokrát ze strany Výkonné agentury pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (EACEA). Stěžovatel požadoval, aby agentura pozastavila inkasní příkaz a zajistila audit projektu. Agentura vysvětlila, že dva nezávislí odborníci shledali nedostatky v provádění projektu, a zdůraznila, že projekt nedosáhl svých hlavních cílů. Veřejný ochránce práv shledal připomínky odborníků podrobnými a odůvodněnými. Rovněž se domníval, že protiargumenty stěžovatele nejsou dostatečné k prokázání toho, že se odborníci dopustili zjevné chyby v posouzení, když vyhodnocovali provádění grantové dohody.

V případě **258/2009/GG**, který se také týkal agentury EACEA, veřejný ochránce práv vyzval agenturu, aby provedla platbu *ex gratia* ve prospěch stěžovatele a pokusila se tak zmírnit negativní dopady vyplývající ze způsobu, kterým agentura projednala žádost stěžovatele o grant na projekt partnerství měst ve výši přibližně 10 500 EUR. Veřejný ochránce práv zjistil, že agentura

EACEA nedodržela lhůty, které si sama stanovila, a neudělala všechno pro to, aby zabránila zpoždění, k němuž došlo. Ve své odpovědi veřejnému ochránci práv agentura EACEA vysvětlila, že je připravena provést platbu ve výši 3 150 EUR. Stěžovatel vysvětlil, že doufal v obdržení vyšší částky, ale že je přesto spokojen. Dodal, že kroky veřejného ochránce práv obnovily jeho víru ve správné postupy EU.

V případě **413/2010/BEH** Výkonná agentura pro zdraví a spotřebitele (EAHC) zamítla žádost stěžovatele o finanční podporu konference s odůvodněním, že se plánovaná konference nebude konat v časovém rámci stanoveném ve výzvě k předkládání návrhů. V jedné části návrhu stěžovatel chybně uvedl, že konference se bude konat v září 2009, zatímco se ve skutečnosti měla konat v září 2010. Správné datum bylo uvedeno v jiných částech návrhu. Veřejný ochránce práv došel k závěru, že není zřejmé, z jakého důvodu by žadatel investoval značný čas a značné zdroje do sepsání návrhu na konferenci, která by nespadala do příslušného časového rámce. Agentura EAHC měla mít tudíž pochybnosti o správnosti informací poskytnutých stěžovatelem v příslušné oblasti a mohla si tuto informaci snadno ověřit. Současně veřejný ochránce práv ocenil skutečnost, že agentura EAHC učinila kroky, aby se v rámci budoucích výzev vyloučilo opakování problému, s nímž se stěžovatel setkal.

A konečně, v případě **3018/2009/TN** veřejný ochránce práv konstatoval, že příslušné nabídkové řízení, které zahájil Soudní dvůr Evropské unie, dodrželo zásady řádného finančního řízení, rovného zacházení a spravedlnosti.

Stížnosti a šetření

S ohledem na další zlepšování nabídkových řízení Soudního dvora veřejný ochránce práv navrhl, aby Soudní dvůr zvážil důkladnější informování účastníků nabídkového řízení o tom, který typ nabídkového řízení se rozhodl využít.

Porušení presumpce nevin

V případě **1348/2009/RT** veřejný ochránce práv došel k závěru, že tím, že neposkytl důkaz, kterým by podepřela svá tvrzení týkající se porušení důvěrné povahy výběrového řízení ze strany stěžovatele, porušila Komise zásadu presumpce nevin. Pokud jde o ostatní tvrzení stěžovatele, došel veřejný ochránce práv k závěru, že na základě důkazů, které získal při své kontrole dokumentů, neexistuje důvod k pochybnostem o tom, že předseda výběrové komise jednal nezávisle a nestranně. Kromě toho vysvětlení Komise pro odmítnutí nabídky stěžovatele bylo přiměřené.

Nedůsledné, nepřesné nebo zavádějící informace

V návaznosti na své šetření případu **920/2010/VIK** vyzval veřejný ochránce práv Komisi k přezkumu dokumentace, kterou poskytuje v souvislosti se svými výběrovými řízeními, s tím, aby se přitom zaměřila na odstranění nepřesností a terminologické nedůsledností a aby zajistila, že uchazeči budou jasně a jednoznačně informováni o příslušných podmínkách způsobilosti. Veřejný ochránce práv poznamenal, že by rovněž bylo vhodné, kdyby Komise v souvislosti s tímto přezkumem mohla zajistit, aby tyto klíčové výrazy v procesu zadávání zakázek byly jasně definovány, a to přímo v samotném oznámení výběrového řízení nebo v dokumentu, na který Komise poskytne jasný odkaz a který bude snadno přístupný.

V případě **1574/2010/MMN** veřejný ochránce práv uvítal rozhodnutí Komise, že pozmění své pokyny s cílem vyhnout se uvádění budoucích žadatelů o program stipendií v omyl. Komise rovněž tvrdila, že formulář žádosti a pokyny, které poskytovala žadatelům, přesně odrážely její rozhodnutí omezit stipendia EU na žadatele, kteří neobdrželi žádná jiná stipendia z jiných zdrojů. Ačkoli veřejný ochránce práv souhlasil s tím, že formulář žádosti skutečně neobsahuje zavádějící informace, otázka toho, zda uchazeč „požádal“ o jiné stipendium či nikoli, byla zmíněna jako součást kritérií způsobilosti v příloze pokynů. Znění této přílohy bylo tudíž podle jeho slov zavádějící.

Prodlení

Veřejný ochránce práv učinil dvě zjištění nesprávného úředního postupu v případě **703/2010/MHZ**, v němž stěžovatel tvrdil, že Komise se při vyřizování jeho grantu dopustila různých správních nesrovnalostí. Jedno zjištění se týkalo prodlení Komise, zejména pak toho, že poskytla předběžné financování v okamžiku, kdy už vyplacené částky nebylo možné použít na daný projekt. Druhé zjištění se týkalo toho, že Komise neinformovala stěžovatele jako koordinátora projektu o přímé korespondenci s rektorem dané vysoké školy, které byl grant udělen. Komise přijala základní část návrhu doporučení veřejného ochránce práv a současně uznala, že stěžovatel a vysoká škola byli schopni dokončit projekt s velmi dobrými výsledky při využití nižšího financování ze strany EU, než se původně předpokládalo.

Plnění smluv

Veřejný ochránce práv se domnívá, že o nesprávný úřední postup se jedná tehdy, pokud veřejný orgán nejedná v souladu s pravidlem nebo zásadou, které jsou pro něj závazné. K nesprávnému úřednímu postupu proto může dojít rovněž v případech, kdy jde o plnění povinností vyplývajících ze smluv uzavřených orgány EU.

Rozsah přezkumu, který veřejný ochránce práv může v takovýchto případech provést, je však nutně omezený. Veřejný ochránce práv je názoru, že by neměl usilovat o určení toho, zda došlo k porušení smlouvy některou ze stran, jedná-li se o spornou záležitost. Touto otázkou se může účinně zabývat pouze příslušný soud. Ten může vyslechnout tvrzení stran týkající se příslušného práva a posoudit protichůdné důkazy o případných sporných faktických otázkách.

V případech týkajících se sporů v souvislosti se smlouvami proto veřejný ochránce práv považuje za opodstatněné omezit své šetření na ověření, zda daný orgán Unie poskytl soudržný a přiměřený přehled právního základu pro své jednání a proč se domnívá, že jeho názor na smluvní postoj je odůvodněný. Je-li tomu tak, veřejný ochránce práv vyvodí závěr, že jeho šetření neodhalilo nesprávný úřední postup. Tímto závěrem není dotčeno právo stran, aby nechaly svůj smluvní spor přezkoumat a směřodatně rozhodnout příslušným soudem.

V roce 2011 mohl veřejný ochránce práv znovu prozkoumat otázku včasnosti plateb ze strany Komise. Jako vždy se také zabýval smluvními spory týkajícími se způsobilých nákladů a provedení auditů.

Oblast smluv konečně veřejnému ochránci práv nabízí i mnoho příležitostí zkoumat zásadu spravedlnosti a to, jak orgány tuto zásadu zohledňují v rámci svých smluvních vztahů.

Pozdní platba

V roce 2009 a v návaznosti na dvě dřívější šetření (OI/5/99/GG a OI/5/2007/GG) veřejný ochránce práv zahájil další šetření z vlastního podnětu (OI/1/2009/GG) ve věci včasnosti plateb ze strany Komise. Došel k závěru, že odpovědi Komise na otázky vzešlé z veřejné konzultace provedené v rámci tohoto šetření byly značně přesvědčivé. Od roku 2008, kdy pozdní platby činily 22,67 % všech plateb, se jejich počet do roku 2009 významně snížil, přičemž uvedený podíl klesl na 14,42 %. Celkové peněžní částky ovlivněné prodlení se v procentuálním vyjádření mezi lety 2008 (13,95 %) a 2009 (6,63 %) snížily o více než polovinu. Průměrná délka prodlení se významně snížila z 47,45 na 40,43 dne. Veřejný ochránce práv však zaznamenal, že problémy přetrvávají, a oznámil, že bude této otázce nadále věnovat pozornost.

Spory týkající se způsobilých nákladů a provedení auditů

Mnoho případů v této oblasti se týká sporů ohledně způsobilých nákladů, které často vznikají na základě zjištění auditu. Jedním z takových sporů je případ 1512/2010/KM, kdy stěžovatel tvrdil, že Komise po auditu neoprávněně odpočetla náklady z příspěvku EU. Komise akceptovala argument, že náklady, které jsou během auditu vyhodnoceny jako nezpůsobilé, je třeba odečítat z celkové částky způsobilých nákladů vykázaných dodavatelem, a nikoli od příspěvku EU. Po druhém auditu týkajícím se zůstatku nákladů a příjmů člena dotčeného konsorcia Komise

Stížnosti a šetření

rozhodla, že žádné vrácení není nutné. Již předtím akceptovala jiný argument, který stěžovatel předložil, jmenovitě to, že auditori nesprávně převedli některé náklady.

Případ **1663/2009/DK** také vznikl poté, co zpráva o auditu určila některé náklady jako nezpůsobilé. Veřejný ochránce práv došel k závěru, že Komise uvedla podrobný popis svých důvodů, proč některé náklady prohlásila za nezpůsobilé, a že tyto důvody vycházely z příslušných pravidel. Rovněž zjistil, že Komise při své korespondenci se stěžovatelem v této věci dodržela zásady řádné správní praxe. Pokud jde o požadavek stěžovatele, aby se Komise zdržela hrozeb, že přistoupí k čerpání bankovní záruky stěžovatele, veřejný ochránce práv došel k závěru, že Komise měla zákonný nárok podniknout příslušné kroky k vymození jí dlužných částek a že nevyslovovala hrozbu, ale pouze informovala stěžovatele o tom, že hodlá zahájit příslušné řízení k vymození daných částek.

Případ **651/2010/KM** proti Výkonné agentuře pro kulturu, vzdělávání a audiovizuální oblast (EACEA) se týkal údajného neuznání určitých nákladů vynaložených novými partnery projektu. Ve svém stanovisku agentura EACEA vysvětlila, že své rozhodnutí přezkoumala a souhlasila s uznáním způsobilosti nákladů nových partnerů projektu od data, kdy jí byly změny v rámci partnerství poprvé oznámeny. Původně uvedla, že náklady vzniklé novým partnerům budou způsobilé až od data podpisu změny dohody.

Nespravedlnost

Stěžovatel v případě **1733/2009/JF** došel k závěru, že nárok Komise na vrácení finanční částky je nespravedlivý, a obrátil se na veřejného ochránce práv. Komise

vysvětlila, že stěžovatel nepředložil potřebné zprávy a výsledky včas, jak požadovala smlouva. Dále odkázala na návrh, který dala koordinátorovi projektu, aby stěžovatel předložil příslušné dokumenty i po lhůtě stanovené ve smlouvě. Protože stěžovatel si zřejmě tohoto návrhu nebyl vědom, požádal veřejný ochránce práv Komisi, aby zvážila akceptování opožděné zprávy stěžovatele. Komise souhlasila a uvedla, že bude-li to odůvodněné, může také snížit částky požadované od stěžovatele.

Případ **784/2009/IP** se týkal nezaplacení za část práce nezávislé poradkyně vykonané pro Evropskou policejní akademii (CEPOL). Z důvodu několika administrativních problémů stěžovatelka svoji práci odvedla, aniž uzavřela smlouvu. Následně ji akademie CEPOL požádala, aby svoji pracovní činnost ukončila, protože v rozporu s dřívějším přesvědčením akademie příslušná pravidla neumožňovala, aby akademie se stěžovatelkou podepsala smlouvu. Veřejný ochránce práv předložil návrh na smírné řešení a vyzval akademii CEPOL, aby zvážila možnost vyplatit stěžovatelce nad rámec již nabídnuté částky 1 000 EUR částku 600 EUR. Tato částka odpovídala přípravné a navazující práci v souvislosti se dvěma jednáními, pro něž akademie CEPOL stěžovatelku výslovně pověřila účastí. Akademie CEPOL souhlasila.

Stěžovatelka v případě **2610/2009/MF** – subdodavatelka v projektech vnější pomoci – tvrdila, že v důsledku problémů s Komisí, s nimiž se setkala v rámci projektů v Súdánu a v Čadu, již nemůže najít zaměstnání v projektech financovaných EU. Měla dojem, že je obětí zařazení na černou listinu a diskriminace. Veřejný ochránce práv dospěl k názoru, že tím, že (i) stěžovatelka nebyla písemně informována o důvodech žádosti o její

propuštění z projektu EU v Súdánu a (ii) nebyla zajištěna kontrola skutečnosti, zda stěžovatelka před svým propuštěním měla příležitost vyjádřit se k žádosti o její propuštění, kterou Komise adresovala jejímu zaměstnavateli, Komise nejednala spravedlivě³².

A konečně případ **2170/2010/RT** byl uzavřen poté, co Komise souhlasila s uhrazením dlužné částky, která včetně úroku činila 15 727,68 EUR, ve prospěch společnosti, která dodala koberec do jedné z budov Komise. Stěžovatel tvrdil, že Komise jednala nespravedlivě, když platbu odmítla provést.

Povinnost náležitě péče

Případ **1181/2008/KM** se týkal vymáhání nároku ve výši více než 40 000 EUR na základě dohody, o níž se Komise chybně domnívala, že ji uzavřela se stěžovatelem, německou univerzitou. Profesor této univerzity požádal o grant jménem stěžovatele a použil jeho hlavičkový papír. Následný audit nákladů projektu odhalil, že je nutné vrátit částku 39 989,94 EUR. Komise zaslala stěžovateli vrubopis, na který stěžovatel odpověděl, že o daném projektu nemá žádné informace. Komise pak zaslala upomínku, v níž žádala o platbu. Stěžovatel zdůraznil, že daný profesor nebyl oprávněn uzavírat smlouvy jeho jménem. Komise potom stěžovatele informovala, že svou pohledávku a narostlý úrok započte proti platbě, kterou má uhradit stěžovateli. Během svého šetření veřejný ochránce práv zaznamenal, že Komise nestanovila, které hmotné právo se na dohodu použije, a tudíž neposkytla přesvědčivé vysvětlení toho, proč by se univerzita měla cítit dohodou vázána. Komise následně uznala, že neexistují důkazy, které by podpořily tvrzení, že univerzita je dohodou vázána, a přistoupila k vyplacení částky, kterou předtím započtla.

Správa a služební řád

Každý rok veřejný ochránce práv obdrží řadu stížností týkajících se správních činností orgánů (62 šetření, tj. 19 % z celkového počtu šetření uzavřených v roce 2011). Tyto činnosti souvisí s uplatňováním služebního řádu pro úředníky a jiných příslušných textů. Někdy jsou ohrožena základní práva, což veřejnému ochránci práv dovoluje prosazovat řádné uplatňování Listiny ze strany orgánů. V jiných případech se sporným stává způsob, jakým se orgány EU rozhodují vykládat služební řád. V těchto případech se veřejný ochránce práv pokouší alespoň zajistit, aby dané orgány zohledňovaly a správně uplatňovaly judikaturu Soudního dvora.

Základní právo být vyslechnut

Během zpracování stížnosti veřejný ochránce práv zjistil možné nedostatky postupů Komise, které se projevují v případě, kdy Komise uplatňuje opatření k vymáhání částek podle článku 85 služebního řádu. Zahájil šetření z vlastního podnětu **OI/4/2009/PB** zaměřené na základní právo úředníků být vyslechnut, jestliže Komise rozhodne o vrácení neoprávněných plateb. Komise plně souhlasila s tím, že právo být vyslechnut musí být v této souvislosti dodržováno, a odkázala na opatření, která přijímá s cílem dodržovat toto právo. Veřejný ochránce práv poznamenal, že změny postupů, které Komise provedla, představují kompromis. Dospěl však k závěru, že kompromis je vzhledem ke zvláštním souvislostem a příslušným procesním zárukám přijatelný.

Stížnost **3800/2006/JF** se týkala rozhodnutí Komise pozastavit uplatňování faktoru vah pro Spojené království na důchod stěžovatele a požádat o vyšetření věci Evropský úřad

³². Ve své návazné studii z roku 2010 týkající se kritických a dalších poznámek veřejný ochránce práv uvedl, že bude přezkoumávat zadávání smluv s externími subjekty ze strany Komise s cílem zajistit, aby tato praxe neoslabovala základní právo občanů na řádnou správu.

Stížnosti a šetření

pro boj proti podvodům (OLAF). Tyto kroky učinila na základě anonymního dopisu, který v ní vyvolal pochybnosti o tom, zda skutečným místem bydliště stěžovatele je Brusel nebo Spojené království. Stěžovatel tvrdil, že Komise mu neposkytla příležitost k obhajobě před přijetím výše uvedeného rozhodnutí, které bylo podle jeho názoru nepodložené. I přes prvotní výhrady Komise nakonec nabídla stěžovateli odškodnění ve výši 1 000 EUR za nehmotnou újmu a omluvný dopis podepsaný komisařem pro interinstitucionální vztahy a administrativu. Veřejný ochránce práv zdůraznil, že prvotní kroky Komise poškodily čest a pověst stěžovatele. Přesto však upřímně přivítal ochotu Komise, a zejména pak příslušného komisaře dovést tuto stížnost k uspokojivému řešení. Podobně také ocenil dobrou vůli stěžovatele přistoupit na návrh Komise.

Povinnost náležité péče

Případ **OI/4/2010/ELB** dokládá, jak řádná správa překračuje rozsah zákonného postupu. Toto šetření z vlastního podnětu se týkalo způsobu, jakým orgány EU, zejména Parlament, Rada a Komise, zpracovávají žádosti předložené podle služebního řádu o nahrazení rozhodnutí, která jsou neslučitelná s vyvíjející se judikaturou. Orgány zastávaly názor, že nejsou povinny taková rozhodnutí přezkoumávat. Poukazyvaly na to, že pokud rozhodnutí nebylo napadeno v zákonné lhůtě, stává se konečným. Dále připomněly, že účinky soudního rozhodnutí jsou omezeny na účastníky daného řízení, a uvedly, že na jiné strany uplatňují rozhodnutí soudu jen za výjimečných okolností. Ve svém závěru veřejný ochránce práv zdůraznil, že orgánům nic nebrání v tom, aby přezkoumaly žádost úředníka o nahrazení konečného rozhodnutí novým rozhodnutím řádně zohledňujícím

vyvíjející se judikaturu. Rovněž byl toho názoru, že při využití své rozhodovací pravomoci mohou orgány rozhodnout o zvážení žádosti o přijetí nového rozhodnutí. V souladu se zásadami řádné správy by orgán měl z rozhodnutí soudů Unie vyvozovat veškeré odůvodněné závěry, uvedl veřejný ochránce práv.

Nespravedlnost

Tři případy se týkaly toho, jak Parlament vykládá konkrétní ustanovení služebního řádu. Stěžovatelé v případech **2986/2008/MF** a **2987/2008/MF** tvrdili, že postup Parlamentu, při němž bude „koeficient násobení“³³ pro jeho úředníky automaticky zvýšen na hodnotu 1 dva roky po jejich prvním povýšení podle nového systému zavedeného reformou služebního řádu z roku 2004, je neslučitelný se služebním řádem, neboť se jednalo o automatické, a tudíž svévolné navýšení. Veřejný ochránce práv vyjádřil souhlas a vyzval Parlament, aby svůj postup změnil. Parlament odmítl s tím, že jeho výklad nebyl zpochybněn žádným rozhodnutím soudu. Trval na svém postoji i přesto, že jej veřejný ochránce práv upozornil na to, jak příslušné ustanovení ve svém rozsudku ze dne 2. července 2010 vykládá Tribunal (věc *Lafili*). Veřejný ochránce práv kritizoval Parlament za tento závažný případ nesprávného úředního postupu. Poukázal na to, že postup Parlamentu se liší od praxe všech ostatních orgánů EU, a na to, že v některých případech vede ke značnému finančnímu zvýhodnění úředníků Parlamentu oproti úředníkům pracujícím pro jiné orgány.

Případ **1329/2010/MF** se mimo jiné také týkal metody, jakou Parlament používal pro výpočet koeficientu násobení platného pro úředníky přijaté před 1. květnem 2004 a povýšené po tomto datu. Stěžovatel tvrdil, že Parlament

³³. Dne 1. května 2004 zavedla reforma služebního řádu úředníků Evropské unie novou kariérní strukturu a nové platové tabulky. Přechodná ustanovení obsahovala „koeficient násobení“ pro určení podílu platu podle nové platové tabulky, který měl být vyplácen každému úředníkovi přijatému před 1. květnem 2004.

použil metodu výpočtu jeho platu, která se lišila od metody používané všemi ostatními orgány EU. Veřejný ochránce práv zjistil, že metoda výpočtu používaná Parlamentem nevychází z jasně chybného výkladu příslušného ustanovení. Poukázal však na to, že ze zásady jednoty evropské veřejné služby vyplývá, že všechny orgány by měly služební řád vykládat a používat jednotným způsobem. Konstatoval, že odlišné metody výpočtu vedly k rozdílům v platech, které byly nepřijatelné a v rozporu s názorem Parlamentu je nebylo možné považovat za minimální. Veřejný ochránce práv případ uzavřel návrhem, aby se orgány EU dohodly na společné metodice výpočtu nových základních platů úředníků po povýšení. Rovněž navrhl, aby před příští revizí služebního řádu orgány EU (i) zavedly mechanismus pro zjišťování problémů při výkladu revidovaných ustanovení a (ii) dosáhly společného postoje v dostatečně časně fázi, aby se předešlo odchylkám v praxi.

Případ **1944/2009/MHZ** se týkal nesprávných informací poskytnutých stěžovatelce ve věci podmínek jejího zaměstnání v delegaci EU. Veřejný ochránce práv shledal, že i kdyby se stěžovatelka nemohla v souvislosti s dotčenou informací opřít o zásadu oprávněných očekávání, bylo by nespravedlivé, kdyby Komise nepřijala žádnou odpovědnost za závažné následky způsobené administrativní chybou. Kromě finančních dopadů stěžovatelka zdůraznila, že zeměpisná poloha jejího nového pracovního místa má také negativní vliv na zdraví jejího manžela. Veřejný ochránce práv navrhl přeložení stěžovatelky do jiné země. Stěžovatelka se ve stejné době obrátila v této záležitosti na útvary Komise. V důsledku toho byla přeložena do Bruselu.

Údajné nedodržení pravidel pro zvláštní poradce

Případ **476/2010/ANA** se týkal způsobu, jakým Komise vyřešila střet zájmů ve věci jmenování neplaceného zvláštního poradce komisařky. Veřejný ochránce práv zjistil řadu případů nesprávného úředního postupu a učinil odpovídající kritické poznámky, jakož i další dvě poznámky. Konkrétně navrhl, že by Komise mohla zvážit úpravu prohlášení o činnosti případného budoucího zvláštního poradce s cílem získat dostatečné informace o externích činnostech daného zvláštního poradce. To by umožnilo prošetřit jakýkoli potenciální střet zájmů mezi úkoly zvláštního poradce a těmito externími činnostmi. Kromě toho by Komise mohla požadovat, aby zvláštní poradce osvědčil, že prohlášení je úplné a že si není vědom žádného střetu zájmů se svými výhledovými úkoly ve funkci zvláštního poradce.

Konkurzy a výběrová řízení

EPSO

The European Personnel Selection Office (EPSO) is the subject of most of the Ombudsman's inquiries concerning open competitions and other selection Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) je předmětem většiny šetření veřejného ochránce práv týkajících se vyhlášených konkurzů a ostatních výběrových řízení. Mnoho problémů, které byly zjištěny v konkurzech úřadu EPSO, bylo vyřešeno zrychlenými postupy. Ty prokázaly ochotu úřadu EPSO najít rychlá a spravedlivá řešení problémů. Jak dokládají některé z níže uvedených případů, znovu a znovu se objevuje otázka rovného zacházení. Veřejný ochránce práv měl v roce 2011

Stížnosti a šetření

také příležitost vyvodit závěry ve věci nové politiky úřadu EPSO pro otevřená výběrová řízení.

Problémy týkající nové politiky úřadu EPSO pro otevřená výběrová řízení

Veřejný ochránce práv zahájil šetření z vlastního podnětu (OI/9/2010/RT) ve věci nové politiky úřadu EPSO týkající se rezervace vstupních testů, komunikace úřadu s uchazeči a podmínek v jednotlivých zkušebních centrech. V odpovědi na sérii otázek, které veřejný ochránce práv položil, úřad EPSO vysvětlil, že (i) opatření ke značnému zkrácení rezervační lhůty pro počítačové testy (CBTs) je pro dosažení obecného cíle, kterým je zkrácení celého výběrového řízení, přiměřené a nezbytné, (ii) úřad zvažuje, zda má ve výběrovém řízení pro administrátory v roce 2011 znovu zavést svůj předešlý postup zasílání oznámení elektronickou poštou, (iii) každé zkušební středisko splňuje podmínky minimálního standardu a (iv) bude každoročně zveřejňovat celkové výsledky různých průzkumů a bude uvádět míru spokojenosti uchazečů. Veřejný ochránce práv tyto informace uvítal a učinil dvě další poznámky, které se týkaly zaprvé oznámení elektronickou poštou a zadruhé situací, kdy uchazeči nejsou během krátké rezervační lhůty schopni získat přístup k internetu.

Údajné nezajištění rovného zacházení

Stěžovatelka v případě 1933/2010/BEH tvrdila, že tím, že úřad EPSO nepřeložil termín její zkoušky v hodnotícím středisku, nezohlednil její konkrétní situaci – jmenovitě to, že byla těhotná – a nesplnil zásadu rovného zacházení. Vzhledem k výjimečné povaze případu veřejný ochránce práv požádal úřad EPSO o neprodlené zaslání stanoviska. Úřad EPSO této žádosti vyhověl. Ve svém stanovisku úřad EPSO vyjádřil svou

připravenost přijmout řadu opatření, jimiž by vyhověl zvláštním potřebám stěžovatelky. Ačkoli se nezdálo možné nalézt v tomto konkrétním případě pro stěžovatelku řešení, veřejný ochránce práv vzhledem ke konstruktivnímu postoji úřadu EPSO k tomuto případu neshledal žádné důvody k dalšímu šetření. Vyzval však úřad EPSO, aby se snažil rozšířit opatření navržená v jeho stanovisku o možné způsoby, jak vyhovět potřebám nastávajících mladých matek, které se nacházejí v obdobné situaci jako stěžovatelka.

V případě 1299/2010/MHZ veřejný ochránce práv došel k závěru, že úřad EPSO nezajistil stěžovateli řádné podmínky pro vykonání testů prováděných na počítači (CBT), a že by bylo spravedlivé, kdyby úřad EPSO stěžovateli umožnil vykonat zkoušky znovu. Úřad EPSO však na stížnost nereagoval dostatečně rychle tak, aby mohl stav napravit, dokud neexistovala technická či organizační omezení. Kromě toho ani ve svém stanovisku ke stížnosti ani ve své odpovědi na návrh doporučení veřejného ochránce práv úřad EPSO nepřipustil své chyby a stěžovateli se neomluvil. Veřejný ochránce práv vyslovil kritickou poznámku.

A konečně, případ 1220/2010/BEH se týkal údajně nesprávných informací na on-line formuláři přihlášky, podle nichž mohli uchazeči pro odpovědi uvedené v každém z pododdílů pro důvody podání přihlášky použít nejvýše 4 000 znaků. Veřejný ochránce práv zjistil, že informace uvedené v německé verzi formuláře přihlášky jsou skutečně nesprávné a mohou uchazeče uvést v omyl. Současně dospěl k závěru, že tím, že poskytl uchazečům možnost informovat jej o zjištěných problémech a že na svých internetových stránkách zveřejnil aktuální

informace o maximálním počtu znaků, učinil úřad EPSO potřebné opatření k nápravě pochybení.

Nedostatečné zdůvodnění

V případě **14/2010/ANA** mohl veřejný ochránce práv prozkoumat zdánlivě si odporující povinnosti úřadu EPSO, na jedné straně poskytovat důvody svých rozhodnutí a na straně druhé chránit důvěrnost řízení výběrové komise. Veřejný ochránce práv připomněl, že tyto povinnosti dospěly k vyváženému kompromisu v rozhodnutí úřadu EPSO přijatém po šetření veřejného ochránce práv z vlastního podnětu věnovaném transparentnosti náborových postupů v EU, podle něhož bude na hodnotícím listu uveden rozpis známek podle hodnotících kritérií a dílčích kritérií používaných výběrovou komisí. Veřejný ochránce práv vyjádřil politování nad tím, že výběrová komise v aktuálním případě takový rozpis neposkytla.

Ostatní orgány, instituce a jiné subjekty

Ačkoliv je většina stížností týkajících se nábory zaměstnanců nasměrována proti úřadu EPSO, veřejný ochránce práv obdrží příležitostně stížnosti na jiné orgány.

Případ **696/2008/OV** se týkal údajných chyb ve výběrovém řízení na funkci výkonného ředitele Evropské agentury pro chemické látky (ECHA). Veřejný ochránce práv kritizoval Komisi za to, že písemně nedoložila odůvodnění uvedené pro vypracování užšího seznamu obsahujícího dva uchazeče. V důsledku toho nebylo možné ověřit, zda Komise neomezila počet uchazečů nepatřícně a svévolně. V další poznámce veřejný ochránce práv uvedl, že Komise by v souladu s nařízením č. 1049/2001

o přístupu veřejnosti k dokumentům měla na požádání zveřejnit užší seznamy z výběrových řízení na vysoké funkce v Komisi a agenturách EU.

V případě **2755/2009/JF**, který se týkal nábory rodinných příslušníků, veřejný ochránce práv doporučil, aby se Společné výzkumné středisko Komise (JRC) stěžovateli omluvilo a aby zajistilo, že výběr uchazečů o pracovní místa ve středisku JRC nebude pozitivně ani negativně ovlivňován rodinnými vazbami či vztahy. Stěžovatel se ucházel o volné pracovní místo v rámci útvaru JRC, v němž pracovala jeho manželka. Veřejný ochránce práv rovněž uvedl, že středisko JRC by dále mělo zabezpečit, aby jeho zaměstnanci měli takové pracovní podmínky, které budou podporovat propojování jejich profesního a rodinného života, a že by mělo zveřejnit svá interní pravidla pro nábor rodinných příslušníků. Komise návrh doporučení veřejného ochránce práv přijala bez výhrad.

Institucionální a politické záležitosti a jiné činnosti

Zbývající nadpis zahrnuje celou škálu stížností na orgány v souvislosti s jejich politickou činností či celkovým fungováním³⁴. Ke zde zmíněným obviněním patří zneužití pravomoci, zavádějící nebo neodpovídající prohlášení a neplnění povinností.

Zneužití pravomoci

Stěžovatel v případě **856/2008/BEH** se v roce 2002 obrátil na Komisi ve věci jistých nesrovnalostí, k nimž podle jeho přesvědčení došlo ve věci pořízení budovy v Bruselu Parlamentem. Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) zahájil vyšetřování, v jehož průběhu považoval stěžovatele za „dotčenou osobu“ ve

³⁴. Viz také případ **1301/2010/GG** týkající se zveřejnění nesprávných nebo zavádějících informací o právech cestujících v letecké dopravě a toho, že Komise údajně tyto informace neopravila rychle, popsány v oddíle 1.4 výše.

Stížnosti a šetření

smyslu nařízení o úřadu OLAF a vyzval jej, aby se dostavil a byl vyslechnut jako svědek na základě čl. 4 odst. 3 druhého pododstavce uvedeného nařízení. Po analýze pravomocí, kterých úřad OLAF při svých vyšetřováních požívá, došel veřejný ochránce práv k závěru, že pozváním stěžovatele k výsledku v této věci na základě výše uvedeného ustanovení úřad OLAF překročil rámec svých pravomocí. Úřad OLAF uznal, že tento postup v daném případě mohl vést k nedorozumění. Úřad uvedl, že osoby v situaci stěžovatele lze pouze požádat, aby v průběhu vyšetřování v rámci výsledku poskytly informace, pokud tak budou chtít učinit. Úřad OLAF tedy v zásadě uznal, že nejednal správně. Ačkoli se úřad stěžovateli neomluvil, došel veřejný ochránce práv k závěru, že úřad akceptoval významné části jeho návrhu doporučení včetně části, která se týkala ostatních záležitostí, na které stěžovatel poukázal.

Zavádějící nebo neodpovídající prohlášení či informace

Případ 715/2009/ANA se týkal prohlášení Komise zveřejněných ve zprávě v rámci mechanismu spolupráce a ověřování, podle nichž (i) bulharská vláda nadále na vnějších bulharských státních hranicích toleruje bezcelní obchody; (ii) v těchto obchodech došlo v roce 2007 k výraznému nárůstu obrátu a (iii) tyto obchody jsou ústředním bodem pro korupci na místní úrovni a pro organizovanou trestnou činnost. Po prostudování spisu veřejný ochránce práv předložil návrh doporučení, v nichž žádal Komisi, aby uznala, že prohlášení (ii) a (iii) nejsou podložena konkrétními důkazy, které by měla Komise k dispozici, a že prohlášení (i) je zavádějící. Případ uzavřel kritickou poznámkou a vyslovil další poznámku týkající se toho, že by Komise měla zajistit, aby její zprávy vydávané v rámci mechanismu spolupráce a ověřování byly v souladu se zásadami řádné správy.

Případ 884/2010/VIK se týkal nedostatečné transparentnosti výběru Komise pro funkce pozorovatelů voleb a údajně neprofesionálního tónu korespondence Komise se stěžovatelem. Když stěžovatel, jehož žádost nebyla zabrána, trval na tom, aby mu byly poskytnuty další informace týkající se použitých kritérií pro výběr krátkodobých pozorovatelů, úředník Komise, který se věcí zabýval, mu odpověděl: „Uvidíme se u soudu“. Komise se stěžovateli omluvila za tón dotyčného e-mailu a poskytla podrobnou odpověď na jeho žádost o informace. Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že Komise učinila kroky k vyřešení této věci, vyslovil však dvě další poznámky s cílem zlepšit budoucí výsledky daného orgánu.

V případě 3031/2007/VL veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že (i) informace, které Komise poskytla ohledně programu Erasmus Mundus, vedly studenty ze zemí mimo EU k přesvědčení, že jejich stipendium jim umožní důstojnou životní úroveň podle evropských standardů, a že (ii) dostupná částka nebyla k tomuto účelu dostačující. Podle názoru veřejného ochránce práv neposkytovaly údaje zveřejněné Komisí studentům správné a spolehlivé informace. V návrhu doporučení veřejný ochránce práv navrhl, aby Komise každému z dotčených studentů vyplatila *ex gratia* částku ve výši 1 500 EUR za problémy, které jim vznikly. Případ uzavřel kritickou poznámkou poté, co Komise návrh doporučení odmítla.

A konečně, případ 260/2011/GG se týkal *Evropského diáře*, školního diáře pro studenty středních škol, který Komise každoročně vydává. V lednu 2011 podal irský duchovní k veřejnému ochránci práv stížnost na to, že Komise ve vydání na školní rok 2010/2011 neuvedla křesťanské svátky, jako například Velikonoce a Vánoce, a přitom do něj zařadila svátky jiných náboženství. Komise již

distribuovala více než tři miliony výtisků diáře a duchovní požadoval, aby se Komise omluvila a diáře stáhla. V únoru 2011 veřejný ochránce práv stěžovatele informoval, že Komise na své internetové stránce zveřejnila omluvu za uvedenou chybu. Rovněž zaslala opravu tiskové chyby všem učitelům, kteří si vydání 2010/2011 objednali. Veřejný ochránce práv byl toho názoru, že kroky Komise jsou přiměřené a že nový tisk vydání 2010/2011 by byl neúměrným opatřením.

Údajné neplnění povinností

V případě **2139/2010/AN** týkajícím se nových ustanovení o rozvojové spolupráci, která přísně zakazují financování místních daní z finančních prostředků EU, veřejný ochránce práv vyslovil názor, že Komise řádně vysvětlila kroky, které provedla s cílem vyřešit problémy vyplývající z nezpůsobilosti daní jako projektových nákladů v současném právním rámci. Kromě toho jsou přechodná opatření, která Komise přijala, odpovídající, uvedl veřejný ochránce práv. Veřejný ochránce práv však kritizoval Komisi v případě **427/2011/MHZ** za to, že neprokázala, že pro ni bylo objektivně nemožné splnit svou zákonnou povinnost zajistit, aby bylo do 1. ledna 2008 provedeno vědecké vyhodnocení dopadu používání určitých rybářských sítí na kytovce, např. na velryby, delfíny a sviňuchy.

1.7 Postoupení a rady

V téměř 65 % všech případů projednávaných v roce 2011 (1 667) byl Evropský veřejný ochránce práv schopen pomoci stěžovateli zahájením šetření případu, postoupením případu příslušnému orgánu nebo poskytnutím rady na koho se obrátit. Stížnosti, které nespádají do působnosti veřejného ochránce práv, se často týkají údajného porušení práva EU členskými státy. Mnoho takových stížností mohou nejlépe vyřídit národní nebo regionální veřejní ochránci práv v Evropské síti veřejných ochránců práv. Plnoprávným členem této sítě je také Petiční výbor Evropského parlamentu. Jedním z cílů sítě je usnadnit rychlé předávání stížností příslušnému národnímu či regionálnímu veřejnému ochránci práv nebo obdobné instituci.

Celkově 52 % (1 321) stížností vyřízených Evropským veřejným ochráncem práv v roce 2011 spadalo do působnosti člena Evropské sítě veřejných ochránců práv. Z těchto případů spadalo 698 případů do působnosti Evropského veřejného ochránce práv. Jak uvádí obr. 1.12, v 609 případech veřejný ochránce práv stížnost³⁵ postoupil členu Evropské sítě veřejných ochránců práv nebo stěžovateli doporučil obrátit se na některého člena sítě. Z nich bylo 550 stížností postoupeno národnímu nebo regionálnímu veřejnému ochránci práv či podobnému orgánu nebo byl na tento orgán stěžovatel odkázán, zatímco 59 stížností bylo postoupeno Petičnímu výboru Evropského parlamentu nebo byl stěžovatel na tento výbor odkázán.

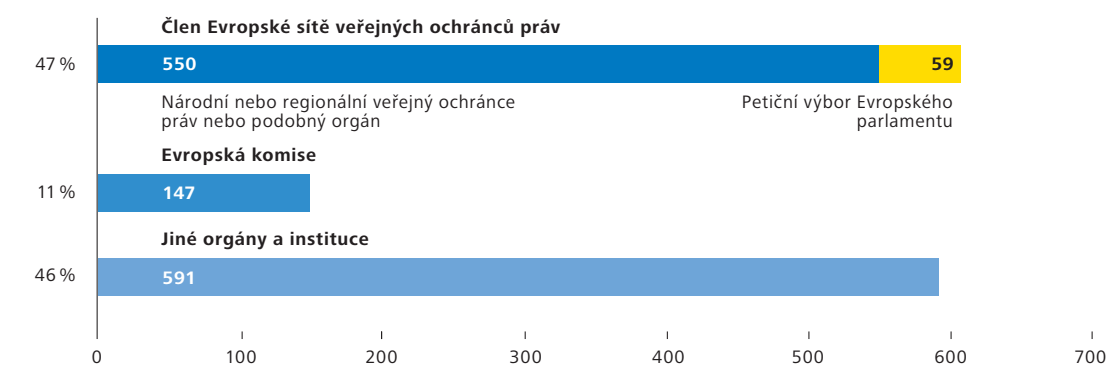
V některých případech může veřejný ochránce práv považovat za vhodné postoupit stížnost Evropské komisi, síti SOLVIT nebo síti Vaše Evropa – Poradenství. SOLVIT je síť, kterou Komise zřídila s cílem pomoci lidem, kteří se

Celkově 52 % (1 321) stížností vyřízených Evropským veřejným ochráncem práv v roce 2011 spadalo do působnosti člena Evropské sítě veřejných ochránců práv.

35. Stížnost je postoupena pouze s předchozím souhlasem stěžovatele.

Stížnosti a šetření

Obr. 1.12: Stížnosti postoupené jiným orgánům a institucím
Stěžovateli bylo doporučeno obrátit se na jiné orgány a instituce

Poznámka 1: Výše uvedené údaje zahrnují 124 stížností zaznamenaných na konci roku 2010, ale vyřízených v roce 2011. Nezahrnují 38 stížností zaznamenaných ke konci roku 2011, které byly na konci roku dosud zpracovávány s cílem určit, jaké opatření přijmout.

Poznámka 2: Protože v některých případech veřejný ochránce práv poskytl stěžovateli více než jeden typ doporučení, součet jednotlivých procentuálních podílů přesahuje 100 %.

potýkají s překážkami při uplatňování svých práv na vnitřním trhu Unie. Vaše Evropa – Poradenství je další síť zahrnující celou EU, kterou Komise zřídila s cílem poskytovat pomoc a poradenství občanům ohledně jejich života, práce a cestování v EU. Před postoupením stížnosti nebo vydáním doporučení pro stěžovatele se útvary úřadu veřejného ochránce práv snaží určit, který orgán nebo subjekt by mohl stěžovateli nejlépe pomoci. V roce 2011 bylo 147 stěžovatelů odkázáno na Komisi³⁶ a 591 bylo odkázáno na jiné orgány a instituce, včetně sítě SOLVIT a Vaše Evropa – poradenství, jakož i na specializované veřejné ochránce práv nebo subjekty vyřizující stížnosti v členských státech.

Jak ukazují příklady uvedené níže, celkově ve více než 51 % všech případů, které veřejný ochránce práv v roce 2011 projednával, buď poskytl stěžovateli radu, nebo případ postoupil.

Stížnost postoupená Evropskému parlamentu

V případě **2304/2011/MMN** španělský občan, který se účastnil výběrového řízení úřadu EPSO (Evropský úřad pro výběr personálu), požadoval, aby Komise zavedla samostatné výběrové řízení pro zdravotně postižené uchazeče. Komise předala dopis úřadu EPSO, který stěžovatele informoval, že podle konkrétního zdravotního postižení zajistil při výběrových testech zvláštní režim. Úřad EPSO také uvedl, že samostatná výběrová řízení pro zdravotně postižené uchazeče nepořádá, protože to nedovoluje stávající právní rámec. Úřad EPSO stěžovateli poradil obrátit se na oddělení lidských zdrojů orgánů EU, pokud chce získat údaje o procentním podílu osob se zdravotním postižením pracujících pro tyto orgány. Stěžovatel nebyl s touto odpovědí spokojen a obrátil se na veřejného ochránce práv. Ten došel k názoru, že stěžovatel skutečně spíše požaduje změnu platných právních předpisů, než by si stěžoval na nesprávný úřední postup. Se souhlasem stěžovatele proto veřejný ochránce práv předal stížnost Evropskému parlamentu, aby byla projednána jako petice.

³⁶. Tento údaj zahrnuje některé případy, v nichž byla stížnost namířená proti Komisi prohlášena za nepřijatelnou, protože předložení stížnosti veřejnému ochránci práv nepředcházely vhodné administrativní kroky vůči tomuto orgánu.

V případě **2293/2011/KRW** stěžovatel, německý občan, tvrdil, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 889/2002³⁷ ze dne 13. května 2002, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2027/97 o odpovědnosti leteckého dopravce v případě nehod, ponechává právní mezeru v oblasti nároků na náhradu škody. Rovněž uvedl, že EU pro nařízení (ES) č. 889/2002 nezajistila odpovídající mechanismus vymáhání, protože vnitrostátní donucovací orgány nebudou mít pravomoc zasahovat v otázkách spadajících do působnosti nařízení. Požadoval, aby Komise tuto právní mezeru odstranila. Vzhledem k tomu, že stěžovatel požadoval změnu příslušného právního předpisu, veřejný ochránce práv s jeho souhlasem předal stížnost Evropskému parlamentu, aby byla projednána jako petice.

Stěžovateli bylo doporučeno, aby se obrátil na Evropskou komisi

V únoru 2011 podal občan žalobu na španělskou překladatelskou agenturu za to, že mu nezaplatila částku 618 EUR. Žádal o použití evropského řízení o drobných nárocích stanoveného pro případy, kdy hodnota nároku nepřesahuje částku 2 000 EUR³⁸. S ohledem na skutečnost, že na svou žádost o použití řízení neobdržel žádnou odpověď, podal občan stížnost k veřejnému ochránci práv na to, že španělský soud nedodržel nařízení (případ **2123/2011/MF**). Protože stížnost nebyla vedena proti orgánu EU a kromě toho zpochybňovala řádnost soudního rozhodnutí, poradil veřejný ochránce práv stěžovateli obrátit se na Komisi na základě možného porušení práva EU.

Stěžovateli bylo doporučeno, aby se obrátil na síť SOLVIT a Vaše Evropa – Poradenství

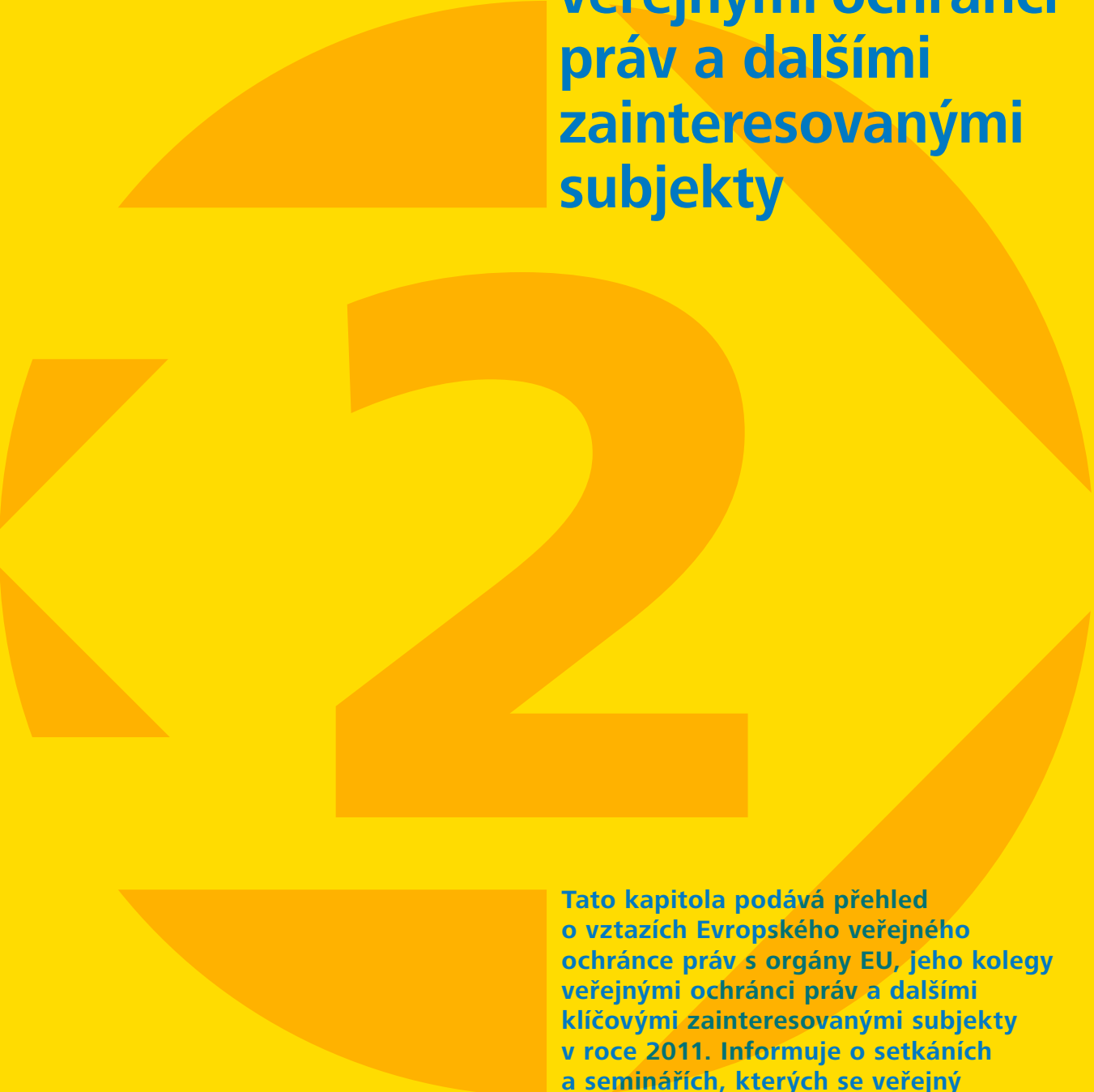
V případě **2239/2011/PMC** podala občanka, která hodlala studovat ve Spojeném království, veřejnému ochránci práv stížnost na to, že jí pohraniční agentura Spojeného království odmítla vydat osvědčení o registraci v EU, protože jí údajně chybělo komplexní nemocenské pojištění. Podle názoru stěžovatelky mělo postačovat její bulharské pojistné krytí a její evropský průkaz zdravotního pojištění. Stěžovatelka se v této věci již obrátila na příslušného národního veřejného ochránce práv (Parliamentary and Health Service Ombudsman ve Spojeném království). Protože se stížnost týkala přeshraniční záležitosti, Evropský veřejný ochránce práv navrhl, aby stěžovatelka zvážila i kontakt se sítí SOLVIT a se sítí Vaše Evropa – Poradenství.

V éře Lisabonské smlouvy je naprosto nezbytné, aby orgány vytvářely a podporovaly kulturu služby občanům a dodržování jejich práv. Předcházející tematická analýza se snaží zachytit šíři a bohatost šetření veřejného ochránce práv v roce 2011. Představuje i jednotlivé způsoby, jimiž se veřejný ochránce práv snaží prosazovat zásady kultury služby a pomoci učinit Listinu základních práv živoucí skutečností. Čtenáři, kteří chtějí studovat šetření veřejného ochránce práv do větší hloubky, mohou navštívit internetovou stránku veřejného ochránce práv, kde jsou uvedena obsažnější shrnutí jeho rozhodnutí i samotná rozhodnutí, návrhy doporučení a zvláštní zprávy.

³⁷. Úř. věst. 2002 L 140, s. 2-5.

³⁸. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007; Úř. věst. 2007 L 199, s. 1-22.

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

Tato kapitola podává přehled o vztazích Evropského veřejného ochránce práv s orgány EU, jeho kolegy veřejnými ochránci práv a dalšími klíčovými zainteresovanými subjekty v roce 2011. Informuje o setkáních a seminářích, kterých se veřejný ochránce práv zúčastnil, a o jiných činnostech, které prováděl s cílem zajistit, aby byly stížnosti řešeny účinně, aby byly osvědčené postupy v maximální míře sdíleny a aby se zvyšovalo povědomí o úloze veřejného ochránce práv mezi jeho jednotlivými zainteresovanými subjekty.

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

2.1 Vztahy s orgány, institucemi a jinými subjekty EU¹

Evropský veřejný ochránce práv se pravidelně setkává s členy a úředníky orgánů EU, aby projednal způsoby zvýšení kvality správy, zdůraznil význam řádného vyřizování stížností a zajistil náležitá opatření přijatá v návaznosti na jeho poznámky, doporučení a zprávy.

Evropská komise

Vzhledem k tomu, že Evropské komise se týká největší počet šetření, která veřejný ochránce práv každý rok provádí, vynakládají jeho útvary značné úsilí na systematickou spolupráci se členy a úředníky Komise.

Vzhledem k tomu, že Evropské komise se týká největší počet šetření, která veřejný ochránce práv každý rok provádí, vynakládají jeho útvary značné úsilí na systematickou spolupráci se členy a úředníky Komise. Dne 15. února pan Diamandouros diskutoval se sborem komisařů. V průběhu roku se veřejný ochránce práv setkal s komisařem pro finanční plánování a rozpočet panem Januszem Lewandowskim, jakož i s panem Dominiquem Ristorim, generálním ředitelem Společného výzkumného střediska (JRC), panem Hervém Jouanjanem, generálním ředitelem pro rozpočet, paní Irène Soukaovou, generální ředitelkou pro lidské zdroje a bezpečnost, a s panem Karlem Falkenbergem, generálním ředitelem pro životní prostředí.

Dále během „Zeleného týdne“ Evropské komise přednesl pan Diamandouros dne 25. května prezentaci na téma „Úloha veřejných ochránců práv při sledování našeho vlivu na životní prostředí“. Rovněž vystoupil na zasedání ředitelů Společného výzkumného střediska dne 14. prosince, kde hovořil o úloze Evropského veřejného ochránce práv při propagaci kultury služby v orgánech EU.

Kromě toho se veřejný ochránce práv setkal s paní Mercedes de Solaovou, mediátorkou pro vztahy se zaměstnanci Komise, panem Cristianem Sebastianim, předsedou ústředního výboru zaměstnanců Komise, a s panem Jensem Nymand-Christensenem, ředitelem generálního sekretariátu Komise odpovědným za vztahy s Evropským veřejným ochráncem práv.

Během roku 2011 se Evropský veřejný ochránce práv setkal s náměstkem ředitele Výboru poradců pro evropskou politiku panem Margaritisem Schinasem a s ředitelem Úřadu pro správu a vyplácení individuálních nároků (PMO) Evropské komise panem Stephenem Questem.

S cílem sledovat opatření návazná na šetření se vedoucí právního oddělení úřadu veřejného ochránce práv každý měsíc scházel s ředitelem odpovědným v rámci Komise za vztahy s Evropským veřejným ochráncem práv. Zaměstnanci úřadu Evropského veřejného ochránce práv nadále spolupracovali se sítí SOLVIT, sítí Enterprise Europe Network a s Generálním ředitelstvím pro komunikaci.

Evropský parlament

Pokud jde o vztahy s Evropským parlamentem, měly pro tento orgán jako vždy zvláštní význam jednotlivé činnosti související s *výroční zprávou* veřejného ochránce práv za rok 2010. Veřejný ochránce práv představil svou zprávu panu Jerzemu Buzkovi, poslanci a předsedovi Evropského parlamentu, dne 4. května, paní Erminii Mazzoniové, poslankyni Evropského parlamentu a předsedkyni Petičního výboru Evropského parlamentu, dne 5. května a Petičnímu výboru dne 23. května. Parlament zprávu projednal na své

1. Z důvodu stručnosti se ve zprávě pojem „orgány“ užívá k označení všech orgánů, institucí a jiných subjektů EU.

Evropský veřejný ochránce práv představil svou *Výroční zprávu 2010* předsedovi Evropského parlamentu panu Jerzemu Buzkovi, poslanci Evropského parlamentu, dne 4. května a Petičnímu výboru Evropského parlamentu dne 23. května.

plenární schůzi dne 27. října, přičemž jednání vedla jeho zpravodajka paní Iliana Malinova Iotova, poslankyně Evropského parlamentu.

V roce 2011 pan Diamandouros několikrát vystoupil v Evropském parlamentu. Jedno vystoupení se uskutečnilo ve Výboru pro právní záležitosti a týkalo se vztahu mezi pravomocemi Parlamentu a ochranou údajů, zatímco další proběhlo ve Výboru pro občanské svobody a zaměřilo se na přístup veřejnosti k dokumentům EU. Veřejný ochránce práv rovněž přednesl prezentaci na téma správního práva EU na semináři v Leónu ve Španělsku, který uspořádaly Výbor pro právní záležitosti Evropského parlamentu a univerzita v Leónu. Pozvání ze strany pracovní skupiny předsednictva Evropského parlamentu poskytlo panu Diamandourosovi příležitost prezentovat své názory na kodexy chování pro poslance Evropského parlamentu a lobby. Veřejný ochránce práv vystoupil také ve Výboru pro rozpočtovou kontrolu na téma činnosti informátorů a disciplinárních řízení proti úředníkům a právní službě Parlamentu přednesl příspěvek věnovaný úloze Evropského

veřejného ochránce práv při prosazování řádné správy. Kromě toho promluvil na Generálním ředitelství pro infrastrukturu a logistiku na téma řádné správy v oblasti smluv a nabídkových řízení a ve Výboru zaměstnanců Parlamentu na téma strategie Evropského veřejného ochránce práv a zpracování stížností podaných zaměstnanci. Pan Diamandouros se rovněž sešel s vedoucím právní služby Evropského parlamentu panem Christianem Pennerou a s generálním ředitelem pro infrastrukturu a logistiku panem Constantinem Stratigakisem.

Ostatní orgány

V průběhu roku 2011 se Evropský veřejný ochránce práv setkal s panem Hermanem Van Rompuyem, předsedou Evropské rady, a s panem Reijo Kemppinenem, generálním ředitelem pro tisk, komunikace a transparentnost při generálním sekretariátu Rady ministrů. Rovněž se sešel s panem Staffanem Nilssonem, předsedou Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV), a s panem Martinem Westlakem, generálním tajemníkem EHSV.

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

V prosinci pan Diamandouros navštívil evropské orgány se sídlem v Lucemburku a setkal se s panem Vassiliosem Skourisem, předsedou Soudního dvora, panem Marcem Jaegerem, předsedou Tribunálu, a panem Seanem Van Raepenbuschem, předsedou Soudu pro veřejnou službu, panem Dimitriosem Gratsiasem, soudcem Tribunálu, panem Vítozem Manuelem Da Silva Caldeirou, předsedou Evropského účetního dvora (EÚD), panem Ioannisem Sarmasem, členem EÚD, panem Philippem Maystadtem, předsedou Evropské investiční banky (EIB), a panem Alfonsem Querejetou, generálním tajemníkem EIB. Pan Diamandouros vystoupil i před zaměstnanci EIB.

V roce 2011 se veřejný ochránce práv sešel s Evropským inspektorem ochrany údajů panem Peterem Hustinxem, generálním ředitelem Evropského úřadu pro boj proti podvodům panem Giovannim Kesslerem a s ředitelem Evropského úřadu pro výběr personálu panem Davidem Bearfieldem. Kromě toho přednesl dvě prezentace pro účastníky programu Erasmus pro veřejnou správu, který organizovala Evropská správní škola.

Agentury

Po celý rok 2011 byl pan Diamandouros v kontaktu s nejrůznějšími agenturami Evropské unie. V červnu přednesl prezentaci pro síť ředitelů agentur v Bruselu na téma řádné správy a generování a udržování kultury služby. V průběhu roku veřejný ochránce práv uskutečnil návštěvy nebo setkání s řediteli a výbory zaměstnanců Evropského orgánu pro bankovnictví, Evropské agentury pro léčivé přípravky, Evropské policejní akademie, Evropské obranné agentury, Evropské agentury pro životní prostředí, Evropské agentury pro námořní bezpečnost a Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost. Další informace o programu návštěv veřejného ochránce práv v agenturách EU během roku 2011, jejichž cílem je prosazování řádné správy a sdílení osvědčených postupů mezi agenturami, viz pododdíl nazvaný „Stížnosti a šetření z vlastního podnětu“ v oddíle 1.1 této zprávy.

2.2 Vztahy s veřejnými ochránci práv a obdobnými institucemi

Na Evropského ochránce veřejných práv se obrací mnoho stěžovatelů v případě, že mají problémy s vnitrostátními, regionálními nebo místními veřejnými správami. Evropský veřejný ochránce práv úzce spolupracuje se svými protějšky v členských státech s cílem zajistit, aby stížnosti občanů týkající se práva EU byly vyřizovány rychle a účinně. Z největší části se tato spolupráce odehrává pod záštitou Evropské sítě veřejných ochránců práv. Tato síť se nyní skládá z více než 90 úřadů ve 32 evropských zemích. Síť zahrnuje národní a regionální veřejné ochránce práv a obdobné instituce členských států Evropské unie, kandidátských zemí na členství v EU a dalších zemí Evropského hospodářského prostoru a/nebo schengenského prostoru, jakož i Evropského veřejného ochránce práv a Petiční výbor Evropského parlamentu.

Evropský veřejný ochránce práv úzce spolupracuje se svými protějšky v členských státech s cílem zajistit, aby stížnosti občanů týkající se práva EU byly vyřizovány rychle a účinně.

Po celý rok 2011 byla v publikacích, na internetových stránkách, při akcích a v dalších médiích progresivně zaváděna nová vizuální identita sítě, která byla uvedena v září 2010. Mnohé úřady v síti začlenily logo sítě na své příslušné internetové stránky a některé nově upravily své hlavičkové papíry tak, aby obsahovaly toto logo. V důsledku toho se během roku 2011 značně zvýšila viditelnost sítě.

Jedním z hlavních cílů sítě je usnadnit rychlé předávání stížností příslušnému veřejnému ochránci práv nebo obdobné instituci. V roce 2011 Evropský veřejný

ochránce práv v 609 případech stížnost postoupil členu Evropské sítě veřejných ochránců práv nebo stěžovateli doporučil obrátit se na člena sítě. Další podrobnosti o této spolupráci uvádí kapitola 1.

Přímý význam pro vyřizování stížností má zvláštní postup, jehož prostřednictvím mohou národní nebo regionální veřejní ochránci práv požádat Evropského veřejného ochránce práv o písemné odpovědi na dotazy ohledně práva EU a jeho výkladu, včetně dotazů, které se objeví při projednávání jejich konkrétních případů. Během roku 2011 veřejný ochránce práv obdržel rekordních jedenáct dotazů. Oproti tomu v roce 2010 byly dotazy tři. Národní veřejní ochránci práv podali pět z těchto dotazů a regionální veřejní ochránci práv podali ostatních šest. Nejčastější předkládané otázky souvisely s volným pohybem, přičemž tohoto důležitého práva občanů EU se týkaly všechny dotazy veřejných ochránců práv z Dánska, Irska, Vorarlberska (Rakousko), provincie Emilia-Romagna (Itálie), Toskánska (Itálie)

Během roku 2011 veřejný ochránce práv obdržel rekordních jedenáct dotazů.

a Kanárských ostrovů (Španělsko). Dotaz veřejného ochránce práv z Vorarlberska se týkal rozdílných poplatků v obecních hudebních školách pro rezidenty a nerezidenty. Veřejný ochránce práv provincie Emilia-Romagna se obrátil na Evropského veřejného ochránce práv poté, co italské orgány v oblasti zdravotní péče odmítly uhradit lékařské výdaje, které těhotné pacientce vznikly v Německu.

Dotazy veřejných ochránců práv z Dánska a Piemontu (Itálie) se týkaly záležitostí životního prostředí, zatímco tématem dotazů, které předložili veřejní ochránci práv ze Severního Irska (Spojené

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

© Thomas Fryd

Evropská síť veřejných ochránců práv uspořádala svůj osmý národní seminář v Kodani ve dnech 20. až 22. října 2011. Po 25 letech v úřadu dánského národního veřejného ochránce práv odešel dne 31. ledna 2012 do důchodu pan Gammeltoft-Hansen. Seminář byl tedy pro evropské společenství veřejných ochránců práv výbornou příležitostí vzdát hold tomuto nejdéle sloužícímu veřejnému ochránci práv na světě.

království) a Andalusie (Španělsko), byla problematika zemědělství. Poslední zmíněný dotaz se týkal opatření přijatých po vypuknutí epidemie způsobené bakterií E. coli v Německu. A konečně veřejný ochránce práv z Francie předložil dotaz týkající se programu EU pro rozdělování potravin chudým.

S cílem pomoci svým kolegům národním nebo regionálním veřejným ochráncům práv vyřešit problémy předložené ve všech těchto případech Evropský veřejný ochránce práv buď přímo odpověděl na daný dotaz, nebo požádal o reakci Evropskou komisi.

Síť slouží jako užitečný mechanismus pro výměnu informací o právu EU a osvědčených postupů prostřednictvím seminářů, pololetního bulletinu a elektronického diskusního fóra a fóra pro sdílení dokumentů, které zahrnuje každodenní elektronickou zpravodajskou službu. V říjnu 2011 byl pro síť spuštěn nový extranet, který nahradil fórum činné od roku 2001. Extranet, který obsahuje všechny funkce svého předchůdce a několik funkcí nových, byl navržen tak, aby byl v nejvyšší možné míře interaktivní a přátelský uživatelům.

K tématům projednávaným prostřednictvím fóra a extranetu v roce 2011 patřilo vyřizování stížností týkajících se zadávání a provádění zakázek, Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, předpisy týkající se darování krve, začlenění odborných subjektů do působnosti veřejného ochránce práv, úloha veřejných ochránců práv při ochraně a prosazování lidských a základních práv, přístup k hlasování pro osoby se zrakovým postižením a způsob, jakým veřejné orgány vyřizují žádosti občanů o finanční odškodnění.

Síť pořádá každé dva roky semináře pro národní a regionální veřejné ochránce práv, které organizuje Evropský veřejný ochránce práv společně se svým národním nebo regionálním protějškem. Evropský veřejný ochránce práv a dánský veřejný ochránce práv pan Hans Gammeltoft-Hansen společně uspořádali osmý národní seminář Evropské sítě veřejných ochránců práv. Tento seminář se pod názvem „Právo, politika a veřejní ochránci práv v lisabonské éře“ konal v Kodani ve dnech 20. až 22. října 2011. Na semináři byly zastoupeny úřady veřejných ochránců práv z třiceti zemí včetně národních veřejných ochránců práv z téměř všech

Evropská komise stále větší měrou uznává význam sítě při překlenování propasti mezi Evropou a jejími občany. Komise vyzvala Evropskou síť veřejných ochránců práv, aby zřídila svůj stánek na veletrhu jednotného trhu, který se v říjnu konal v polském Krakově. Bylo to první pozvání tohoto druhu.

členských států EU a regionálních zástupců ze sedmi zemí v síti, v nichž takové orgány existují.

Po 25 letech v úřadu národního veřejného ochránce práv odešel dne 31. ledna 2012 do důchodu pan Gammeltoft-Hansen. Seminář byl pro evropské společenství veřejných ochránců práv výbornou příležitostí vzdát hold tomuto nejdéle sloužícímu veřejnému ochránci práv na světě.

Seminář se věnoval celé řadě témat zaměřujících se na úlohu veřejných ochránců práv mezi politikou a právem a na překlenování propasti mezi EU a jejími občany. Poprvé bylo na semináři síť zastoupeno předsednictvím Evropské unie. Pan Maciej Szpunar, náměstek ministra zahraničí Polska pro záležitosti práva a úmluv, přednesl hlavní projev na druhé z uvedených témat. Prvním tématem se zabýval předseda švédského Nejvyššího správního soudu pan Mats Melin.

Členové sítě přijali na semináři několik důležitých rozhodnutí. K těmto rozhodnutím patřilo bezplatné zpřístupnění bulletinu sítě veřejnosti

prostřednictvím internetové stránky Evropského veřejného ochránce práv a služby EU Bookshop, poskytování informací o dotazech, které byly předloženy Evropskému veřejnému ochránci práv, zajišťované pomocí jeho internetové stránky, a v síti prováděné hledání způsobů, jak lépe informovat občany v celé Evropě o jejich právech. Kromě toho se semináře zúčastnil generální ředitel Evropské komise pro životní prostředí pan Karl Falkenberg, aby jednal o tom, jak zlepšit spolupráci mezi Komisí a členskými státy v oblasti problematiky životního prostředí.

Evropská komise stále větší měrou uznává význam sítě při překlenování propasti mezi Evropou a jejími občany. V říjnu 2011 Komise společně s polským předsednictvím uspořádala v Krakově v Polsku veletrh jednotného trhu s cílem informovat občany o tom, jak mohou využívat svých práv v EU. Komise Evropskou síť veřejných ochránců práv vyzvala, aby si na veletrhu zřídila stánek. Bylo to první pozvání tohoto druhu. Díky vynikající spolupráci mezi úřady polského a Evropského veřejného ochránce práv kolegové z obou institucí zajistili personální obsazení stánku, který poskytl

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

pořadatelé, a během tří dnů hovořili s více než pěti tisíci občany, kterým poskytli informace o nejrozličnějších mechanismech řešení problémů dostupných na vnitrostátní a evropské úrovni.

Evropský veřejný ochránce práv využil svých návštěv členských států EU v roce 2011 k setkáním se svými kolegy veřejnými ochránci práv.

Pan Diamandouros se setkal s řeckým veřejným ochráncem práv (březen a listopad), veřejným ochráncem práv Spojeného království pro parlament a zdravotnictví (květen), bulharským veřejným ochráncem práv (červenec), portugalským veřejným ochráncem práv (listopad). Rovněž se setkal s katalánským veřejným ochráncem práv ve Španělsku v Barceloně (duben), belgickými regionálními veřejnými ochránci práv v Bruselu (březen) a s veřejným ochráncem práv z Bolzana (Jižní Tyrolsko, Itálie) ve Štrasburku (březen).

V roce 2011 se veřejný ochránce práv zúčastnil několika setkání s vysoce postavenými úředníky z Turecka, aby podpořil pokračující snahu turecké vlády zřídit úřad národního veřejného ochránce práv v této zemi. V této souvislosti se setkal s ministrem pro záležitosti Evropské unie a hlavním vyjednavatelem v otázce přistoupení Turecka k EU v lednu v Bruselu a v březnu v Istanbulu. Ve Štrasburku se také v květnu setkal

s náměstkem ministra spravedlnosti a v prosinci s ministrem spravedlnosti. Delegace z tureckého ministerstva spravedlnosti jej v únoru navštívila ve Štrasburku a Evropský veřejný ochránce práv se zúčastnil mezinárodního symposia veřejných ochránců práv na univerzitě Doğuş, které se v březnu konalo v Istanbulu.

V průběhu roku se pan Diamandouros setkal i s předsedou mexické národní komise pro lidská práva ve Štrasburku (květen), s veřejným ochráncem práv OSN v New Yorku (červen), veřejným ochráncem práv státu Ontario a zástupcem veřejného ochránce práv v Torontu (říjen) a veřejným ochráncem práv státu Quebec v Montrealu (říjen).

V neposlední řadě také zaměstnanci úřadu Evropského veřejného ochránce práv vystoupili s prezentacemi na dvou školeních, která se uskutečnila v Rabatu v květnu a v prosinci. První školení společně uspořádaly Association des Ombudsmans et Médiateurs de la Francophonie (AOMF) a úřad marockého veřejného ochránce práv. Druhou akci organizoval úřad marockého veřejného ochránce práv ve spolupráci se Sdružením středomořských veřejných ochránců práv. Školení nesla název „Metody šetření a vyšetřování při zpracování případů“, resp. „Pravomoci mediátora a veřejného ochránce práv při obraně lidských práv“.

2.3 Vztahy s ostatními zainteresovanými subjekty

Povinností Evropského veřejného ochránce práv je zajistit, aby všechny osoby nebo organizace, které by mohly mít problémy s orgány EU, věděly o právu podat veřejnému ochránci práv stížnost na nesprávný úřední postup. Veřejný ochránce práv se také snaží obecněji zvyšovat povědomí o svém úsilí prosazovat transparentnost, odpovědnost a kulturu služby ve správě EU.

Jednalo se o třetí březnovou akci, kterou veřejný ochránce práv každoročně pořádá v Bruselu pro občany, sdružení, nevládní organizace, společnosti, organizace občanské společnosti, novináře, regionální a celostátní zastupitele a další zainteresované osoby. Hlavním řečníkem na semináři byl předseda Evropské rady pan Herman Van Rompuy. V diskusním panelu byli Evropský veřejný ochránce práv pan P. Nikiforos Diamandouros, paní Viviane Redingová, místopředsedkyně Evropské komise, paní Diana Wallisová, místopředsedkyně Evropského parlamentu, a ředitel

Více než rok po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost chtěl veřejný ochránce práv povzbudit debatu o jejích úspěších a budoucích úkolech.

Dialog se zainteresovanými subjekty je klíčovou prioritou strategie veřejného ochránce práv pro funkční období 2009-2014. V roce 2011 veřejný ochránce práv uspořádal seminář na vysoké úrovni pod názvem „Je Lisabonská smlouva přínosem pro občany?“. Více než rok po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost chtěl veřejný ochránce práv povzbudit debatu o jejích úspěších a budoucích úkolech. Tato akce, která byla hlavní událostí roku v oblasti komunikace veřejného ochránce práv, se uskutečnila dne 18. března a přilákala více než 200 zástupců zainteresovaných subjektů.

Střediska evropské politiky pan Hans Martens. Akci předsedala paní Ann Cahillová, prezidentka Mezinárodní tiskové asociace. Akce byla živě přenášena na internetu a odkaz pomohly zveřejnit kanceláře Evropského parlamentu, Evropské komise, služba Europe Direct a další úřady v celé EU.

Dne 28. září (Mezinárodní den práva na informace) uspořádal veřejný ochránce práv v Bruselu další seminář. Tato akce se snažila zkoumat různé rozměry práva na přístup k informacím tak, že se zaměřovala na osvědčené postupy

Hlavní akcí Evropského veřejného ochránce práv v oblasti komunikace v roce 2011 byl seminář pod názvem „Je Lisabonská smlouva přínosem pro občany?“. Uskutečnil se dne 18. března a sešlo se na něm více než 200 účastníků.

Jednalo se o třetí březnovou akci, kterou evropský veřejný ochránce práv každoročně pořádá v Bruselu pro občany, sdružení, nevládní organizace, společnosti, organizace občanské společnosti, novináře, regionální a celostátní zastupitele a další zainteresované osoby. Hlavním řečníkem na semináři byl předseda Evropské rady pan Herman Van Rompuy, zde na fotografii s panem P. Nikiforosem Diamandourosem.

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

Během své listopadové návštěvy Portugalska se Evropský veřejný ochránce práv sešel s prezidentem republiky panem Aníbarem Antóniem Cavaco Silvou.

v Evropě i mimo ni. V diskusích na ní se probírala poučení týkající se práva na informace, která by si EU mohla vzít od ostatních v Evropě i jinde, a postupy v jiných zemích, které by jejím orgánům měly v budoucnosti sloužit jako vzor. Diskusního panelu se účastnili Evropský veřejný ochránce práv pan P. Nikiforos Diamandouros, paní Heidi Hautalaová, finská ministryně pro mezinárodní rozvoj a bývalá poslankyně Evropského parlamentu, pan Thomas J. White, chargé d'affaires mise Spojených států amerických při EU, a paní Helen Darbishireová, ředitelka Access Info Europe. Diskusím předsedal pan Geoff Meade, redaktor tiskové agentury Press Association pro Evropu. Akce se zúčastnilo více než 100 zástupců sdružení, nevládních organizací, společností, organizací občanské společnosti, novinářů, regionálních a celostátních zastupitelů a zástupců jiných orgánů EU. Mezinárodní den práva na informace byl vyhlášen v roce 2003 obhájci práva na přístup k informacím na celém světě. Jeho cílem je zvyšovat povědomí o právu každého jednotlivce na přístup k informacím.

Kromě setkání s vysoce postavenými politickými činiteli v členských státech využil veřejný ochránce práv příležitostí, které mu poskytly jeho informační návštěvy, i k oslovení cílových skupin a sdělovacích prostředků. Vedle toho, že se při své návštěvě Bulharska ve dnech 18. až 24. července setkal s předsedou vlády panem Boykem Borissovem a s dalšími vysoce postavenými státními úředníky, sešel se veřejný ochránce práv i s nevládními organizacemi, vysokoškolskými studenty a bývalými stážisty z úřadu bulharského veřejného ochránce práv. Na podobné návštěvě Portugalska ve dnech 19. až 22. listopadu se pan Diamandouros setkal s prezidentem republiky panem Aníbarem Antóniem Cavaco Silvou, s předsedou vlády panem Pedrem Passos Coelhoem a s dalšími vysoce postavenými představiteli. Návštěva Portugalska zahrnovala i schůzky se zástupci občanské společnosti.

Krátce před osmým národním seminářem Evropské sítě veřejných ochránců práv, který se konal v Kodani ve dnech 20. až 22. října, využil veřejný ochránce práv své přítomnosti ve městě k setkáním s dánskými zainteresovanými subjekty. Při organizaci těchto setkání poskytla pomoc informační kancelář Evropského parlamentu a zastoupení Komise v Kodani. Veřejný ochránce práv uspořádal dva tiskové briefingy s novináři a akademiky specializovanými v oboru sdělovacích prostředků. Pro přibližně 70 studentů, profesorů, státních úředníků a praktikujících právníků na kodaňské univerzitě uskutečnil i přednášku na téma možného přijetí správního práva pro správu Evropské unie. Nakonec se veřejný ochránce práv setkal se zástupci organizací občanské společnosti, kteří měli zájem dozvědět se něco o službách jeho úřadu.

S cílem dále propagovat činnost úřadu pan Ian Harden, generální tajemník Evropského veřejného ochránce práv, zastupoval úřad v rámci kulatého stolu, který se konal v Ženevě u příležitosti 18. zasedání Rady OSN pro lidská práva dne 26. září. Název zasedání u kulatého stolu zněl: „Opatření různých mediačních orgánů a hlediska v souvislosti s prováděním rezoluce Organizace

spojených národů o úloze veřejného ochránce práv, mediátora a jiných národních institucí pro lidská práva při prosazování a ochraně lidských práv“. Na této akci, které se zúčastnila vysoká komisařka OSN pro lidská práva paní Navanethem Pillayová, se sešlo přibližně 200 účastníků včetně mediátorů, veřejných ochránců práv, vyslanců při OSN, zástupců nevládních organizací a organizací OSN.

Celkově v roce 2011 představil veřejný ochránce práv svou činnost na zhruba 40 akcích a dvoustranných setkáních s důležitými zainteresovanými subjekty, například členy právní obce, podnikatelskými sdruženími, expertními skupinami, nevládními organizacemi, zástupci regionálních a místních správ, lobbisty a zájmovými skupinami, akademiky, předními politickými představiteli a státními úředníky. Tyto konference, semináře a setkání se uskutečnily v Bruselu, Štrasburku a v členských státech.

Během roku 2011 zaměstnanci úřadu Evropského veřejného ochránce práv přednesli přibližně 85 prezentací pro 2 478 občanů z celé Evropské unie i jiných zemí. Zhruba 55 % návštěvníků pocházelo z Německa, následovalo Rakousko, Francie, Itálie a Nizozemsko.

Veřejný ochránce práv v roce 2011 rovněž uspořádal řadu tematických akcí, aby upozornil na svou práci v určitých oblastech. Patřil k nim i seminář, který se konal dne 28. září při příležitosti Mezinárodního dne práva na informace. Tato akce se snažila zkoumat různé rozměry práva na přístup k informacím tak, že se zaměřovala na osvědčené postupy v Evropě i mimo ni. Na semináři se sešlo více než 100 účastníků. Diskusního panelu se účastnili paní Heidi Hautalaová, finská ministryně pro mezinárodní rozvoj a bývalá poslankyně Evropského parlamentu, pan Thomas J. White, chargé d'affaires mise Spojených států amerických při EU, a paní Helen Darbishireová, výkonná ředitelka Access Info Europe.

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

Evropský veřejný ochránce práv během roku 2011 poskytl novinářům více než 30 rozhovorů, mimo jiné rozhovor pro televizní stanici France 24 v listopadu.

Dvacet procent návštěvníků bylo z orgánů EU, zatímco další byli i z tak vzdálených zemí, jako jsou Spojené státy americké, Čína a Rusko. Přestože omezené zdroje limitují počet prezentací,

informací cestujícím v letecké dopravě, úrovně kontaminace potravin po nehodě v elektrárně Fukušima, zvláštní průzkum Eurobarometr 75.1 nazvaný *Evropský veřejný ochránce práv a občanská práva*, který

Mimořádný význam měly pro práci Evropského veřejného ochránce práv výsledky zvláštního průzkumu Eurobarometr 75.1, který v roce 2011 zadal Evropský parlament a veřejný ochránce práv.

kteří lze každý rok uskutečnit, snaží se veřejný ochránce práv co možná nejvíce vyhovět pozváním a žádostem zainteresovaných stran.

V průběhu roku veřejný ochránce práv uskutečnil sedm tiskových konferencí a briefingu v Bruselu, Štrasburku a několika členských státech. K jeho hlavní činnosti v oblasti sdělovacích prostředků patřila tisková konference věnovaná jeho *Výroční zprávě 2010*, která se konala v květnu v Bruselu. Pan Diamandouros rovněž poskytl více než 30 rozhovorů novinářům z tiskových, vysílacích i elektronických sdělovacích prostředků. Úřad veřejného ochránce práv během roku vydal 20 tiskových zpráv, k jejichž tématům mimo jiné patřily pozdní platby, poskytování zavádějících

se zaměřil na práva občanů a výkonnost správy EU, mnohojazyčnost, střet zájmů při nástupu nebo odchodu zaměstnanců orgánů EU a proaktivní transparentnost. V tisku a elektronických sdělovacích prostředcích se objevilo více než 1 500 článků o práci Evropského veřejného ochránce práv.

Mimořádný význam měly pro práci Evropského veřejného ochránce práv výsledky zvláštního průzkumu Eurobarometr 75.1, který v roce 2011 zadal Evropský parlament a veřejný ochránce práv. Společnost TNS Opinion & Social, která průzkum provedla, se dotazovala 27 000 občanů ve 27 členských státech. Výsledky odhalily, že za nejdůležitější občanská práva většina lidí považuje právo svobodně se pohybovat a pobývat

v EU a právo na řádnou správu na úrovni EU. Veřejný ochránce práv je povzbuzen zjištěním, že občané považují právo na řádnou správu a právo podávat stížnosti Evropskému veřejnému ochránci práv za velmi důležité. Využije výsledků průzkumu k tomu, aby zlepšil kvalitu svých vlastních služeb a povzbudil správu EU ke zlepšení jejího výkonu, a vyzve členy Evropské sítě veřejných ochránců práv k šíření informací o občanských právech v členských státech.

Internetová stránka veřejného ochránce práv byla v průběhu celého roku pravidelně aktualizována o rozhodnutí, shrnutí případů, tiskové zprávy, podrobnosti o nadcházejících událostech, audiovizuální obsah, publikace a jiné dokumenty. Do formuláře stížnosti podávané on-line bylo pro větší bezpečnost vloženo šifrování SSL a na většinu stran v rámci této internetové stránky byla doplněna tlačítka sociálních sítí. Bylo vytvořeno několik nových oddílů, mimo jiné oddíl pro otevřené případy, návštěvy agentur a oddíl pro statistiky a průzkumy, který uvádí zvláštní průzkum Eurobarometr 75.1: *Evropský veřejný ochránce práv a občanská práva*. Byl zřízen i oddíl věnovaný nové publikaci, kterou Evropský veřejný ochránce práv uvedl v říjnu 2011 pod názvem *Problémy s EU? Kdo Vám může pomoci?*

Německa, Itálie a Francie. Nejoblíbenější funkcí internetových stránek veřejného ochránce práv byl znovu interaktivní průvodce. Tento důležitý nástroj má jednotlivcům pomáhat určit nejvhodnější orgán, na který se mají se svou stížností obrátit. V roce 2011 prostřednictvím interaktivního průvodce vyhledalo a obdrželo pomoc veřejného ochránce práv více než 18 000 lidí.

Od 1. ledna do 31. prosince 2011 navštívilo internetové stránky veřejného ochránce práv více než 295 000 jednotlivých návštěvníků, kteří si dohromady prohlédli přes 6,2 milionu stránek.

Od 1. ledna do 31. prosince 2011 navštívilo internetové stránky veřejného ochránce práv více než 295 000 jednotlivých návštěvníků, kteří si dohromady prohlédli přes 6,2 milionu stránek. Největší počet návštěvníků pocházel z Lucemburska, dále ze Spojeného království, Španělska,

Zdroje

3

Tato kapitola podává přehled zdrojů, které měl úřad veřejného ochránce práv k dispozici v roce 2011. Vymezuje strukturu úřadu a popisuje úsilí vynaložené k zajištění hladkého toku informací mezi zaměstnanci a k podpoře příležitostí profesního rozvoje. Druhá část kapitoly je věnována rozpočtu veřejného ochránce práv a závěrečná část se týká využití zdrojů úřadu.

Zdroje

3.1 Zaměstnanci

Úřad má vysoce kvalifikované zaměstnance hovořící mnoha jazyky. To umožňuje zabezpečit řádný výkon úkolů, které úřadu ukládá Smlouva o fungování Evropské unie, tedy řešit stížnosti na nesprávný úřední postup ve 23 úředních jazycích EU a zvyšovat povědomí o práci veřejného ochránce práv. Pravidelné schůze zaměstnanců ve spojení s každoročním setkáním zaměstnanců pomáhají informovat všechny pracovníky o vývoji v úřadu a povzbudit je k úvahám o tom, jak jejich práce přispívá k dosažení cílů instituce stanovených v prohlášení o jejím poslání.

Setkání a schůze zaměstnanců

Setkání zaměstnanců úřadu Evropského veřejného ochránce práv tvoří nedílnou součást strategického plánování úřadu a slouží jako fórum poskytující inspiraci a užitečný návod pro tvorbu politiky. Jsou součástí každoročního cyklu akcí, jež poskytují zaměstnancům i stážistům možnost vyjádřit názor a podělit se o názory na vybraná témata přímo související s prací a činností úřadu. Jejich cílem je pomoci posilovat a prohlubovat schopnost zaměstnanců lépe chápat hodnoty a poslání úřadu, ztotožňovat se s nimi a přispívat k jejich efektivnímu naplňování.

politiky, které by mohly být oblastmi zájmu činností veřejného ochránce práv. Účastníci setkání o těchto postupech diskutovali s cílem určit ty z nich, které by mohly veřejnému ochránci práv nejlépe pomoci zlepšit výkonnost jeho úřadu.

Veřejný ochránce práv také svolává pravidelné schůze zaměstnanců, které mají zajistit hladký tok informací mezi zaměstnanci jeho úřadu. Kromě toho se zaměstnanci účastní externích i interních školení, která mají podpořit jejich profesní rozvoj. Dne 31. ledna přednesl soudce Koen Lenaerts ze Soudního dvora Evropské unie prezentaci pro pracovníky právního oddělení veřejného ochránce práv na téma Listiny základních práv, zejména pak článku 41, který stanoví právně závazné právo na řádnou správu. Rovněž se v této souvislosti zabýval vztahem mezi soudy v Lucemburku a Evropským veřejným ochráncem práv. Dne 18. února přednesli pan Freddy Dezeure, vedoucí útvaru externího auditu GŘ INFISO (informační společnost a média) při Evropské komisi, a paní Ingrid Mariën-Dusaková, zástupkyně vedoucího útvaru pro právní aspekty při tomtéž generálním ředitelství, přednášku o auditní činnosti GŘ INFISO, zvláště v souvislosti s audity na základě rizik. Hovořili i o úspěšných nových metodách, které vyvinuli pro určování a audit příjemců vykazujících vyšší riziko podvodu. Pokud jde o interní školení, zúčastnili se zaměstnanci mimo jiné školení zaměřených na veřejné projevy, přístup k dokumentům po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost a na srozumitelnou angličtinu.

Veřejný ochránce práv poprvé pozval na setkání zaměstnance z jiných úřadů v rámci Evropské sítě veřejných ochránců práv.

Setkání zaměstnanců v roce 2011 se uskutečnilo ve dnech 4. až 6. dubna v Bad Herrenalbu v Německu. Veřejný ochránce práv poprvé pozval na setkání zaměstnance z jiných úřadů v rámci Evropské sítě veřejných ochránců práv. Tito hosté se podělili o své zkušenosti a znalosti se zaměstnanci úřadu Evropského veřejného ochránce práv ve snaze určit osvědčené postupy v oblastech

Evropský veřejný ochránce práv svolává pravidelná setkání zaměstnanců ve snaze zajistit hladký tok informací mezi zaměstnanci a posílit příležitosti profesního rozvoje. Zaměstnanci úřadu veřejného ochránce práv se sešli ve Štrasburku v červenci a prosinci, aby se dozvěděli o nejnovějším správním, právním a politickém vývoji ovlivňujícím úřad.

Veřejný ochránce práv a jeho zaměstnanci

V roce 2011 obsahoval plán pracovních míst Evropského veřejného ochránce práv 64 pracovních míst. Ke konci roku byla struktura úřadu veřejného ochránce práv následující:

Evropský veřejný ochránce práv: pan P. Nikiforos Diamandouros

Sekretariát veřejného ochránce práv
Vedoucí sekretariátu:
paní Zina Assimakopoulou

Generální sekretariát

Generální tajemník:
pan Ian Harden

Ředitelé

pan Gerhard Grill
pan João Sant'Anna

Právní odbor

Právní oddělení A
Úřadující vedoucí oddělení:
pan Gerhard Grill

Právní oddělení B
Vedoucí oddělení:
pan Peter Bonnor

Právní oddělení C
Vedoucí oddělení:
paní Marta Hirsch-Ziemińska

Právní oddělení D
Vedoucí oddělení:
pan Fergal Ó Regan

Zdroje

Správa registratury

Vedoucí oddělení:
pan Peter Bonnor

Administrativní a finanční odbor

Administrativní a personální oddělení

Vedoucí oddělení:
pan Alessandro Del Bon

Rozpočtové a finanční oddělení

Vedoucí oddělení:
pan Loïc Julien

Oddělení komunikace

Vedoucí oddělení:
pan Ben Hagard

Oddělení pro media, podniky
a občanskou společnost

Úřadující vedoucí oddělení:
pan Ben Hagard

Inspektorem ochrany údajů Evropského veřejného ochránce práv je pan Loïc Julien.

Úplný a pravidelně aktualizovaný seznam zaměstnanců včetně podrobných informací o struktuře úřadu veřejného ochránce práv a úkolech každého oddělení je ve 23 úředních jazycích EU k dispozici na internetové stránce veřejného ochránce práv (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Pokud byste chtěli získat tištěný seznam, obraťte se prosím na úřad veřejného ochránce práv.

3.2 Rozpočet

Rozpočet v roce 2011

Od 1. ledna 2000 je rozpočet veřejného ochránce práv samostatným oddílem rozpočtu Evropské unie (v současné době se jedná o oddíl VIII)¹. Dělí se na tři hlavy. Hlava 1 obsahuje platy, příspěvky a další výdaje spojené se zaměstnanci. Hlava 2 zahrnuje výdaje na budovy, nábytek, zařízení a různé provozní výdaje. Hlava 3 obsahuje výdaje vyplývající z obecných činností, které úřad vykonává.

V roce 2011 činila výše rozpočtových prostředků 9 427 395 EUR.

Interinstitucionální spolupráce

Aby zajistil nejlepší možné použití prostředků a zabránil nežádoucí duplicitě zaměstnanců, spolupracuje veřejný ochránce práv podle možností s dalšími orgány EU. Přestože jsou tyto služby samozřejmě účtovány Evropskému veřejnému ochránci práv, umožňuje tato spolupráce značné úspory v rozpočtu EU. Veřejný ochránce práv spolupracuje zejména:

- s Evropským parlamentem ve věci vnitřní kontroly a účetnictví i technických služeb, včetně budov, informačních technologií, komunikací, zdravotnických služeb, odborné přípravy, překladů a tlumočení,
- s Úřadem pro publikace Evropské unie ohledně různých aspektů publikací,

¹ Nařízení Rady (ES, ESUO, Euratom) č. 2673/1999 ze dne 13. prosince 1999, kterým se mění finanční nařízení ze dne 21. prosince 1977 o souhrnném rozpočtu Evropských společenství; Úř. věst. 1999 L 326, s. 1.

- s Úřadem pro správu a vyplácení individuálních nároků (PMO) Evropské unie ohledně důchodů a jiných aspektů týkajících se ukončování pracovního poměru úředníků a zaměstnanců,
- s Překladatelským střediskem pro instituce Evropské unie, které provádí mnohé z překladů potřebných pro činnost veřejného ochránce práv v zájmu občanů.

Rozpočtová kontrola

S cílem zajistit účinné řízení prostředků provádí interní auditor veřejného ochránce práv, pan Robert Galvin, pravidelné inspekce systémů vnitřní kontroly a finančních operací úřadu.

Stejně jako ostatní orgány EU podléhá úřad veřejného ochránce práv rovněž auditu Evropského účetního dvora.

3.3 Využití zdrojů

Veřejný ochránce práv každoročně přijímá roční plán řízení (AMP), který určuje konkrétní kroky, jež musí jeho úřad provést, aby uskutečnil priority této instituce. Roční plán řízení (AMP) obsahuje klíčové ukazatele výkonnosti (KPIs) pro měření pokroku dosahovaného při plnění uvedených cílů. Veřejný ochránce práv rovněž každoročně přijímá výroční zprávu o činnosti (AAR). Výroční zpráva (AAR) informuje o výsledcích činnosti, pokud jde o cíle stanovené v ročním plánu řízení (AMP), o rizicích spojených s danými činnostmi, o využití zdrojů, které má veřejný ochránce práv k dispozici, a o účinnosti a efektivitě systému vnitřní kontroly úřadu.

Počátkem roku 2012 veřejný ochránce práv zveřejní na své internetové stránce roční plán řízení (AMP), výroční zprávu o činnosti (AAR) a roční tabulku výsledků dosažených v souvislosti s klíčovými ukazateli výkonnosti (KPIs) za rok 2011.

Jak kontaktovat Evropského veřejného ochránce práv

Poštou

Evropský veřejný ochránce práv
1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex

Telefonicky

+33 (0)3 88 17 23 13

Faxem

+33 (0)3 88 17 90 62

E-mailem

eo@ombudsman.europa.eu

Na internetových stránkách

<http://www.ombudsman.europa.eu>

Pokud máte zájem o tuto publikaci ve verzi pro slabozraké, obraťte se prosím na úřad evropského veřejného ochránce práv. Na požádání se budeme snažit zajistit také audio verzi.

Tato výroční zpráva je zveřejněna na internetu na adrese:

<http://www.ombudsman.europa.eu>

© Evropská unie, 2012

Všechny fotografie © Evropská unie, pokud není uvedeno jinak.

Reprodukce pro vzdělávací a nekomerční účely je povolena, je-li uveden zdroj.

Grafický návrh a formátování: Rosendahls - Schultz Grafisk, Albertslund,

Dánsko a EntenEller A/S, Valby, Dánsko.

Použité písmo: FrutigerNext a Palatino.

Printed in Luxembourg

ISBN 978-92-9212-299-7 . ISSN 1725-9711 . doi:10.2869/43671 . QK-AA-12-001-CS-C

Úřad pro publikace